

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE
MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY BOHDANEČSKO
PRO OBDOBÍ 2014 – 2020

MAS Bohdanečsko

„Na kole i po vodě, u nás jste vždy v pohodě“

1. pracovní verze k veřejnému připomínkování

31. 8. 2014

Základní údaje o projektu

Název	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bohdanečsko pro období 2014 – 2020 – Pracovní verze	
Nositel	MAS Bohdanečsko, z. s.	
Finanční podpora	SZIF Pardubický kraj MMR ČR	
Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bohdanečsko pro období 2014 – 2020		
Zaměstnanci kanceláře MAS	Ing. Lenka Makovská Ing. Daniela Dvořáková	
Terrea, a.s.	Lenka Bartheldiová Ing. Miroslav Bartheldi Ing. Marek Bartheldi Ing. Jan Voborník	
GaREP, spol. s r.o.	PhDr. Iva Galvasová RNDr. Hana Svobodová, Ph.D. RNDr. Ondřej Šerý	
Pracovní skupina	Zdeněk Božek Věra Buštová Mgr. Martin Červený Petr Černý Ing. Jana Exnerová Mgr. Jana Folprechtová Ing. Pavla Sirůčková Friedrichová Jan Havlík Miroslav Havránek Vít Hejna Pavel Hercík Ing. Lada Jiříčková Václav Kalousek (Semín) Václav Kalousek (Újezd u Přelouče) Ing. Vladislava Kerlesová, Ph.D. Ing. Claudia Kladivová Markéta Kratochvílová Mgr. Bc. Tereza Kučerová	Ing. Miroslav Lopatář Jiří Mach Ing. Lubomír Minařík Ing. Petr Morávek Jaromír Pátek MVDr. Martin Plecháček Jaroslav Pulkrábek Pavlína Salvová Miroslav Smolík Jiří Strnad Roman Šebek Mgr. Halina Šimková Hedvika Šprincová Ing. Ladislav Štěpánek PhDr. Miroslav Tyč, Ph.D. Václav Vaníček Ing. Kateřina Voříšková Miloslava Zemanová

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Podpora absorpční kapacity“ (CZ.1.08), jehož nositelem je Ministerstvo pro místní rozvoj.

OBSAH

A.	ÚVOD.....	5
B.	POPIS A VYMEZENÍ ÚZEMÍ MAS BOHDANEČSKO	7
<i>B.1</i>	<i>Základní informace o místní akční skupině Bohdanečsko .....</i>	<i>7</i>
B.1.1	Identifikační údaje MAS Bohdanečsko	7
B.1.2	Historie a rozvojové aktivity MAS Bohdanečsko	9
B.1.3	Předmět činnosti MAS Bohdanečsko	9
B.1.4	Členové MAS Bohdanečsko	10
B.1.5	Popis organizační struktury MAS Bohdanečsko	10
<i>B.2</i>	<i>Zdůvodnění výběru území MAS Bohdanečsko .....</i>	<i>15</i>
B.2.1	Typické a styčné charakteristiky území MAS Bohdanečsko	15
C.	ANALYTICKÁ ČÁST	16
<i>C.1</i>	<i>Socioekonomická analýza - vyhodnocení stavu území.....</i>	<i>16</i>
C.1.1	Obyvatelstvo	16
C.1.2	Bydlení.....	30
C.1.3	Život v obcích	38
C.1.4	Občanská vybavenost.....	44
C.1.5	Hospodářství a trh práce	52
C.1.6	Cestovní ruch.....	61
C.1.7	Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost	68
C.1.8	Technická infrastruktura	72
C.1.9	Životní prostředí	74
C.1.10	Veřejná správa	90
<i>C.2</i>	<i>NÁZORY AKTÉRŮ.....</i>	<i>94</i>
C.2.1	Názory obyvatel obcí.....	94
C.2.2	Dotazníkové šetření mezi podnikateli	98
C.2.3	Dotazníkové šetření mezi neziskovými organizacemi	101
<i>C.3</i>	<i>Analýza problémů a potřeb.....</i>	<i>103</i>
C.3.1	Problémy obcí	103
C.3.2	Oblasti rozvoje obcí	109
<i>C.4</i>	<i>SWOT ANALÝZA .....</i>	<i>117</i>
D.	STRATEGICKÁ ČÁST	121
<i>D.1</i>	<i>Vize, mise a strategický cíl .....</i>	<i>122</i>
D.1.1	VIZE.....	122
D.1.2	MISE	123
D.1.3	STRATEGICKÝ CÍL	123
<i>D.2</i>	<i>Priority, specifické cíle a opatření .....</i>	<i>124</i>

SEZNAM ZKRATEK

CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
CR	cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ITI	Integrované územní investice
LB	Lázně Bohdaneč
MAS	místní akční skupina
MAS Bohdanečsko	Místní akční skupina Bohdanečsko
MIC	Městsko-lázeňské informační centrum
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NS	naučná stezka
ORP	obec s rozšířenou působností
Pk	Pardubický kraj
POV	Program obnovy venkova
RSOB	Regionální svazek obcí Bohdanečsko
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SC	specifický cíl
SWOT	Analýza silných (S) a slabých (W) stránek, příležitostí (O) a hrozeb (T)
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ZÚR	zásady územního rozvoje

A. ÚVOD

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bohdanečsko pro období 2014–2020 (SCLLD) je základním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS v daném programovém období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

SCLLD obsahuje čtyři základní části:

- Analytickou část – popis území a vyhodnocení jeho stavu.
- Strategickou část – stanovení dlouhodobých směrů rozvoje území a způsobu dosahování stanovených cílů.
- Implementační část – popis implementačního procesu, programových rámců a jejich vzájemné provázanosti, definování finančních toků a jejich alokace na jednotlivá opatření.
- Přílohy.

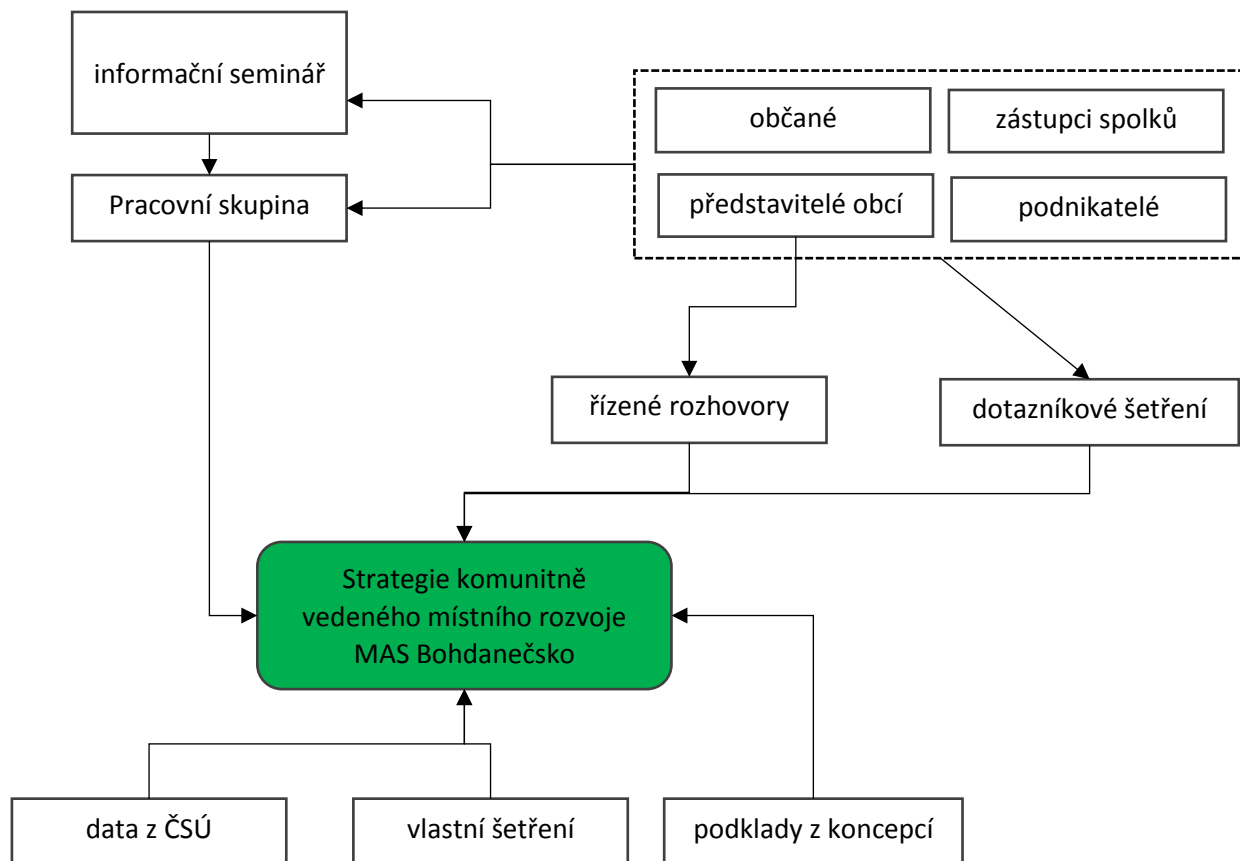
Předložená SCLLD byla připravována v souladu se zásadami komunitního plánování. Komunitním přístupem byly získány informace o území, o jeho problémech a požadovaných směrech rozvoje. Podkladem pro zpracování vyhodnocení stavu území byly informace získané řízenými rozhovory s představiteli obcí, dotazníkovým šetřením mezi občany, zástupci spolků a místními podnikateli a informace získané z osobních schůzek a podnětů elektronickou cestou od aktérů v území. V průběhu zpracování SCLLD probíhal průběžně sběr typových projektů v území MAS Bohdanečsko. Ke komunitnímu projednávání jednotlivých částí SCLLD byla vytvořena Pracovní skupina, která měla za úkol vyjádřit se k nastoleným tématům, identifikovat problémové oblasti jednotlivých obcí, potažmo celého území MAS Bohdanečsko a jeho směry rozvoje v programovém období 2014–2020.

Jednání Pracovní skupiny předcházel informační seminář, který seznámil širokou veřejnost území MAS s procesem zpracování SCLLD. Při oslovování členů Pracovní skupiny byl dodržen princip zastoupení maximálního počtu obcí území minimálně jedním členem, aby nebyly opomenuty zájmy žádné obce v území MAS Bohdanečsko. Byli osloveni zástupci veřejného, neziskového i podnikatelského sektoru napříč územím MAS Bohdanečsko. Vedením a moderováním jednání Pracovní skupiny byl pověřen zástupce expertní firmy Terrea, a.s., Ing. Miroslav Bartheldi a koordinátorka přípravy SCLLD MAS Bohdanečsko, z. s., Ing. Daniela Dvořáková. Zpracování informací a podnětů Pracovní skupiny bylo uskutečněno ve spolupráci kanceláře MAS Bohdanečsko, Představenstva MAS Bohdanečsko a expertní firmy Terrea, a.s.

Pro zpracování SCLLD bylo využito podkladů získaných při realizaci projektu „Rozvoj MAS Bohdanečsko“ z Programu rozvoje venkova z opatření III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění a výstupů financovaných dotací Pardubického kraje „Poradenská a provozní činnost MAS Bohdanečsko“ v rámci Programu obnovy venkova.

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Bohdanečsko“ z Operačního programu Technická pomoc 2007-2013, registrační číslo projektu: CZ.1.08/3.2.00/14.00348.

Obrázek č. 1 Průběh zpracování SCLLD na území MAS Bohdanečsko

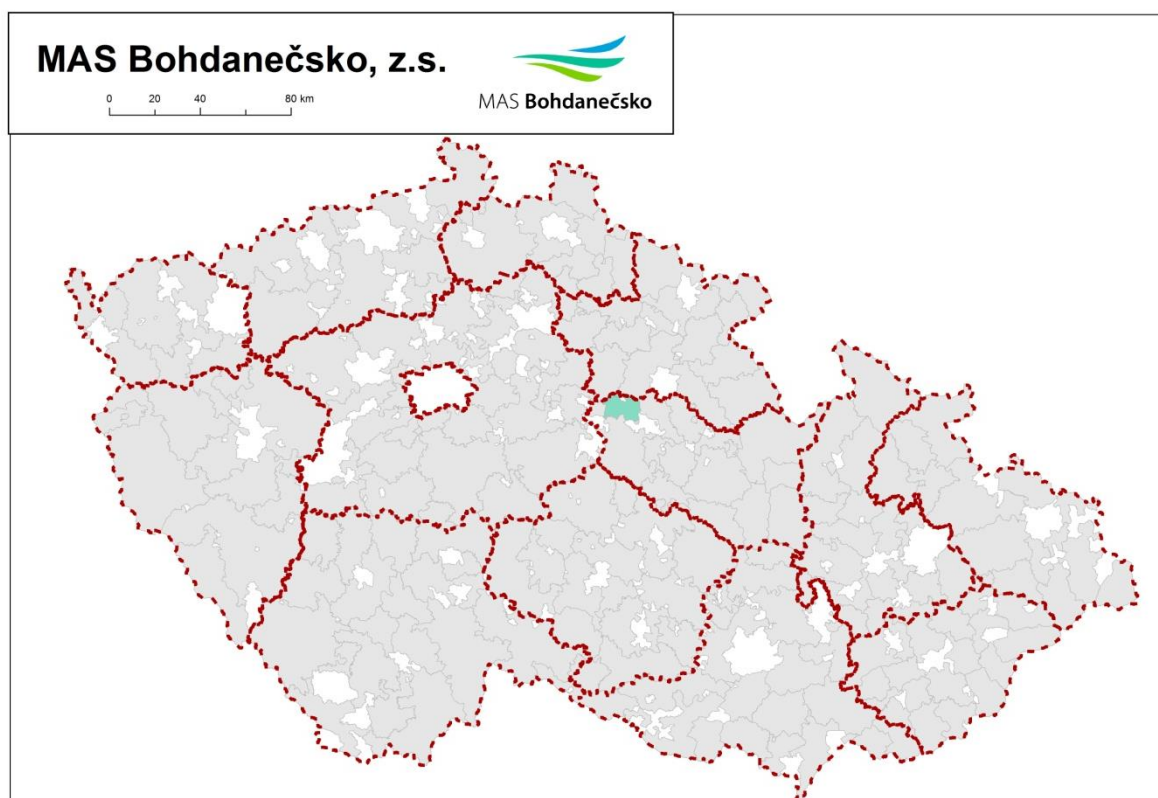
B. POPIS A VYMEZENÍ ÚZEMÍ MAS BOHDANEČSKO

B.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINĚ BOHDANEČSKO

B.1.1 Identifikační údaje MAS Bohdanečsko

Název:	MAS Bohdanečsko, z. s.
Sídlo:	Masarykovo nám. 1, 533 41 Lázně Bohdaneč
Statutární zástupce:	Ing. Květoslava Jeníčková, předsedkyně
IČ:	22610502
Bankovní spojení:	2800374800/2010

Obrázek č. 2 Území MAS Bohdanečsko v republikovém kontextu

NS MAS ČR, o.s. 2014

B.1.2 Historie a rozvojové aktivity MAS Bohdanečsko

Vznik MAS Bohdanečsko inicioval Regionální svazek obcí Bohdanečsko ve spolupráci s MAS Železnohorský region. Ustavující Valná hromada, kde byly schváleny Stanovy, Zakladatelská smlouva a proběhla volba statutárních orgánů, se konala 18. 9. 2012. U vzniku MAS Bohdanečsko bylo 13 zakládajících členů (2 členové veřejného sektoru, 5 členů neziskového sektoru a 6 členů podnikatelského sektoru). V době vzniku MAS Bohdanečsko pokrývalo území působnosti 25 obcí.

V průběhu 2013-2014 byl na území MAS Bohdanečsko realizován projekt „Rozvoj MAS Bohdanečsko“ z Programu rozvoje venkova z opatření III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění na realizaci projektu Rozvoj MAS Bohdanečsko. V rámci tohoto projektu proběhly řízené rozhovory se starosty v rámci obcí na území MAS Bohdanečsko a dotazníkové šetření veřejnosti, podnikatelských subjektů a neziskových organizací na celém území MAS Bohdanečsko. Byla vytvořena a popsána Organizační struktura MAS Bohdanečsko. Dále byla uspořádána Informační akce pro širokou veřejnost, jejímž hlavním úkolem bylo seznámit veřejnost s činností MAS Bohdanečsko a naučit se proces vyhledávání výzvy a vyhodnocení nabídnutých projektů. Byly vytvořeny propagační materiály a webové stránky MAS Bohdanečsko.

MAS Bohdanečsko zahájilo spolupráci se sousedními místními akčními skupinami MAS Region Kunětické hory a MAS Holicko, aby společnými silami napomohly zdejším výrobcům v odbytu jejich produkce. Projekt regionálního značení, který zaštiťuje Asociace regionálních značek, si dává za cíl ukázat, že i na tomto území je možné zakoupit kvalitní tradiční výrobky, u nichž je zaručeno místo původu a vysoká kvalita. Hlavním koordinátorem a příjemcem dotace od Pardubického kraje je MAS Region Kunětické hory. MAS Bohdanečsko je koordinátorem v rámci svého území. Při debatách a jednáních, které se odehrály v průběhu roku 2013, bylo rozhodnuto o názvu a logu značky: KRAJ PERNŠTEJNŮ regionální produkt a na jaře roku 2014 byly předány první certifikáty této značky.

MAS Bohdanečsko se aktivně zapojuje do organizace některých akcí na území s cílem propagace činnosti MAS Bohdanečsko a rozšíření povědomí mezi veřejností. Příkladem takových akcí jsou oslavy „500 let Opatovického kanálu“ a tradiční cykloturistická akce „Cyklopaťák 2014“.

V květnu 2014 byly Valnou hromadou MAS Bohdanečsko schváleny nové Stanovy a ke změně právní formy (dříve občanské sdružení, nyní zapsaný spolek – z. s.) došlo zapsáním do spolkového rejstříku v červenci 2014.

B.1.3 Předmět činnosti MAS Bohdanečsko

Účelem spolku je všestranná podpora trvalého rozvoje daného území činnostmi ve prospěch obcí, svazků obcí, orgánů územní samosprávy, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků, škol, projekčních a odborných institucí, peněžních ústavů a dalších subjektů, působících v rámci územní působnosti spolku a rozvoj jejich mezisektorové spolupráce. Účel spolku směřuje k vytvoření a realizaci SCLLD.

Cíle činnosti spolku jsou zejména zajištění naplňování principu partnerství spočívajícího ve spolupráci mezi všemi subjekty působícími v rámci územní působnosti spolku, podpora rozvoje občanských iniciativ na místní a regionální úrovni, péče, ochrana a obnova krajiny, životního prostředí a kulturního dědictví, péče o přirozený ráz venkova a venkovského

osídlení, posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce, podpora trvale udržitelného rozvoje v rámci územní působnosti spolku, zajištění finančních, lidských, materiálních a informačních zdrojů pro rozvoj regionu v rámci územní působnosti spolku, rozvoj v oblasti cestovního ruchu.

Spolek dosahuje svých cílů zejména těmito prostředky: plněním úkolů stanovených ve vytvořených strategických dokumentech, zejména SCLLD, zajištěním administrativní činnosti spojené s příjmem, výběrem a kontrolou projektů v rámci územní působnosti spolku, realizací vlastních projektů MAS Bohdanečsko, vydáváním publikací a propagačních materiálů, organizováním tematických seminářů a besed a jiných vzdělávacích akcí, spoluprací s obdobnými subjekty a odborníky v rámci ČR i v zahraničí [zdroj: Stanovy MAS Bohdanečsko schválené Valnou hromadou dne 6. 5. 2014].

B.1.4 Členové MAS Bohdanečsko

Od data založení MAS Bohdanečsko 1. 6. 2012 vstoupilo do sdružení celkem 21 členů, z toho 5 z neziskového, 12 ze soukromého a 4 z veřejného sektoru.

Tabulka č. 1 Členská základna MAS Bohdanečsko

Sektor	Název	
Neziskový sektor	ČSCH ZO VIČÍ Habřina Městsko-lázeňské IC SVJ Na Lužci 511 TJ Přelovice TJ SOKOL Rohovládova Bělá	
Celkem		5
Soukromý sektor	AC Buňkov Agrodružstvo Klas Aleš Václavík HELIANTHUS-C Indoor Golf, spol. s r. o. Jan Sochor Jiří Houda Jiří Václavík Lucie Vydomusová Rybniční hospodářství, s.r.o. Vladimír Štusák ZOD Živanice	
Celkem		12
Veřejný sektor	Obec Semín Obec Strašov Regionální svazek obcí Bohdanečsko Základní a mateřská škola Lázně Bohdaneč	
Celkem		4
CELKEM		21

Zdroj: MAS Bohdanečsko (stav k 30. 6. 2014)

B.1.5 Popis organizační struktury MAS Bohdanečsko

Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku MAS Bohdanečsko, z. s. a tvoří ji všichni její členové.

- O členství ve spolku rozhoduje Představenstvo na základě písemné přihlášky. Při rozhodování o přijetí nového člena spolku musí být zachována zásada, že ani veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nesmí představovat 49 % členské základny spolku a že v žádné z obcí na území MAS Bohdanečsko nebude koncentrováno více než 40 % členské základny. Každý člen Valné hromady má jeden rozhodující hlas.
- Jednání Valné hromady se řídí Jednacím řádem Valné hromady.
- Valná hromada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Hlasovací právo členů Valné hromady je rovné.
- Valná hromada schvaluje Stanovy spolku, Jednací řád Valné hromady, Metodiku hodnocení projektů Výběrové komise, Výroční zprávu spolku a vykonává další činnosti na základě schválených Stanov.
- Valná hromada volí členy Představenstva, Kontrolní komise a Výběrové komise.

Představenstvo

Představenstvo je výkonným orgánem spolku.

- Členy Představenstva spolku volí Valná hromada na dobu dvou let při zachování pravidla, že veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Počet členů Představenstva spolku musí být lichý a nesmí klesnout pod 3.
- Představenstvo volí z řad svých členů na dobu dvou let předsedu sdružení, jehož funkční období se kryje s funkčním obdobím Představenstva spolku. Předseda spolku je statutárním orgánem spolku.
- Jednání Představenstva se řídí Jednacím řádem Představenstva.
- Představenstvo je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Hlasovací právo členů Představenstva je rovné.

Do výlučné pravomoci Představenstva patří:

- schvalování všech vnitřních předpisů MAS Bohdanečsko (s výjimkou Stanov, Jednacího řádu Valné hromady a Metodiky hodnocení projektů Výběrové komise),
- rozhodování o uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s manažerem MAS Bohdanečsko, dalšími pracovníky MAS Bohdanečsko a smluvního vztahu s účetní spolku,
- schvalování výzev k podávání žádostí,
- schvalování projektů k realizaci a stanovování výše alokace na základě návrhu Výběrové komise spolku,
- schvalování účasti spolku v samostatných projektech a stanovování finanční spoluúčasti,
- rozhodování o uzavření dohod a smluv,
- a ostatní činnosti vyplývající ze schválených Stanov.

Předseda

Předseda je statutárním orgánem spolku. Předseda zastupuje spolek a jedná jeho jménem.

- Předseda je volen Představenstvem na dobu 2 let.
- Předseda svolává a řídí jednání Valné hromady a Představenstva.
- Předseda řídí činnost spolku mezi jednotlivými zasedáními Představenstva spolku.

Výběrová komise

Výběrová komise je orgánem spolku, jehož hlavní úkol spočívá v třídění, hodnocení a výběru projektů předložených jednotlivými zájemci dle schválených kritérií a v přípravě podkladů ke konečnému rozhodnutí o jejich přijetí.

- Členy Výběrové komise spolku volí Valná hromada spolku na dobu jednoho roku při zachování pravidla, že veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Počet členů Výběrové komise spolku musí být lichý a nesmí klesnout pod 3.
- Výběrová komise volí ze svého středu předsedu Výběrové komise. Předseda Výběrové komise svolává a řídí zasedání Výběrové komise.
- Jednání Výběrové komise se řídí Jednacím řádem Výběrové komise a Metodikou hodnocení projektů Výběrové komise.
- Výběrová komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Hlasovací právo členů Výběrové komise je rovné.
- Do kompetence Výběrové komise spadá zejména organizace výběrových řízení projektů na základě Metodiky hodnocení projektů Výběrové komise – stanovení jejich pořadí podle přínosu těchto projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD a další související činnosti v souladu se Stanovami spolku a Jednacím řádem Výběrové komise.

Kontrolní komise

Kontrolní komise je kontrolním orgánem spolku ustanovený ke kontrole hospodaření a nakládání s majetkem MAS Bohdanečsko.

- Členy Kontrolní komise volí Valná hromada spolku na dobu tří let při zachování pravidla, že veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Počet členů Kontrolní komise spolku musí být lichý a nesmí klesnout pod 3.
- Členové Kontrolní komise volí ze svých řad předsedu Kontrolní komise a zprávu o této volbě podávají Valné hromadě a Představenstvu spolku. Předseda Kontrolní komise svolává a řídí jednání Kontrolní komise.
- Kontrolní komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Hlasovací právo členů Kontrolní komise je rovné.
- Jednání Kontrolní komise se řídí Jednacím řádem Kontrolní komise.

Do kompetence Kontrolní komise spadá zejména:

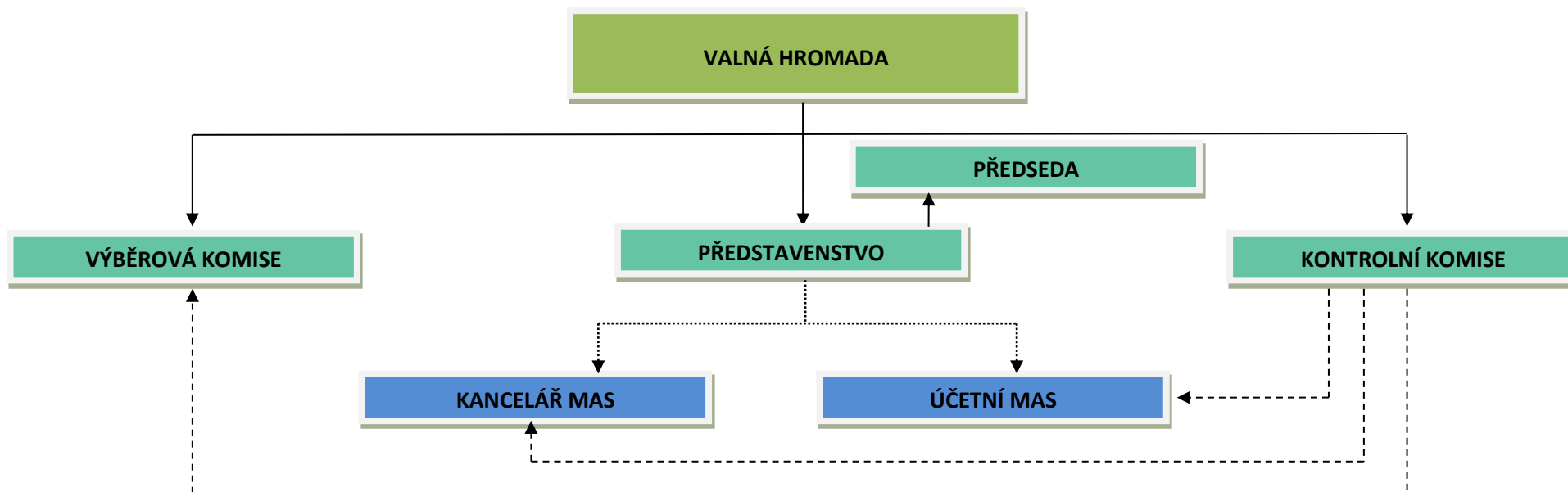
- kontrola hospodaření spolku,
- kontrola metodiky způsobu výběru projektů a jejího dodržování,
- provádění monitoringu naplňování SCLLD,
- a ostatní činnosti vyplývající ze schválených Stanov.

Kancelář MAS Bohdanečsko

Kancelář MAS Bohdanečsko je výkonnou a administrativní složkou spolku.

- Kancelář MAS Bohdanečsko je řízena Manažerem MAS Bohdanečsko, se kterým uzavírá pracovněprávní vztah Představenstvo spolku. Manažer MAS Bohdanečsko dohlíží a odpovídá za chod kanceláře MAS Bohdanečsko a plní funkci vedoucího zaměstnance odpovědného za realizaci SCLLD. V rámci kanceláře MAS Bohdanečsko působí další pracovníci zajišťující realizaci svěřených úkolů a její běžný chod.
- Kancelář MAS Bohdanečsko zajišťuje především administrativní činnosti, funkční zázemí, informační servis o činnostech spolku, podílí se na tvorbě strategických dokumentů spolku, vede seznam členů spolku, zajišťuje propagaci spolku a aktualizaci internetových stránek. Kancelář MAS Bohdanečsko je také odpovědná za zpracování Výroční zprávy.

Obrázek č. 5 **Kompetence v organizační struktuře MAS Bohdanečsko**

- VOLÍ
- UZAVÍRÁ SMLUVNÍ VZTAH
- KONTROLUJE

B.2 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ÚZEMÍ MAS BOHDANEČSKO

Impulsem pro výběr území MAS Bohdanečsko byly dobré zkušenosti ze vzniku a dlouholetého fungování Regionálního svazku obcí Bohdanečsko (RSOB). RSOB vznikl s cílem podporovat rozvoj obcí nacházejících se v okolí jediného lázeňského místa Pardubického kraje – města Lázně Bohdaneč. V době svého založení v roce 2000 působil RSOB na území 14 obcí a v roce 2014 jeho území působnosti pokrývá katastrální území 24 obcí. Za dobu působení RSOB byla realizována celá řada projektů v oblasti podpory cestovního ruchu a vybavenosti obcí.

B.2.1 Typické a styčné charakteristiky území MAS Bohdanečsko

Celé území MAS Bohdanečsko tvoří kompaktní celek s přirozeným spádovým centrem – lázeňským městem Lázně Bohdaneč, které zajišťuje i pro větší část obcí území přenesený výkon státní správy. Lázně Bohdaneč je jediným lázeňským městem v Pardubickém kraji, což dodává území MAS Bohdanečsko ojedinělý poklidný ráz s vysokým turistickým potenciálem.

Pro celé území je typický rovinatý až mírně zvlněný terén s rozsáhlou rybníční soustavou, střídáním luk a lužních lesů a výrazným přírodním bohatstvím. „Modrá nit“ propojující velkou část obcí území je vodní dílo Opatovický kanál. Rybníkářství, stejně jako existence Opatovického kanálu mají na Bohdanečsku významnou historickou tradici. Charakter krajiny a přírodní bohatství nabízí v území velké možnosti pro rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky.

Celé území MAS Bohdanečsko náleží do úrodné oblasti Polabská nížina. Pro své mírné klima, úrodnou půdu, nízkou nadmořskou výšku (208 až 230 m n. m.) a vysoký sluneční svit, je celé území intenzivně zemědělsky využíváno. Usazeniny říčních teras jsou zdrojem štěrkopísku.

Poloha území MAS Bohdanečsko na spojnici dvou regionálních center Hradce Králové a Pardubic zaručuje území MAS Bohdanečsko dobrou dostupnost zdravotnických zařízení, škol a zaměstnání.

C. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část SCLLD na základě kvantitativních i kvalitativních charakteristik popisuje území a je výchozím podkladem pro strategickou a implementační část SCLLD.

Analytická část SCLLD obsahuje tyto základní části:

- Socioekonomickou analýzu,
- Vyhodnocení názorů aktérů,
- Analýzu problémů a potřeb,
- SWOT analýzu.

Rozvojový potenciál (v širším slova smyslu stav a vývoj) území je v analytické části SCLLD vyhodnocen ve dvou rovinách, resp. ze dvou pohledů:

- z hlediska aktérů rozvoje území (soukromý i veřejný sektor),
- z expertního pohledu.

Z hlediska aktérů je rozvojový potenciál analyzován prostřednictvím šetření jejich názorů a formou diskuse členů Pracovní skupiny v průběhu tvorby SCLLD. Z expertního hlediska pak prostřednictvím Územně analytických podkladů (ÚAP). Územně plánovací činnost obcí a kraje je kombinací obou pohledů.

Do analýzy tedy na jedné straně vstupují fakta (statistická data, limity, záměry, závady, střety i hodnoty území v oblasti přírodní, sociální a ekonomické) a na straně druhé názory aktérů, zahrnující i názory „politické“. Existují tedy dva „úhly pohledu“ na totéž území a na tytéž skutečnosti, které je třeba vzít při vyhodnocení rozvojového potenciálu území v úvahu. Pohledy při tom nemusejí být totožné. Pro návrh strategie jsou však důležitá „tvrdá“ data a jejich expertní vyhodnocení, stejně jako jejich interpretace z pozice aktérů.

Kompilaci obou pohledů přináší závěrečná SWOT analýza¹, ve které se potenciál území zobrazuje v kombinaci vnitřní analýzy silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb území.

C.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA - VYHODNOCENÍ STAVU ÚZEMÍ

C.1.1 Obyvatelstvo

Území MAS Bohdanečsko je tvořeno katastrálními územími 26 obcí s celkovou rozlohou 145 km² a celkovým počtem 12 430 obyvatel (k 31. 12. 2012). Lázně Bohdaneč jsou jedinou obcí se statutem města, současně statutem lázeňského místa. V Lázních Bohdanči žije 3 355 obyvatel, což je přibližně čtvrtina veškerého obyvatelstva území MAS Bohdanečsko. Hranici 1 000 obyvatel dále překračuje už pouze Rybitví. Nejmenší obcí jsou Přepychy s 97 obyvateli.

Struktura obyvatelstva v rámci MAS Bohdanečsko je tvořena 26 obcemi kategorie do 5 000 obyvatel, přičemž nadpoloviční většinu obyvatel území MAS Bohdanečsko (54 %) tvoří občané čtyř obcí: Lázně Bohdaneč (27 %), Rybitví (11 %), Břehů (8 %) a Živanic (8 %). Lázně

---

¹ SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (angl: **S**trengths) a slabé (ang: **W**eaknesses) stránky, příležitosti (angl: **O**pportunities) a hrozby (angl: **T**hreats)

Bohdaneč jsou přirozeným i správním centrem území MAS Bohdanečsko. Ostatní obce se z hlediska počtu obyvatel pohybují v intervalu mezi 1 % až 5 % zastoupení v rámci území MAS Bohdanečsko a celkově tvoří 46% podíl na celkovém počtu obyvatel MAS Bohdanečsko.

V případě srovnání s daty za Pardubický kraj (Pk) a za celou Českou republiku se jedná o obce do 5 000 obyvatel. Obce s vyšším počtem obyvatel byly z důvodu vzájemné porovnatelnosti vypuštěny, jelikož se na území MAS Bohdanečsko takové obce nenacházejí.

Tabulka č. 2 **Hustota zalidnění v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

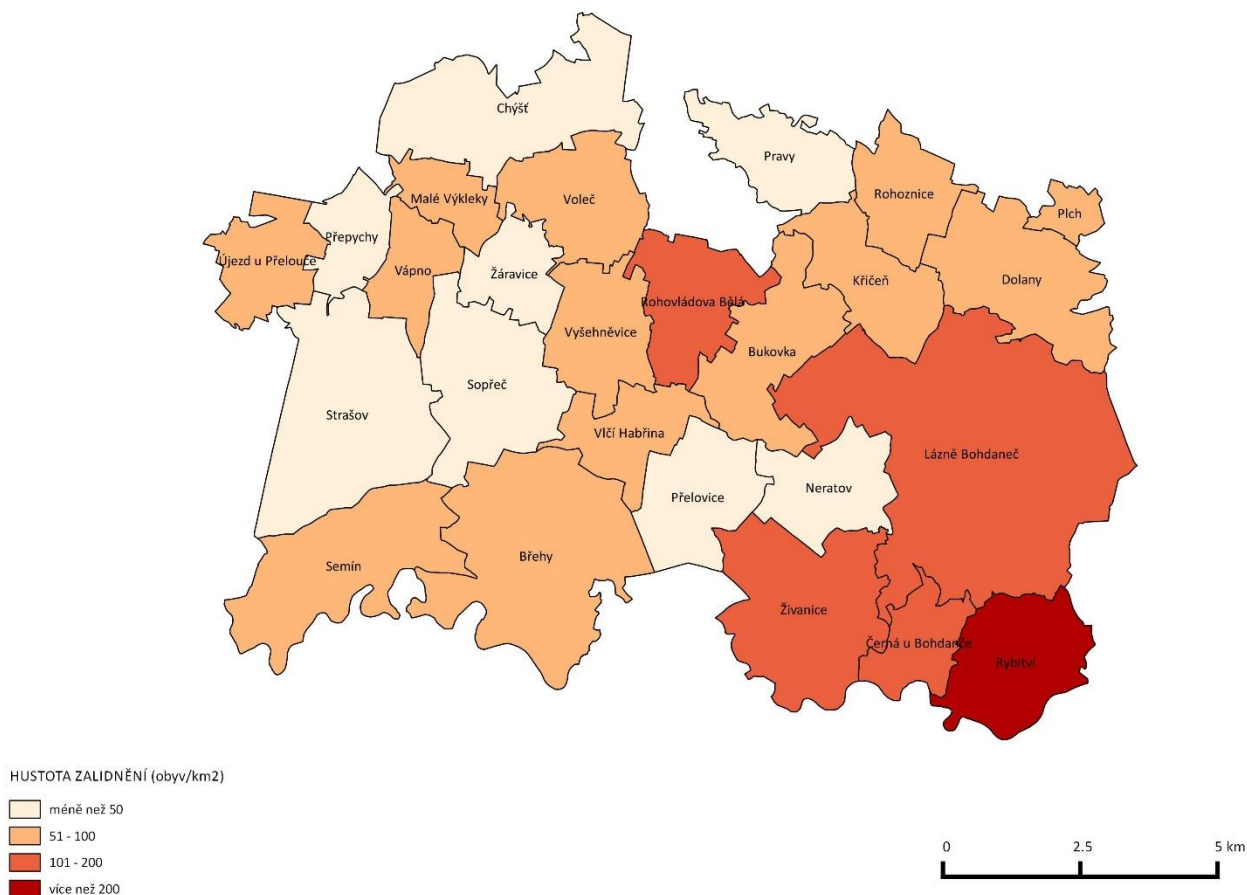
území MAS *)	počet obyvatel	rozloha [km ²]	hustota zalidnění [počet obyvatel/km ²]
Rybitví	1 403	5	267
Lázně Bohdaneč	3 355	22	154
Černá u Bohdanče	382	3	144
Rohovládova Bělá	576	4	130
Živanice	940	8	117
Plch	94	1	98
Vlčí Habřina	313	3	93
Břehy	999	11	88
Semín	559	7	75
Voleč	347	5	73
Rohoznice	250	3	72
Bukovka	396	6	71
Dolany	396	6	61
Újezd u Přelouče	205	3	60
Kříčeň	260	4	60
Malé Výkleky	124	2	58
Vyšehněvice	221	4	53
Vápno	136	3	51
Žáravice	132	3	48
Přelovice	201	5	44
Sopřeč	278	7	42
Přepychy	97	3	38
Neratov	147	4	36
Strašov	309	10	31
Pravy	106	4	28
Chýšť	204	8	26
MAS Bohdanečsko	12 430	145	86
Pk	252 305	3 951	64
ČR	4 035 642	67 657	60

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: *) seřazeno sestupně podle hustoty zalidnění, obce s 5 000 obyvateli a méně

Hustota zalidnění na území MAS Bohdanečsko na konci roku 2012 činila 86 obyvatel/km². Při srovnání s hodnotami za obce do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR se jednalo o vyšší hodnotu. Nejvyšší hustotu zalidnění vykazuje Rybitví (267 obyvatel/km²), další čtyři obce překračují hodnotu 100 obyvatel na km² (Lázně Bohdaneč, Černá u Bohdanče, Rohovládova Bělá a Živanice). Naopak obce Pravy a Chýšť nedosahují hustoty zalidnění ani 30 obyvatel/km².

Obrázek č. 6 **Hustota zalidnění v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

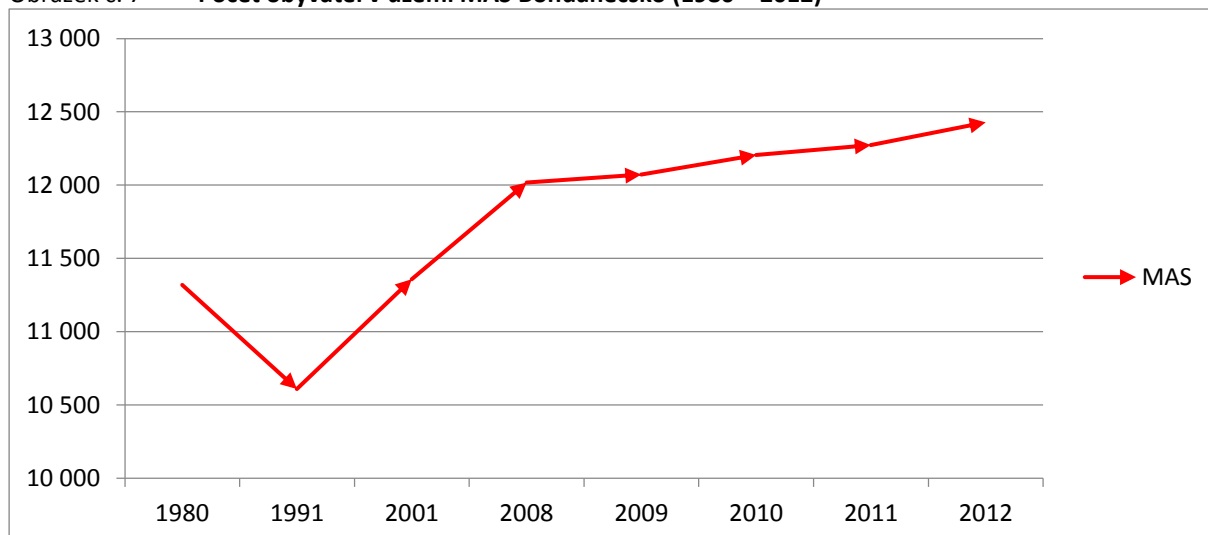

Zdroj: ČSÚ

Populační vývoj

Ještě v průběhu 80. let 20. století počet obyvatel na Bohdanečsku ubýval. Obrat nastal až na začátku 90. let 20. století. Jestliže v roce 1991 žilo na Bohdanečsku 10,6 tis. obyvatel, v roce 2008 to bylo již 12,0 tis. obyvatel. Jedním ze zásadních faktorů byla suburbanizace, jelikož se území MAS Bohdanečsko nachází v zázemí velkých měst (primárně Pardubic, ale také Hradce Králové). Celkové zvyšování počtu obyvatel se nezastavilo ani v posledních letech, populace MAS Bohdanečsko se tak blíží hranici 12,5 tis. obyvatel.

Obrázek č. 7 Počet obyvatel v území MAS Bohdanečsko (1980 – 2012)

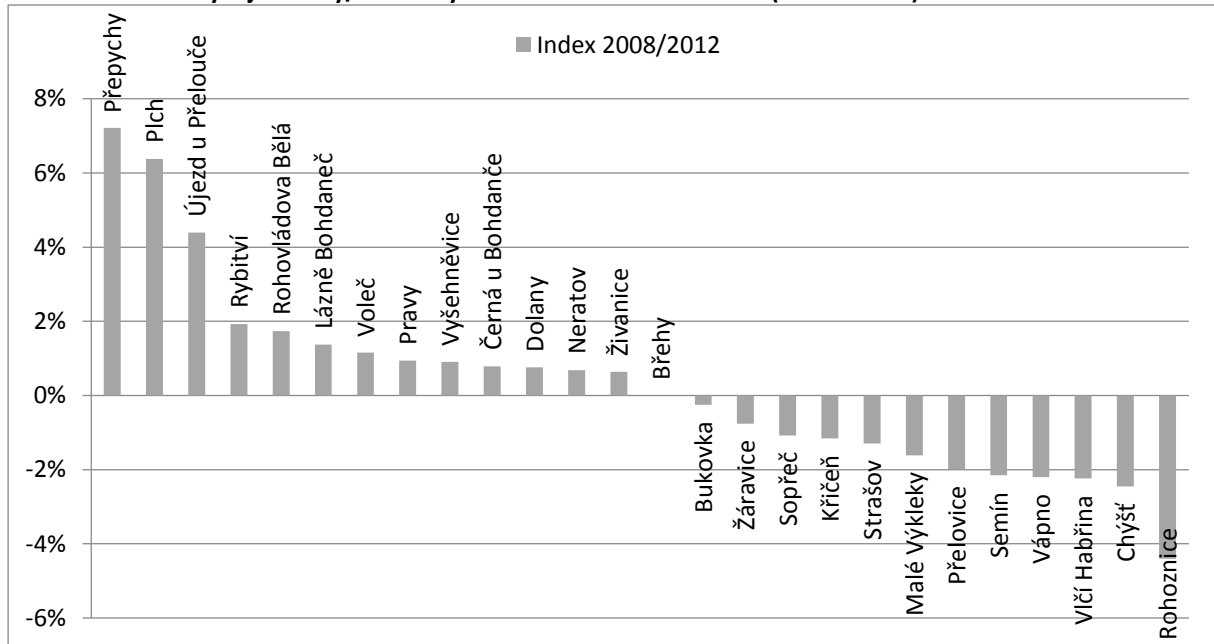

Zdroj: ČSÚ

Za období let 2008 – 2012, kdy obyvatel obcí MAS Bohdanečsko celkově o 3,3 % přibylo, byla provedena podrobnější analýza. Na rozdíl od ostatních obcí Pk do 5 000 obyvatel, kde přibylo pouze 1,3 %. Ještě výraznější je nárůst počtu obyvatel v porovnání s obcemi nad 5 000 obyvatel (mimo území MAS Bohdanečsko) a s údaji za celý Pk, kde se počet obyvatel zvýšil pouze o 0,9 %. Situace v jednotlivých obcích na území MAS Bohdanečsko je různorodá a zahrnuje i negativní extrémy, jako je např. přírůstek obyvatel o 25 % v Černé u Bohdanče a úbytek 10 % obyvatel v Žáravicích. Většina z obcí (20) zaznamenala ve sledovaném období buď kladný, nebo žádný přírůstek obyvatelstva. Šest obcí má v tomto směru záporné saldo.

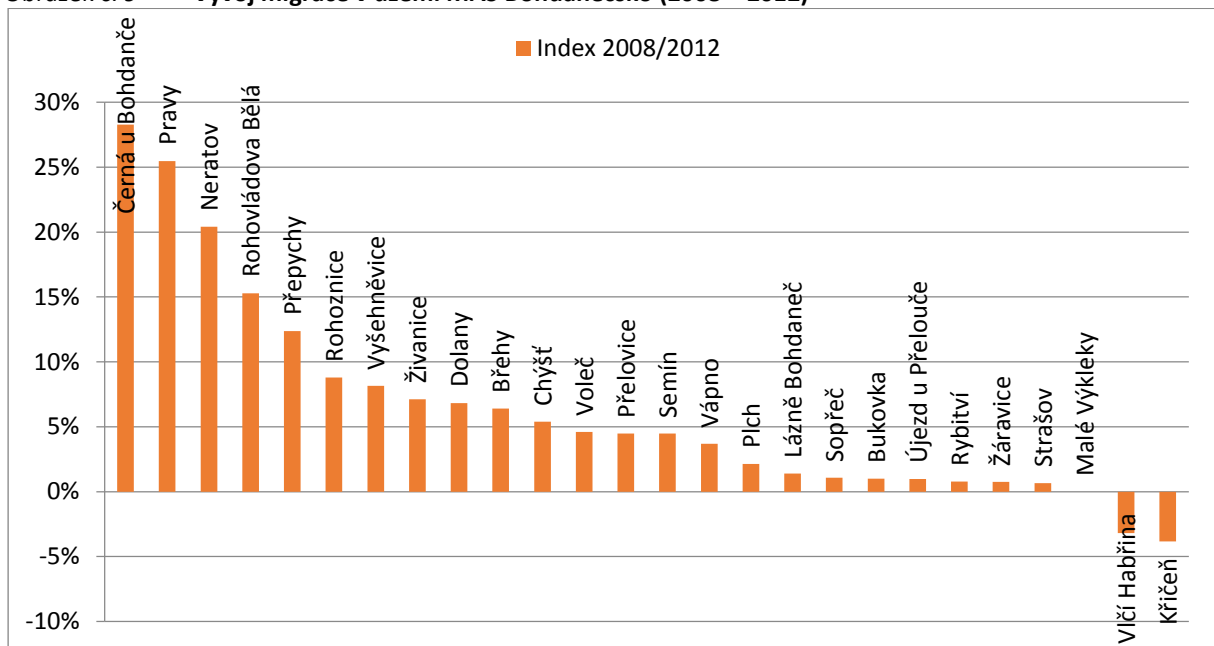
Na výše popsaných trendech v počtu obyvatel obcí se podílejí porodnost, resp. úmrtnost a migrace obyvatelstva (stěhování). V obou kritériích byla provedena analýza pro jednotlivé obce MAS Bohdanečsko, ale i na území PK, aby bylo možné situaci porovnat v širším regionálním kontextu. I zde můžeme podmínky obcí MAS Bohdanečsko hodnotit kladně, neboť na celkovém nárůstu počtu obyvatel se podílejí mírně převažující porodnost nad úmrtností, ale především výrazně převažující přistěhování nad vystěhování. Jakkoliv se tento celkový výsledek jeví pozitivně (zejména v porovnání v rámci PK), téměř polovina (12 z 26) obcí MAS Bohdanečsko zaznamenalo úbytek obyvatelstva vlivem úmrtnosti převažující nad porodností. Tento jev se však netýká ani jedné ze čtyř největších obcí MAS Bohdanečsko. Příznivější výsledky je možné zaznamenat u migrace, kde se do absolutní většiny obcí (24 z 26) více lidí přistěhovalo, než odstěhovalo.

Obrázek č. 8 Vývoj natality/mortality v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)

Zdroj: ČSÚ

Obrázek č. 9 Vývoj migrace v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3 Počet obyvatel v regionálním kontextu (1991 – 2012)

Území ^{*)}	1991	2001	2008	2009	2010	2011	2012	rozdíl 2012-1991	index změny 2012/1991*100
MAS	10 610	11 358	12 018	12 072	12 206	12 275	12 430	1 820	117,2
Pk	230 436	237 515	243 653	250 142	251 277	251 589	252 305	8 652	109,5
ČR	3 722 098	3 785 251	3 935 420	3 975 117	401 6944	4 035 642	4 066 792	13 1372	109,3

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: *) obce s 5 000 obyvateli a méně

Vyšší nárůst počtu obyvatel na území MAS Bohdanečsko ve srovnání s územími obcí do 5 000 obyvatel v Pk a ČR potvrzuje i index změny počtu obyvatel 2012/1991*100. Ten pro území MAS Bohdanečsko činí 117,2. V případě Pk a ČR je hodnota indexu jen necelých 110,0.

Tabulka č. 4 Přirozená měna a migrace obyvatel v území MAS Bohdanečsko (1991 – 2012)

území MAS ^{*)}	PŘIROZENÁ MĚNA (1991-2012)				MIGRACE (1991-2012)				CELKOVÉ SALDO	CELKOVÉ SALDO [%]
	narození	zemřelí	přirozená měna	přirozená měna [%]	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	migrační saldo [%]		
Černá u Bohdanče	55	54	1	2 %	247	88	159	181 %	160	42 %
Lázně Bohdaneč	737	489	248	51 %	2 772	1806	966	53 %	1 214	36 %
Rohovládova Bělá	120	81	39	48 %	336	210	126	60 %	165	29 %
Neratov	24	32	-8	-25 %	101	56	45	80 %	37	25 %
Pravy	17	24	-7	-29 %	100	72	28	39 %	21	20 %
Břehy	169	164	5	3 %	558	404	154	38 %	159	16 %
Vápno	26	29	-3	-10 %	77	59	18	31 %	15	11 %
Živanice	192	162	30	19 %	477	408	69	17 %	99	11 %
Plch	25	29	-4	-14 %	43	32	11	34 %	7	7 %
Dolany	65	79	-14	-18 %	188	145	43	30 %	29	7 %
Bukovka	75	73	2	3 %	199	175	24	14 %	26	7 %
Rohoznice	30	70	-40	-57 %	140	84	56	67 %	16	6 %
Voleč	62	78	-16	-21 %	127	96	31	32 %	15	4 %
Přepychy	16	23	-7	-30 %	34	24	10	42 %	3	3 %
Strašov	76	62	14	23 %	120	127	-7	-6 %	7	2 %

území MAS *)	PŘIROZENÁ MĚNA (1991-2012)				MIGRACE (1991-2012)				CELKOVÉ SALDO	CELKOVÉ SALDO [%]
Sopřeč	64	75	-11	-15 %	159	143	16	11 %	5	2 %
Semín	114	149	-35	-23 %	284	240	44	18 %	9	2 %
Újezd u Přelouče	48	45	3	7 %	88	89	-1	-1 %	2	1 %
Přelovice	33	48	-15	-31 %	136	120	16	13 %	1	0 %
Žáravice	28	21	7	33 %	46	65	-19	-29 %	-12	-9 %
Malé Výkleky	21	34	-13	-38 %	28	28	0	0 %	-13	-10 %
Chýšť	35	41	-6	-15 %	84	108	-24	-22 %	-30	-15 %
Vyšehněvice	31	41	-10	-24 %	83	111	-28	-25 %	-38	-17 %
Rybitví	296	659	-363	-55 %	1332	1235	97	8 %	-266	-19 %
Kříčeň	47	56	-9	-16 %	170	213	-43	-20 %	-52	-20 %
Vlčí Habřina	69	83	-14	-17 %	96	163	-67	-41 %	-81	-26 %
MAS Bohdanečsko	2 475	2 701	-226	-8 %	8 025	6 301	1 724	27 %	1 498	12 %
Pk	55 325	57 652	-2 327	-4 %	139 710	121 461	18 249	15 %	15 922	6 %
ČR	853 086	950 127	-97 041	-10 %	2 416 646	1 966 742	449 904	23 %	352 863	9 %

Zdroj: ČSÚ (2012)

Pozn.: *) seřazeno sestupně podle hrubé míry celkového přírůstku, obce s 5 000 obyvateli a méně

Relativně vyjádřené celkové saldo pohybu obyvatel (tj. přirozená měna i migrace) bylo za období let 1991 až 2012 v 18 obcích kladné, u jedné obce nulové a u zbylých 7 obcí záporné. V případě pěti obcí (Černá u Bohdanče, Lázně Bohdaneč, Rohovládova Bělá, Neratov a Pravy) bylo vykázáno celkové saldo 20 % a vyšší, naopak u dvou obcí (Vlčí Habřina, Kříčeň) byl evidován pokles ve výši alespoň 20 %. Za celé území MAS Bohdanečsko činila výsledná hodnota 12 %, což bylo více než u obcí do 5 000 obyvatel na území Pk (6 %) i ČR (9 %). Takto pozitivní hodnoty jsou především výsledkem migrace, jelikož relativně vyjádřené migrační saldo dosáhlo na úrovni MAS Bohdanečsko 27 %, zatímco relativně vyjádřená přirozená měna poklesla o 8 %. Na úrovni jednotlivých obcí bylo za období let 1991 až 2012 kladné migrační saldo v 18 případech, nulové u obce Malé Výkleky a záporné v 7 případech. V podstatě opačná byla situace i u přirozené měny, u níž nastala kladná varianta v 9 případech a záporná u 17 obcí.

Z analýzy populačního vývoje vyplývá, že počet obyvatel žijících v území MAS Bohdanečsko dlouhodobě roste. Výjimkou bylo jen desetileté období 1980 – 1991, kdy celkový počet obyvatel klesl o 7 % (710). Úbytek obyvatel se v tomto období vyhnul pouze několika obcím, včetně přirozeného centra území Lázně Bohdanče. Největší úbytek populace, z celkového počtu téměř polovinu, zaznamenalo Rybitví, kdy se v průběhu této dekády snížil počet obyvatel obce o čtvrtinu (334).

Za pozornost stojí skutečnost, že celkově kladné saldo počtu obyvatel „táhne“ vzhůru jen několik obcí, v čele s Černou u Bohdanče, Lázněmi Bohdančí, Rohovládovou Bělou a Neratovem. Zatím co více než polovina obcí (14) vykazuje dlouhodobě pokles své populace. Jedná se tedy o celkově pozitivní trend, ale s prvky výrazné nerovnováhy mezi jednotlivými obcemi, navíc s nežádoucími extrémy na obou stranách (viz Černá u Bohdanče vs. Malé Výkleky).

Jak vyplývá ze skladby populačního vývoje, dynamika růstu populace je dána větší měrou stěhováním do obcí (imigrací), než přirozeným přírůstkem obyvatelstva – což ovšem zdaleka neplatí pro všechny obce. Navíc jen ve dvou obcích (Lázně Bohdaneč a Rohovládova Bělá) je možné hovořit o vyváženém populačním vývoji, kdy je růst obce stejnou měrou založen na pozitivním saldu přirozené měny, kdy počet narozených převažuje nad zemřelými, a na převaze přistěhovalých nad vystěhovalými. Závěr o nevyváženém populačním vývoji uvnitř území MAS Bohdanečsko vyplývající z dlouhodobého vývoje počtu obyvatel lze tedy dále podpořit i na základě údajů o struktuře změn v počtu obyvatelstva.

Při srovnání s obcemi do 5 000 obyvatel v Pk a ČR patří území MAS Bohdanečsko k populačně výrazněji rostoucím regionům, neboť saldo počtu obyvatel ve sledovaném období 1991 – 2012 dosáhlo 12 %, oproti 6 % v případě Pk a 9 % v ČR. Pokud jde o porovnání skladby populačního vývoje, nárůst populace je na všech územních úrovních založen spíše na migraci obyvatel, než na přirozeném přírůstku. Území MAS Bohdanečsko v migračním saldu převyšuje jak Pk, tak ČR.

Závěrem lze tedy shrnout, že populační vývoj území MAS Bohdanečsko má sice dlouhodobě pozitivní trend – roste v průměru o 0,73 % ročně, což představuje průměrný roční nárůst 91 obyvatel ve sledovaném dvacetiletém období 1991 – 2012, avšak trpí výraznou nevyvážeností mezi jednotlivými obcemi. Vyskytují se zde nežádoucí extrémy v podobě prudkého zalidňování/vylidňování obcí v důsledku imigrace způsobené stěhováním do satelitní zástavby rodinných domů, a v důsledku emigrace kombinované s „vymíráním“ některých obcí.

Věková struktura obyvatelstva

Struktura obyvatelstva podle věku představuje jednu ze základních charakteristik hodnotících demografický vývoj a naznačujících možné sociální problémy v budoucnosti. Věková struktura obyvatel je vyjádřena v počtech obyvatel ve třech základních věkových skupinách zahrnujících předproduktivní (0 – 14 let), produktivní (15 – 64 let) a po-produktivní (více než 65 let) věk obyvatel. Z pohledu věkových skupin je věková struktura obyvatel území MAS Bohdanečsko porovnána dynamicky v čase (1991 – 2012), a to v místním i regionálním kontextu obcí do 5 000 obyvatel. Tímto komparativním přístupem, eliminujícím statistický

vliv větších sídel, kde je věková struktura obyvatelstva odlišná od „vesnického“ prostředí charakteristického pro území MAS Bohdanečsko, dostáváme velmi přesný obraz o stavu a změnách ve věkové struktuře místního obyvatelstva.

K analýze byly dále použity vybrané syntetické ukazatele, které úzce souvisejí s věkovým složením obyvatel: průměrný věk, index stáří² a index ekonomického zatížení³.

Tabulka č. 5 **Věková struktura obyvatel v území MAS Bohdanečsko (1991 – 2012)**

území MAS	1991			2012		
	0 – 14 let	15 – 64 let	65+ let	0 – 14 let	15 – 64 let	65+ let
Břehy	179	600	112	136	692	171
Bukovka	93	257	38	62	273	61
Černá u Bohdanče	45	150	29	47	289	46
Dolany	67	209	64	62	280	54
Chýšť	55	117	34	22	159	23
Kříčeň	53	169	37	34	179	47
Lázně Bohdaneč	441	1 551	287	487	2 342	526
Malé Výkleky	23	84	23	13	78	33
Neratov	11	60	9	25	104	18
Plch	19	46	22	17	62	15
Pravy	15	53	20	16	77	13
Přelovice	40	111	44	21	147	33
Přepychy	19	50	22	15	61	21
Rohovládova Bělá	97	278	54	100	384	92
Rohoznice	39	168	43	29	173	48
Rybitví	242	978	185	216	922	265
Semín	92	319	110	73	381	105
Sopřeč	57	160	54	44	196	38
Strašov	64	188	52	50	206	53
Újezd u Přelouče	38	124	36	44	125	36
Vápno	29	76	20	20	94	22
Vlčí Habřina	65	207	56	42	206	65
Voleč	62	222	53	59	221	67
Vyšehněvice	67	148	30	22	164	35
Žáravice	33	96	22	15	85	32
Živanice	144	540	104	149	648	143
MAS Bohdanečsko	2 089	6 961	1 560	1 820	8 548	2 062
Pk	50 076	148 198	32 162	39 739	172 898	39 668
ČR	781 557	2 419 343	521 198	635 694	2 787 600	643 498

Zdroj: ČSÚ

Na území MAS Bohdanečsko v roce 2012 žilo 8,5 tis. obyvatel ve věku 15 až 64 let, což znamená podíl ve výši 69 %. Tato hodnota se nijak nevymyká hodnotám v obcích do 5 000 obyvatel na území Pk a ČR. Oproti údajům z roku 1991 však podíl narostl o 3 procentní body, což poukazuje na demografické stárnutí obyvatelstva. To dokládá i pokles obyvatel ve věkové kategorii 0 až 14 let a nárůst poproduktivní složky populace. Na území MAS Bohdanečsko v roce 2012 žilo 1,8 tis. obyvatel ve věku 0 až 14 let (tj. 15 %) a 2,1 tis. obyvatel ve věku 65 let a více (tj. 16 %). Při srovnání s obcemi do 5 000 obyvatel v Pk a ČR se jedná o 1 procentní bod

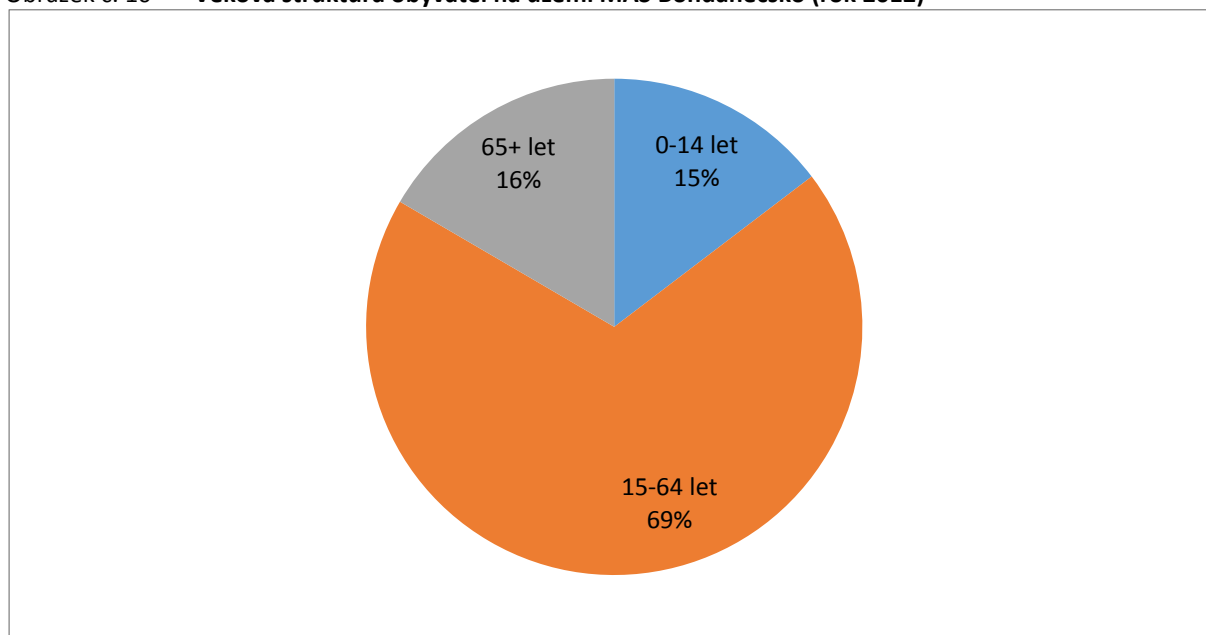
² počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku do 14 let

³ počet dětí věku 0-14 let a osob ve věku 65 a více let (ekonomicky neaktivní) na 100 osob ve věku 15-64 let (ekonomicky aktivní)

více v případě poproduktivní složky populace a naopak o 1 procentní bod méně u předproduktivní složky.

Obrázek č. 10 Věková struktura obyvatel na území MAS Bohdanečsko (rok 2012)

Zdroj: ČSÚ

Na úrovni jednotlivých obcí je situace diferencovanější, a však podíly jednotlivých složek se nijak extrémně nevzdalují od průměru za celé území MAS Bohdanečsko. Výjimku tvoří na jedné straně 5 obcí (Újezd u Přelouče, Plch, Rohovládova Bělá, Neratov a Voleč), které u předproduktivní složky populace zaznamenaly podíl ve výši 17 % a více a na druhé straně 4 obce (Malé Výkleky, Žáravice, Přepychy a Vlčí Habřina), u nichž podíl poproduktivní podíl populace tvoří více než 20 %.

Tabulka č. 6 Demografické indexy a průměrný věk v území MAS Bohdanečsko (1991 – 2012)

území MAS ^{*)}	index stáří 1991	index stáří 2012	index ekonomického zatížení 1991	index ekonomického zatížení 2012	Ø věk 1991	Ø věk 2012	Ø věk rozdíl 2012 - 1991
Břehy	63	126	49	44	37	43	5
Bukovka	41	98	51	45	36	41	5
Černá u Bohdanče	64	98	49	32	38	39	1
Dolany	96	87	63	41	39	40	1
Chýšť	62	105	76	28	36	41	5
Křičeň	70	138	53	45	39	43	4
Lázně Bohdaneč	65	108	47	43	36	40	4
Malé Výkleky	100	254	55	59	42	46	4
Neratov	82	72	33	41	38	40	3
Plch	116	88	89	52	44	40	-4
Pravy	133	81	66	38	43	38	-5
Přelovice	110	157	76	37	41	44	3
Přepychy	116	140	82	59	43	44	1
Rohovládova Bělá	56	92	54	50	35	40	5
Rohoznice	110	166	49	45	41	44	3
Rybitví	76	123	44	52	40	42	2

území MAS ^{*)}	index stáří 1991	index stáří 2012	index ekonomického zatížení 1991	index ekonomického zatížení 2012	Ø věk 1991	Ø věk 2012	Ø věk rozdíl 2012 - 1991
Semín	120	144	63	47	41	43	1
Sopřeč	95	86	69	42	41	41	0
Strašov	81	106	62	50	38	40	2
Újezd u Přelouče	95	82	60	64	39	40	2
Vápno	69	110	64	45	39	40	1
Vlčí Habřina	86	155	58	52	40	44	3
Voleč	85	114	52	57	39	43	4
Vyšehněvice	45	159	66	35	34	44	10
Žáravice	67	213	57	55	36	46	10
Živanice	72	96	46	45	38	40	2
MAS Bohdanečsko	75	113	52	45	38	41	3
Pk	64	100	55	46	37	40	4
ČR	67	101	54	46	37	41	4

Zdroj: ČSÚ

Z analýzy věkové struktury obyvatelstva vyplývá, že z hlediska zastoupení jednotlivých věkových kategorií sice existují určité rozdíly mezi jednotlivými obcemi MAS Bohdanečsko (pouze dvě „omládly“, ostatní vykazují nárůst průměrného věku), ale jako celek území prošlo za poslední dvě dekády obdobným vývojem, jako Pk či celá republika. To znamená, že celkově ubylo obyvatelstva v předproduktivním věku (- 6 %) ve prospěch obyvatel ve věku produktivním (+ 4 %) a poproduktivním (+ 2 %). S tím koresponduje jak průměrný věk, který se zvýšil o 3 – 4 roky z 38 na 41 let v území MAS Bohdanečsko a z 37 na 40 – 41 v Pk a ČR, tak oba demografické indexy. V území MAS Bohdanečsko jako celku lze přitom vysledovat horší trend v zastoupení seniorů vůči dětem, než jaký byl zaznamenán v kraji a v ČR. Z hlediska zastoupení ekonomicky neaktivní složky obyvatelstva vůči ekonomicky aktivní je trend téměř shodný, to znamená, že na 100 obyvatel ekonomicky aktivních připadá méně osob ekonomicky neaktivní, a to o 7 (MAS) – 9 (Pk, ČR).

Vzdělanost obyvatelstva

Úroveň vzdělanosti obyvatelstva je měřena indexem vzdělanosti, který vyjadřuje poměr mezi počtem obyvatel bez vzdělání, s nižším vzděláním (neukončeným maturitou) a vyšším dosaženým vzděláním (ukončeným maturitou nebo státní závěrečnou zkouškou).

Takto definovaný index činil v roce 1991 za celé území MAS Bohdanečsko hodnotu 26, zatímco v roce 2011 již hodnotu 66. Takto výrazný nárůst nebyl zaznamenán ani u obcí do 5 000 obyvatel v Pk (nárůst z 24 na 57) ani v ČR (nárůst z 25 na 61). V relativním vyjádření tedy na Bohdanečsku vzrostla vzdělanost více než u stejně velkých obcí v kraji a ČR. Důvodem je blízkost dvou krajských měst (Pardubice, Hradec Králové) s hustou sítí středního školství a přítomností univerzit (Univerzita Pardubice, Univerzita Hradec Králové, Lékařská fakulta UK v Hradci Králové, Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany). Výhodná poloha v rámci ČR a dobrá dopravní infrastruktura a obslužnost také usnadňují dojížděku za vzděláním do vzdálenějších měst (především Praha, Brno, Olomouc).

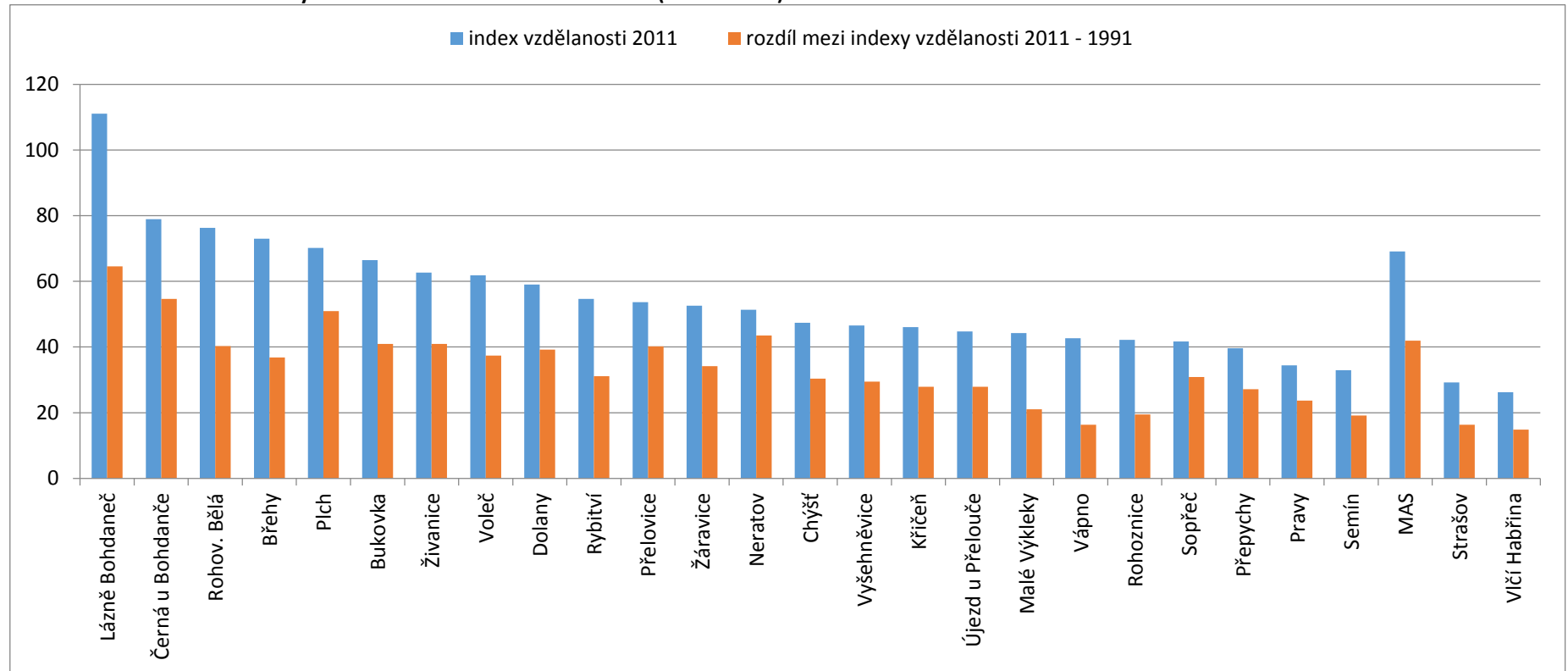
Dalším podpůrným tvrzením k výše zmíněnému je i podíl osob s VŠ vzděláním, který v roce 2011 činil v území MAS Bohdanečsko 9,7 %, zatímco u obcí do 5 000 obyvatel v Pk 7,7 % a v České republice 8,6 %. Pro Bohdanečsko příznivěji vynívá také středoškolské vzdělání s maturitou (30,2 %), rozdíl oproti obcím do 5 000 obyvatel v Pk (28,8 %) a v ČR (29,2 %) však již není tak významný.

V absolutním vyjádření mělo v roce 2011 na území MAS Bohdanečsko nejvyšší dosažené vzdělání základní (či bez vzdělání) 1,9 tis. obyvatel (19,2 %), středoškolské bez maturity 4,0 tis. obyvatel (41,0 %), středoškolské s maturitou 3,0 tis. obyvatel (30,2 %) a vysokoškolské necelý 1,0 tis. obyvatel (9,7 %).

Mnohem různorodější situaci lze identifikovat na úrovni obcí. V případě vysokoškolského vzdělání vykázaly tři obce (Lázně Bohdaneč, Plch, Černá u Bohdanče) podíl takto vzdělaných osob nad 10 %. Součet středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání přesáhl v roce 2011 hranici 40 % u pěti obcí MAS Bohdanečsko (Lázně Bohdaneč, Černá u Bohdanče, Rohovládova Bělá, Břehy, Plch), zatímco u tří obcí (Semín, Strašov, Vlčí Habřina) nedosáhl ani 25 %.

Index vzdělanosti se mezi lety 1991 a 2011 zvýšil ve všech obcích, které zahrnují území MAS Bohdanečsko, a to vůbec nejvíce u Lázní Bohdaneč, Černé u Bohdanče, Plchu (nárůst indexu více než o 50). Nejvyšší hodnoty indexu v roce 2011 vykázaly obce Lázně Bohdaneč (111), Černá u Bohdanče (79), Rohovládova Bělá (76), Břehy (73) a Plch (70). Posun od roku 1991 je zvláště patrný u první pětice obcí podle indexu vzdělanosti; na počátku 90. let 20. století se jednalo o obce Lázně Bohdaneč (47), Rohovládova Bělá (36), Břehy (36), Bukovka (26) a Vápno (26).

Obrázek č. 11 **Vzdělanost obyvatelstva v území MAS Bohdanečsko (1991 – 2011)**

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: seřazeno sestupně podle indexu vzdělanosti 2011

Z analýzy vzdělanosti obyvatelstva v místním, regionálním i nadregionálním kontextu vyplývá, že ve všech obcích v celém území MAS Bohdanečsko sice došlo za posledních dvacet let k nárůstu vzdělanosti, avšak i v této sociodemografické charakteristice existují mezi jednotlivými obcemi výrazné disparity. Ve vzdělanosti výrazně dominují Lázně Bohdaneč, kde v jako jediné obci v území MAS Bohdanečsko převažují obyvatelé s nejméně maturitou nad těmi, kteří maturitu nemají. I z hlediska regionálního je obyvatelstvo v území MAS Bohdanečsko vzdělanější, než v Pk a ČR.

Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu

Tabulka č. 7 Sociální struktura obyvatelstva v území MAS Bohdanečsko (rok 2011)

území MAS	pohlaví		rodinný stav			
	muži	ženy	svobodní	vdané a ženatí	rozvedení	ovdovělí
Břehy	513	486	333	463	100	53
Bukovka	193	203	149	176	17	32
Černá u Bohdanče	182	200	135	158	30	18
Dolany	205	191	151	176	25	27
Chýšť	101	103	87	90	13	8
Kříčeň	128	132	93	113	23	20
Lázně Bohdaneč	1 684	1 671	1 322	1 505	326	193
Malé Výkleky	59	65	45	57	4	13
Neratov	73	74	55	66	15	8
Plch	44	50	33	52	3	8
Pravy	50	56	37	52	4	5
Přelovice	103	98	59	110	13	15
Přepychy	51	46	26	46	7	11
Rohovládova Bělá	270	306	99	130	23	31
Rohoznice	127	123	73	125	14	22
Rybitví	662	741	484	536	188	119
Semín	271	288	193	236	39	43
Sopřeč	143	135	81	130	10	20
Strašov	157	152	134	153	16	21
Újezd u Přelouče	92	113	77	96	7	17
Vápno	72	64	58	58	4	9
Vlčí Habřina	148	165	108	157	18	26
Voleč	171	176	123	172	16	31
Vyšehněvice	106	115	74	108	10	23
Žáravice	74	58	45	72	7	10
Živanice	462	478	335	410	82	73
MAS	6 141	6 289	4 409	5 447	1 014	856

Zdroj: ČSÚ

Na území MAS Bohdanečsko v roce 2011 žilo asi 6,1 tis. mužů a 6,3 tis. žen, což v relativním vyjádření odpovídá podílům 49 % mužů a 51 % žen. Vyšší podíly žen jsou standardní pro většinu území České republiky. Co se týká rodinného stavu, tak největší počet připadal na ženaté a vdané osoby (5,4 tis. osob; 49 %). Následovali svobodní občané (4,4 tis. osob; 35 %), rozvedení (1,0 tis. osob; 10 %) a ovdovělí (0,9 tis. osob; 6 %).

V provedených sociodemografických analýzách bylo sledováno šest základních ukazatelů, a to jak v místním, tak regionálním kontextu obcí do 5 000 obyvatel: hustota zalidnění, populační vývoj, věková struktura, vzdělanost, přirozená měna a migrace a charakteristiky sociální struktury obyvatelstva.

Hlavním požadavkem z hlediska demografického vývoje je udržet pozvolný nárůst celkové populace v území, avšak v daleko vyváženější podobě, kdy se na něm podílejí větší či menší měrou všechny obce a kdy není tak výrazně spojen s vlnami prudkého zalidňování vybraných obcí.

Z hlediska věkové struktury obyvatelstva se dá předpokládat další celkové stárnutí populace. Měly by však být vytvořeny podmínky k tomu, aby tento globální trend nebyl dále umocňován stěhováním (především) mladých lidí a rodin s dětmi z vesnic do měst.

S hrozbou vylidňování a stárnutím populace v menších obcích úzce souvisí i posuny ve vzdělanostní struktuře, neboť ke stěhování do regionálních center (Pardubice apod.) inklinují spíše mladší a vzdělanější vrstvy obyvatelstva. Měly by proto být v území vytvořeny podmínky pro to, aby i mladí, vzdělaní a ekonomicky aktivní lidé v území našli pracovní uplatnění, případně byli ochotni za studiem a prací dojíždět.

S 01 Dlouhodobě rostoucí počet obyvatel v území

S 02 Vysoká vzdělanost obyvatelstva

W 01 Nevyvážený růst populace (imigrační vlny)

W 02 Dynamika růstu populace je na většině území jednostranně spjatá s imigrací

W 03 Celkové stárnutí populace

W 04 Výrazné rozdíly ve věkovém složení a vzdělanosti obyvatel v území

O 01 Trend pohybu obyvatel směrem z velkých měst do jejich zázemí

O 02 Dosažitelnost středoškolského a vysokoškolského vzdělání (Pardubice, HK)

T 01 Trend pohybu obyvatel směrem z velkých měst do jejich zázemí

C.1.2 Bydlení

Bydlení představuje domovské zázemí obyvatel žijících na určitém území. Posuzovány jsou počet dokončených bytů⁴ v čase, který signalizuje úroveň a dynamiku územního rozvoje, a kvalita bydlení⁵, ukazující na ekonomickou a sociální úroveň obyvatelstva.

Bydlení úzce souvisí se sociodemografickými i s hospodářskými podmínkami v území. Pro účely situační analýzy bylo bydlení zařazeno do sociálního pilíře, protože z pohledu předpokládaných cílů strategie představuje základnu pro pozitivní změny v oblasti sociální soudržnosti obyvatel.

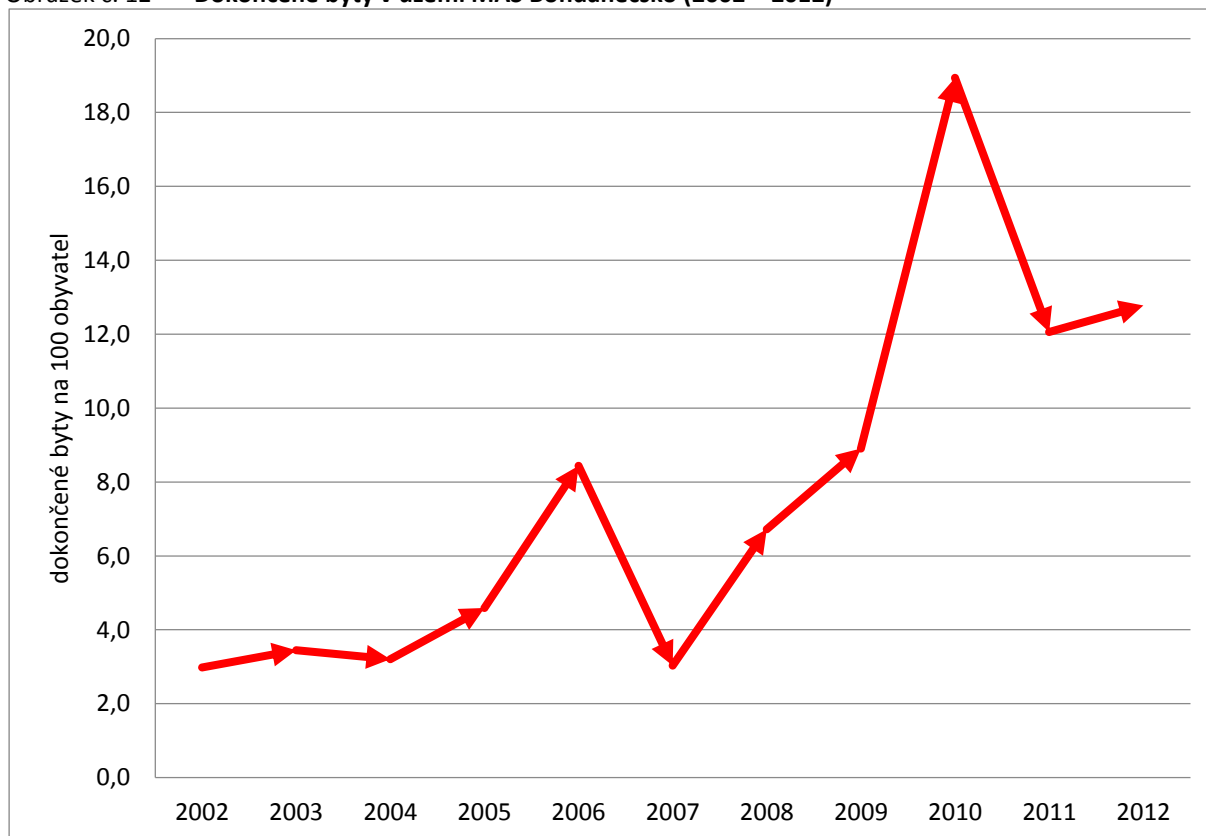
⁴ byty dokončené v rodinných domech, v bytových domech, v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným a bytovým domům, v domovech-penzionech a domovech pro seniory, v nebytových budovách a ve stavebně upravených nebytových prostorách

⁵ stáří, vybavení a podlahová plocha bytů

Tabulka č. 8 **Dokončené byty v území MAS Bohdanečsko (2002 – 2012)**

území MAS *)	dokončené byty na 100 obyvatel											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	CELKEM
Černá u Bohdanče	0,0	0,0	0,3	0,3	0,5	0,3	0,5	0,5	10,5	1,8	2,1	16,8
Rohovládova Bělá	0,0	0,0	0,3	0,0	3,8	0,2	0,7	1,0	0,9	0,5	1,4	8,9
Pravy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	1,9	2,8	0,0	0,0	5,7
Lázně Bohdaneč	1,2	0,9	0,1	0,2	0,0	0,1	0,4	0,3	0,3	1,5	0,2	5,3
Živanice	0,3	0,3	0,0	0,2	0,7	0,2	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	4,1
Strašov	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,0	0,3	1,0	0,3	0,3	0,0	3,9
Vyšehněvice	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,4	1,4	3,6
Voleč	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,6	0,3	0,6	0,3	0,9	3,5
Neratov	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	1,4	0,7	3,4
Semín	0,0	0,0	0,2	0,4	0,0	0,2	0,0	0,7	0,2	0,2	1,3	3,0
Dolany	0,0	0,3	1,0	0,3	0,5	0,3	0,5	0,3	0,0	0,0	0,0	3,0
Přelovice	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	1,0	3,0
Újezd u Přelouče	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	1,0	0,0	0,0	2,9
Břehy	0,2	0,0	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,4	0,7	0,3	2,6
Kříčeň	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,2	2,3
Plch	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	2,1
Rohoznice	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,8	2,0
Chýšť	0,5	1,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Vlčí Habřina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,3	1,6
Sopřeč	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	1,1
Rybitví	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	1,1
Přepychy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0
Malé Výkleky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Bukovka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,8
Vápno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7
Žáravice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
MAS	3,0	3,5	3,2	4,6	8,4	3,0	6,7	8,9	18,9	12,1	12,8	85,1

Zdroj: ČSÚ, pozn.: *) seřazeno sestupně podle celkového počtu dokončených bytů na 100 obyvatel obce

Obrázek č. 12 **Dokončené byty v území MAS Bohdanečsko (2002 – 2012)**

Zdroj: ČSÚ

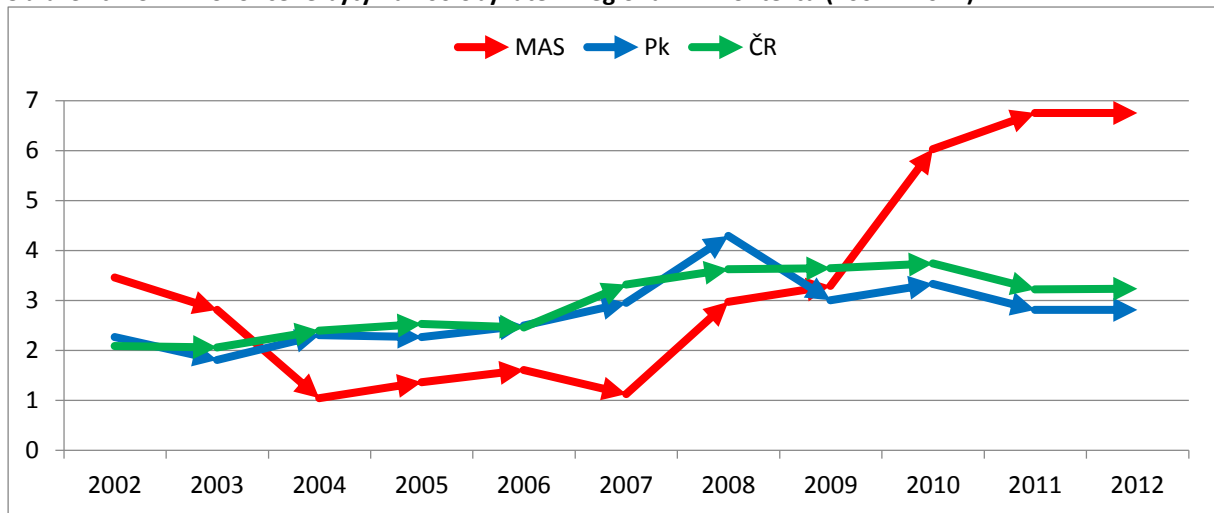
Počet dokončených bytů v území MAS Bohdanečsko v období let 2002 až 2012 postupně narůstal. Nejprve v letech 2002 až 2005 nepřesáhl 5,0 dokončených bytů na 100 obyvatel, v roce 2006 vystoupal na 8,4 dokončených bytů a o rok později poklesl na 3,0 dokončených bytů. Následně však počet dokončených bytů i v podmínkách ekonomické krize narůstal. Dosavadního maxima 18,9 dokončených bytů na 100 obyvatel bylo dosaženo v roce 2010. Následoval sice pokles, ale ani v letech 2011 a 2012 se počet dokončených bytů na 100 obyvatel nesnížil pod 10,0. Za celé období let 2002 až 2012 tak bylo na území MAS Bohdanečsko vykázáno 85,1 dokončených bytů na 100 obyvatel (každoročně tedy průměrně 7,7 dokončených bytů).

Na úrovni jednotlivých obcí bylo mezi lety 2002 a 2012 nejvíce dokončeno bytů v Lázních Bohdanči (177), v Černé u Bohdanče (64) a v Rohovládově Bělé (51). Při přepočtu na 100 obyvatel se pak jednalo o obce Černá u Bohdanče, Rohovládkova Bělá, Pravy a Lázně Bohdaneč. Zmíněné obce se nachází v těsném zázemí města Pardubic, tudíž se jedná o suburbánní zónu, navíc s dobrým dopravním spojením pomocí silnice I/36 Chlumecká nad Cidlinou-Lázně Bohdaneč-Pardubice.

Při komparaci MAS Bohdanečsko s územími obcí do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR lze jednoznačně konstatovat, že počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel byl na Bohdanečsku vyšší. Je však nutné podotknout, že v případě těchto dat se jedná o dokončené byty bez bytů vzniklých v nástavbách, vestavbách, přístavbách ke stávajícím stavbám, bytů vzniklých v nebytových prostorách, domovech s pečovatelskou službou atd.

Obrázek č. 13 Dokončené byty na 100 obyvatel v regionálním kontextu (2002 – 2012)

Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu dokončených bytů na 100 obyvatel byl v období let 2002 až 2012 rovnoměrnější na území obcí do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR než na území MAS Bohdanečsko. Tato skutečnost je však logická, protože se jedná o prostorově mnohem větší území a případné lokální výkyvy (ať už pozitivní či negativní) se tím pádem stírají. V letech 2004 až 2008 byl počet dokončených bytů na území MAS Bohdanečsko podprůměrný, v roce 2009 se s ostatními „venkovskými regiony“ Pk a ČR vyrovnal. V letech 2010 až 2012 pak už MAS Bohdanečsko zaznamenalo nadprůměrnou výstavbu. Jak již bylo několikrát zmíněno, vyšší výstavbu na území MAS Bohdanečsko (oproti jiným „venkovským regionům“) podporuje poloha území MAS Bohdanečsko v zázemí krajským měst Pardubic a Hradce Králové a relativně dobré dopravní napojení na hlavní město Prahu. Navíc několik studií kvality života provedených v České republice zmiňuje východní Čechy, resp. Hradec Králové a Pardubice s jejich zázemími v tomto ohledu jako nadprůměrně pozitivní regiony (např.: socioekonomická studie společnosti MasterCard z roku 2010).

Tabulka č. 9 **Stáří bytového fondu v regionálním kontextu (1919 – 2001)**

území ^{*)}	1919 a dříve	1920 až 1970	1971 až 1980	1981 až 1990	1991 až 2000	2001 až 2011	CELKEM
MAS Bohdanečsko	11%	36%	17%	14%	10%	12%	100%
Pk	14%	31%	19%	13%	11%	12%	100%
ČR	14%	33%	15%	13%	11%	13%	100%

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně

Největší počet bytů byl na území MAS Bohdanečsko postaven v období let 1920 až 1970, a to 36 %. Tento výsledek je předvídatelný, protože se jedná o dlouhé časové období zahrnující jak meziválečnou dobu, tak obnovu po druhé světové válce i první dekády výstavby za socialismu. Dále následují 70. léta (17 %) a 80. léta (14 %) spojená s dalšími dekády výstavby za socialismu (bydlení pro pracující v průmyslových závodech, řešení nedostatku bytů pro mladé rodiny). Při srovnání s územími obcí do 5 000 obyvatel v Pk a ČR nevykazují jednotlivá časová období větší odchylky, snad pouze vyšší podíl u období let 1920 až 1970 (ten však není nijak výrazný).

Tabulka č. 10 **Struktura bytového fondu v regionálním kontextu (rok 2011)**

území ^{*)}	BYTOVÝ FOND													
	DOMY						BYTY						CELKEM	CELKEM [%]
	obydlené	obydlené [%]	neobydlené	neobydlené [%]	celkem	celkem [%]	obydlené	obydlené [%]	neobydlené	neobydlené [%]	celkem	celkem [%]		
MAS Bohdanečsko	3 048	84%	590	16%	3 638	36%	5 522	86%	900	14%	6 422	64%	10 060	100%
Pk	66 128	77%	19 329	23%	85 457	43%	88 775	78%	25 598	22%	114 373	57%	199 830	100%
ČR	1 235 311	80%	307 522	20%	1 542 833	46%	1 439 690	79%	386 470	21%	1 826 160	54%	3 368 993	100%

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně

Na území MAS Bohdanečsko se bytový fond skládá z 36 % z domů a z 64 % bytů. Oproti obcím do 5 000 obyvatel na území Pk a ČR se jedná o vyšší zastoupení bytů, které jsou přítomny zejména ve městě Lázně Bohdaneč. Obydlenost domů i bytů se na Bohdanečsku pohybuje na vyšší úrovni, jelikož se jedná o atraktivní území k životu, a proto je počet neobydlených domů a bytů nízký.

Tabulka č. 11 **Úroveň bydlení (obytná plocha) v regionálním kontextu (rok 2011)**

území ^{*)}	průměrná obytná plocha na 1 byt [m ²]	průměrná obytná plocha na 1 osobu [m ²]	průměrný počet osob v bytě
MAS Bohdanečsko	73,3	32,4	2,6
Pk	71,2	32,2	x
ČR	74,1	33,5	x

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně, x – nezjištěno

Průměrná obytná plocha na 1 byt činila v roce 2011 na území MAS Bohdanečsko 73,3 m², přepočtená na 1 osobu pak 32,4 m². Statistický úřad dále udával průměrně 2,6 osob v jednom bytě. Oproti území obcí do 5 000 obyvatel v Pk a ČR se jedná o větší průměrnou obytnou plochu na 1 byt, ale o průměrnou obytnou plochu na 1 osobu. Jinými slovy se tedy v území MAS Bohdanečsko nacházejí průměrně větší byty, ale žije v nich také více osob.

Tabulka č. 12 **Úroveň bydlení (vybavenost) v regionálním kontextu (rok 2011)**

území ^{*)}	VYBAVENOST TRVALE OBYDLENÝCH BYTŮ									
	vodovod		plyn		koupelna		splachovací WC		ústřední topení	
	celkem	[%]	celkem	[%]	celkem	[%]	celkem	[%]	celkem	[%]
MAS	4 131	91 %	3 040	67 %	4 188	93 %	4 149	92 %	3 655	81 %
Pk	82 145	93 %	45 010	51 %	82 690	93 %	81 399	92 %	69 129	78 %
ČR	1 310 480	91 %	708 567	49 %	1 326 800	92 %	1 312 445	91 %	1 153 398	80 %

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně

Na území MAS Bohdanečsko se nachází 91 % trvale obydlených bytů vybavených vodovodem, dále pak 67 % bytů s přípojkou na plyn, 93 % bytů má koupelnu, 92 % splachovací WC a 81 % ústřední topení. Vybavenost bytů vodovodem, koupelnou a splachovacím záchodem je v současnosti v ČR již na takové úrovni, že lze stěžít v regionálním kontextu identifikovat výraznější rozdíly. V otázce ústředního topení jsou trvale obydlené byty v území MAS Bohdanečsko mírně nadprůměrně vybaveny. Největší rozdíly tak panují u přípojek na plyn, kde v tomto aspektu lze konstatovat, že se jedná o region nadprůměrně vybavený (vzhledem k ostatním obcím do 5 000 obyvatel). Území MAS Bohdanečsko totiž není periferní (ani vnitřně periferní) oblastí, kde lze předpokládat nižší vybavenost.

Z analýzy bytového fondu vyplývá, že celkový počet dokončených bytů v území MAS Bohdanečsko od roku 2002 stále stoupá. Prudký a setrvalý vzestup počtu dokončených bytů byl zaznamenán v roce 2008 a vyvrcholil v roce 2010, především díky „satelitní“ výstavbě rodinných domů v Černé u Bohdanče. Černá u Bohdanče, společně s Rohovládovou Bělou a Pravy, vykazují ve sledovaném období nejvyšší relativní nárůst obytné zástavby v území MAS Bohdanečsko, což může v těchto obcích vést k destabilizaci v oblasti sociální soudržnosti obyvatel, stejně jako k nepřiměřenému tlaku na zajištění veřejných služeb (např. kapacit školních předškolních zřízení) a veřejné infrastruktury. Nejvyšší absolutní počet nových bytů zaznamenaly Lázně Bohdaneč. Zde jde však (na rozdíl od Černé u Bohdanče) o nárůst pozvolný a především proporcionální vzhledem k velikosti obce. I v ostatních obcích roste počet bytů – především v rodinných domech – přiměřeně a setrvale. Výjimku představují Žáravice, kde ve sledovaném období 2002 - 2012 nebyl dokončen ani jediný byt.

Stáří bytového fondu i jeho technická vybavenost a kvalita jsou srovnatelné s regionální úrovní.

V území MAS Bohdanečsko, v porovnání s obcemi Pk a ČR, převažuje bydlení v bytových domech, nad bydlením v rodinných domech. Je zde rovněž více obydlených bytů a domů, na úkor neobydlených.

Hlavním požadavkem v oblasti bydlení je uvážlivý rozvoj obcí, zvláště v rozsahu navrhovaných ploch pro bydlení vzhledem k velikosti a vybavení obce. Problémem může být nedostatečná vyváženost ploch pro bydlení a ploch podmiňující kvalitní bydlení (drobná občanská vybavenost v místě, vznik veřejných prostranství, chodníky, cyklostezky atd.).

S 03 Celkově rostoucí trend počtu dokončených bytů v území

S 04 Slušná technická úroveň bytového fondu (v porovnání s Pk a ČR)

W 05 Nerovnoměrný růst počtu dokončených bytů v jednotlivých obcích (extrémy)

W 06 Relativně vysoký podíl bydlení v bytových domech nad bydlením rodinných domech

O 03 Zvýšená podpora na rekonstrukce domovního a bytového fondu

T 02 Výrazná suburbanizační vlna, která vytvoří neúměrný tlak na poptávku po bydlení a dalších službách

C.1.3 Život v obcích

V území MAS Bohdanečsko bylo identifikováno konání 262 vzdělávacích a kulturně společenských akcí a událostí ročně. Největší počet náleží plesům, zábavám a diskotékám, konkrétně 150 ročně. Nejčastěji se konají v Lázních Bohdanči jakožto v lázeňském městě a populačně největší obci regionu. Vyšší míru plesů, zábav a diskoték vykazují také obce Živanice (30 akcí), Strašov (8 akcí) a Vyšehněvice (7 akcí). Dále bylo evidováno 49 řemeslných kurzů (všechny až na jeden v Lázních Bohdanči), 14 trhů a poutí (z toho 6 ve Vlčí Habřině), 7 náboženských akcí (Lázně Bohdaneč, Dolany, Bukovka, Újezd u Přelouče). Šest událostí bylo zařazeno do kategorie ostatní vzdělávací akce a 36 událostí bylo označeno jako ostatní společenské akce). Na území MAS Bohdanečsko neprobíhá žádný počítačový ani jazykový kurz.

Tabulka č. 13 Vzdělávací a kulturně společenské akce a události (počet ročně)

území MAS Bohdanečsko	řemeslné kurzy	ostatní vzdělávací akce	plesy, zábavy, diskotéky	trhy, poutě	náboženské akce	ostatní společenské akce	CELKEM
Břehy	0	0	3	0	0	1	4
Bukovka	0	1	3	0	1	4	9
Černá u Bohdanče	0	0	4	1	0	0	5
Dolany	0	0	4	2	2	0	8
Chýšť	0	0	1	0	0	0	1
Kříčeň	0	0	0	1	0	10	11
Lázně Bohdaneč	48	0	70	1	3	10	132
Malé Výkleky	0	0	0	0	0	0	0
Neratov	0	0	0	0	0	0	0
Pích	0	0	1	0	0	0	1
Pravy	0	0	0	0	0	3	3
Přelovice	0	0	1	0	0	0	1
Přepychy	0	0	4	0	0	1	5
Rohovládova Bělá	0	0	0	0	0	0	0
Rohoznice	0	0	0	0	0	0	0
Rybitví	0	0	2	1	0	0	3
Semín	1	0	1	0	0	0	2
Sopřeč	0	0	2	0	0	0	2
Strašov	0	0	8	0	0	1	9
Újezd u Přelouče	0	0	1	0	1	1	3

území MAS Bohdanečsko	řemeslné kurzy	ostatní vzdělávací akce	plesy, zábavy, diskotéky	trhy, poutě	náboženské akce	ostatní společenské akce	CELKEM
Vápno	0	0	0	0	0	0	0
Vlčí Habřina	0	0	4	6	0	3	13
Voleč	0	0	0	0	0	0	0
Vyšehněvice	0	0	7	0	0	0	7
Žárovice	0	3	4	0	0	1	8
Živanice	0	2	30	2	0	1	35
CELKEM	49	6	150	14	7	36	262

Zdroj: Vlastní šetření

V celkovém součtu se koná nejvíce akcí v Lázních Bohdanči, a to 132 událostí. Patří mezi ně zahájení lázeňské sezóny, rozsvícení vánočního stromu, ale i dětský den nebo výlov Bohdanečského rybníka. V počtu událostí následují Živanice (35 akcí), kde se konají například Staročeské máje. Dvouciferného počtu událostí dosahují ještě obce Vlčí Habřina (13 akcí) a Křičeň (11 akcí), v první z nich se jedná například o výstavu okrasného ptactva a drobného zvířectva.

Tabulka č. 14 Příklady kulturně společenských akcí a událostí v území MAS Bohdanečsko

území MAS Bohdanečsko	kulturně společenské události a akce
Břehy	Stadion Cup Břehy (srpen; závody mopedů)
Bukovka	
Černá u Bohdanče	Myslivecký ples (leden) Obecní ples (únor) Dětský maškarní ples (březen) Pálení čarodějnic (duben) Dětský den (červen) Posvícenská zábava (říjen) Rozsvícení vánočního stromu (první adventní neděle)
Dolany	
Chýstí	
Křičeň	Křičeňská pouť (2. polovina srpna; slavnostní průvod obcí, soutěž hasičských družstev)
Lázně Bohdaneč	Novoroční ohňostroj (1. 1.; 0:30 hod.) Tříkrálový koncert (leden; novoroční koncert v kostele sv. Maří Magdaleny) Koncert Vysokoškolského uměleckého souboru Pardubice (březen; koncert v kostele sv. Maří Magdaleny)

území MAS Bohdanečsko	kulturně společenské události a akce
	<p>Cyklopařák (duben; cyklistická projížďka „Podél Opatovického kanálu“ s řízkem a plněním soutěžních úkolů) Vítání ptačího zpěvu (květen; procházka oblastí NPR a Ptačí oblastí Bohdanečský rybník s poslechem zpěvných ptáků a odborným výkladem) Zahájení lázeňské sezóny (květen; koncerty, soutěže a hry pro děti, slavnostní spuštění fontán, historické prohlídky areálu léčebných lázní); Dětský den (červen; hry a soutěže pro děti); Magdalénská pouť (červenec; pouťový trh s řemeslnými výrobky, kulturní program v kostele i na náměstí); On the Road (srpen; rodinný rockový festival pro regionální kapely, vystoupení amatérských divadel) Výlov Bohdanečského rybníka (září; výlov rybníka, rybí trh a loučení s ptáky na Polákově poloostrově) Koncert výročí vzniku samostatného československého státu (28. 10.; koncert v kostele sv. Maří Magdaleny) Vítání sv. Martina (listopad) Rozsvícení vánočního stromu (začátek adventu) Sraz čertů a Mikulášů (5. 12.)</p>
Malé Výkleky	
Neratov	<p>Vítání jara (sobota před květnou nedělí) Dětský den (červen) Drakiáda, dlabání dýní (říjen) Mikulášská nadílka (prosinec) Vánoce v lese (týden před Vánoce)</p>
Plch	<p>Strašidelná stezka (listopad; noční stezka pro děti) Prázdninová bojovka (zahájení prázdnin; bojová hra pro děti a hravé rodiče)</p>
Pravy	<p>Pálení čarodějnic (duben) Dětský den (červen; soutěže a hry pro děti)</p>
Přelovice	<p>Pálení čarodějnic (duben; kreslení křídou na silnici, lampionový průvod) Dětský den (červenec; hry, soutěže pro děti) Selské slavnosti Přelovice (srpen; traktoriáda, jarmark, Vidlácká párty) Loučení s létem (září; „podzimní pálení čarodějnic“) Memoriál Františka Nováka (září; fotbalový turnaj starých gard) Adventní dílna (výroba adventních věnců)</p>
Přepychy	<p>Rybářský a Hasičský ples (únor) Dětský karneval (únor; soutěže v karnevalových kostýmech) Pálení čarodějnic (duben; průvod od kulturního domu na kopec kde se pálí oheň, u hostince se opekají párky) Dětský den (červen; soutěže pro děti) Posvícenská veselice (září; zábavný den pro děti i dospělé) Mikulášská nadílka (prosinec; místní děti dostávají od obecního úřadu Mikulášské balíčky) Silvestrovská oslava (prosinec) Nohejbalový turnaj (červenec; soutěž smíšených dvojic) Rybářské závody (srpen)</p>

území MAS Bohdanečsko	kulturně společenské události a akce
	Turnaj v šipkách (zimní večery)
Rohovládova Bělá	Pálení čarodějnic a stavění máje (30. 4.) Soutěž hasičů o pohár starosty obce – Parent Projekt (červen popř. červenec) Dětský den (červen; soutěže a hry pro děti) Rozsvěcení adventního stromu (začátek adventu) Koledy v kostele sv. Petra a Pavla (prosinec) Novoroční ohňostroj (1. 1. každého roku)
Rohoznice	Fotbalový memoriál (srpen) Rozloučení s prázdninami (srpen) Posezení s hudbou pro dříve narozené (září)
Rybitví	Obecní ples (leden) Rozloučení s létem (3. sobota v srpnu; Rybitevská pouť) Rybitevský hranolek (září, nohejbalový turnaj) Zpívání u stromečku (prosinec) Vánoční volejbalový turnaj (prosinec; přátelský turnaj okolních obcí)
Semín	Tříkrálové posezení (posezení a rozjímání při čaji, leden) Masopustní průvod s veselíci (únor/březen v lichých letech, průvod masek s dechovkou) Pálení čarodějnic (duben) Dětský den, pohádkový les a karneval (únor/červen) Lesní zkoušky loveckých psů (červenec) Motocyklový sraz klubu Dead Motors Semín (červenec) Řepánkové a jablíčkové hody (soutěž o upečení nejlepšího řepánku a koláče, říjen) Memoriál Milana Eichelmana (podzimní fotbalové klání starých gard) Ples žen, myslivecký, sportovní, hasičský, zahrádkářský (zimní období) Vítání nových občánků Semína
Sopřeč	
Strašov	Strašovský paličák (srpen; zábavné hry a soutěže, dětské divadlo)
Újezd u Přelouče	
Vápno	
Vlčí Habřina	Výstava okrasného ptactva a drobného zvířectva (září; výstava, doprovodný program)
Voleč	Masopustní průvod (únor-březen každý sudý rok; průvod masek s dechovkou)
Vyšehněvice	Hasičské plesy (leden - březen; 3 hasičské plesy obcí Rohovládova Bělá, Voleč, Vyšehněvice) Dětské maškarní karnevaly (leden - březen; 2 dětské maškarní karnevaly obcí Voleč a Vyšehněvice) Maškarní karneval (leden – březen; maškarní ples pro dospělé obce Rohovládova Bělá)

území MAS Bohdanečsko	kulturně společenské události a akce
	Pálení čarodějnic (duben) Dětský den (září; hry, soutěže, opékání buřtů) Adventní rozsvícení vánočního stromu (prosinec; vánoční koledy, svažené víno a bramboráky)
Žáravice	Divadelní představení v přírodním amfiteátru Na Hradech (červen; Divadelní soubor Klicpera z Chlumce nad Cidlinou)
Živanice	Staročeské máje (květen; průvod vesnicí, stavění máje a staročeská beseda)

Zdroj: vlastní šetření

Život v obcích – neziskový sektor Tabulka č. 15 **Spolky v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko	Sokol, Orel	SDH	mysli vecké sdružení	kopaná	tenis	volejbal	hokej	jiné sport kluby	poznámka
Břehy	0	1	0	0	1	0	0	2	nohejbalový spolek a Moped club
Bukovka	1	2	1	1	0	0	0	1	tělovýchovná jednota
Černá u Bohdanče	0	1	1	0	0	0	0	1	rybáři
Dolany	1	1	1	1	0	0	1	0	
Chýšť	0	1	1	0	0	0	0	0	
Kříčeň	0	1	0	1	0	0	0	1	SK
Lázně Bohdaneč	1	1	2	1	1	1	0	1	SK LB (fotbal, volejbal, tenis, vzpírání)
Malé Výkleky	1	1	1	0	0	0	0	1	turisti
Neratov	0	0	0	0	0	0	0	0	
Plch	0	1	0	0	0	0	0	0	
Pravy	0	1	0	0	0	0	0	0	
Přelovice	1	1	0	0	0	0	0	0	
Přepychy	0	1	0	0	0	0	0	1	rybáři
Rohovládova Bělá	1	1	0	0	0	0	0	1	včelaři
Rohoznice	1	1	0	1	0	0	0	0	
Rybitví	0	0	0	1	1	1	0	0	
Semín	1	1	1	1	0	0	0	0	
Sopřeč	1	1	1	0	0	0	0	0	
Strašov	0	1	1	0	0	0	0	0	
Újezd u Přelouče	1	1	0	1	0	0	0	0	
Vápno	0	1	0	0	0	0	0	0	
Vlčí Habřina	2	1	1	0	0	0	0	1	holubáři
Voleč	0	1	1	0	0	0	0	1	nohejbal
Vyšehněvice	0	1	0	0	0	0	0	0	
Žaravice	0	1	0	0	0	0	0	0	
Živanice	1	1	1	1	0	0	0	3	stolní tenis, cvičení, rybářská mládež
CELKEM	13	25	12	9	3	2	1	14	

Zdroj: Vlastní šetření

Pozn.: SDH = sbor dobrovolných hasičů

Na území MAS Bohdanečsko působí celkem 25 sborů dobrovolných hasičů, nenacházejí se pouze v obcích Neratov a Rybitví (naopak v obci Bukovka byly identifikovány dvě jednotky SDH). V regionu dále funguje 13 organizací Sokola či Orla a 12 mysliveckých sdružení. V případě sportovních spolků (sportovních klubů) se jedná v 9 případech o kopanou (nutnou doprovodnou infrastrukturu, tj. fotbalové hřiště, má 16 obcí) a ve 3 případech o tenis. V Rybitví působí volejbalové sportovní kluby, v Dolanech pak hokejisté. Z dalších spolků byli evidováni nohejbalisté (Břehy, Voleč), rybáři (Černá u Bohdanče, Přepychy, Živanice), včelaři (Rohovládova Bělá) či holubáři (Vlčí Habřina). Z kulturní oblasti lze zmínit na území MAS Bohdanečsko dva divadelní spolky a hudební tělesa (Lázně Bohdaneč, Vlčí Habřina).

Obce území MAS Bohdanečsko jsou poměrně kulturně aktivní, v obcích se koná celá řada tradičních kulturně společenských událostí, z nichž některé mají i nadregionální přesah. Na území MAS Bohdanečsko neprobíhají žádné rekvalifikační, počítačové ani jazykové kurzy. Důležitý je aspekt regionální identity území MAS Bohdanečsko (organizace akcí napříč územím MAS Bohdanečsko, spolupráce obcí, podpora místních tradic a zvyků).

V celém území MAS Bohdanečsko je evidován značný počet zájmových spolků, které přispívají ke komunitnímu životu v obcích a podpoře kulturně společenských událostí v obcích. Spolky se potýkají s nedostatkem finančních prostředků na běžný provoz, investiční záměry a stárnoucí členskou základnou.

S 05 Silný neziskový sektor

S 06 Vysoká míra spolufinancování vlastních aktivit neziskovým sektorem

W 07 Nedostatek financí na běžný provoz, investiční záměry a stárnoucí členská základna neziskového sektoru

W 08 Nákladnost pořádání některých společenských akcí

O 04 Zvyšující se poptávka po společenských, kulturních a vzdělávacích akcích

T 03 Snížení podpory společenských a kulturních akcí ze strany vyšších samosprávných celků a soukromých subjektů

C.1.4 Občanská vybavenost

Podkapitola věnující se občanské vybavenosti se zabývá školstvím, zdravotnictvím, sociálními službami, dalšími veřejnými službami a kulturní a sportovní vybaveností na území MAS Bohdanečsko.

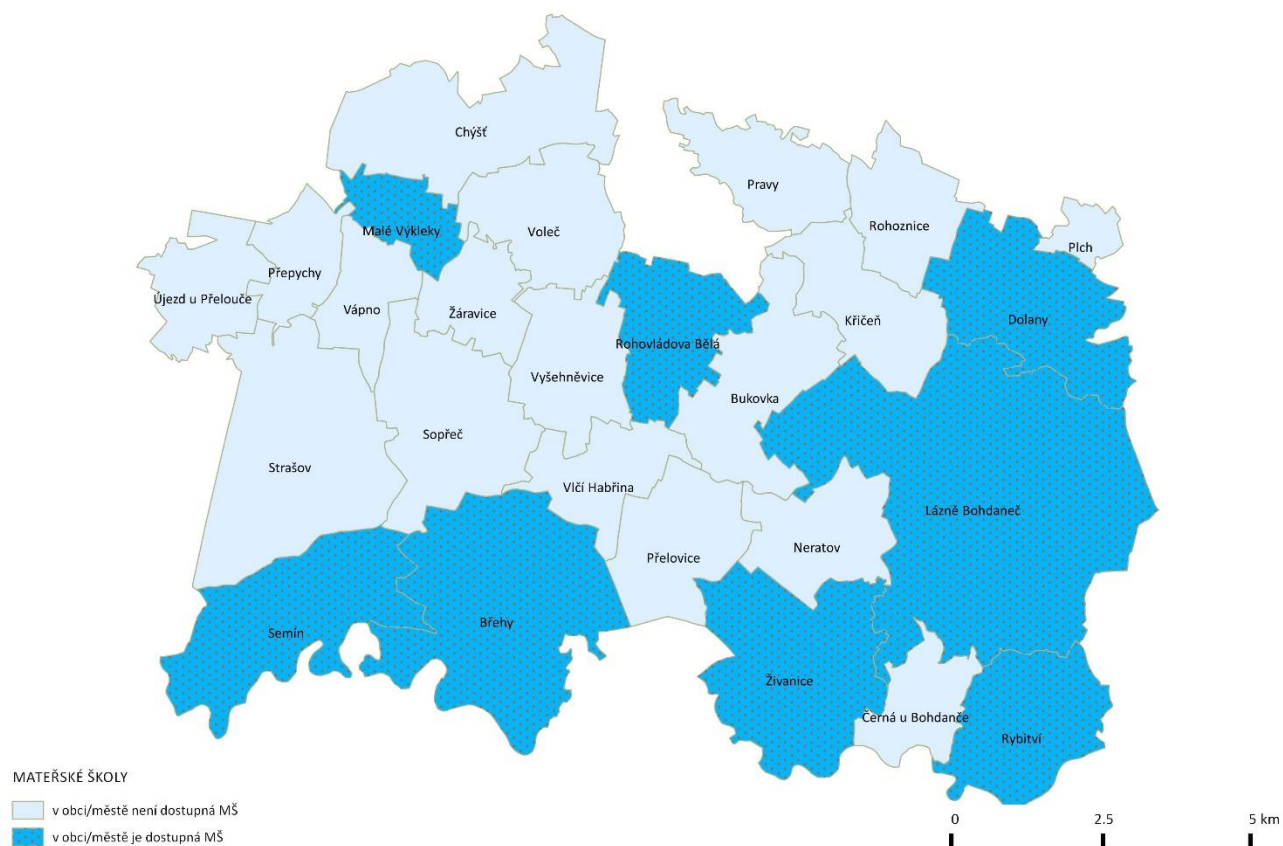
Školství

Vzdělání na území MAS Bohdanečsko je realizováno prostřednictvím sítě mateřských, základních a středních škol.

Mateřské školy

Péče o děti předškolního věku je zajištěno prostřednictvím mateřských škol. Mateřská škola je dostupná v 8 obcích z 26, což představuje 31 %. Zřizovatelem všech mateřských škol v území MAS Bohdanečsko jsou obce/město. Všechny mateřské školy disponují vlastní jídelnou nebo jídelnou společnou se Základní školou v obci/městě zřizovatele. Celková kapacita všech mateřských škol je 384 míst.

Obrázek č. 14 Lokalizace MŠ v území MAS Bohdanečsko

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 16 Mateřské školy v území MAS Bohdanečsko

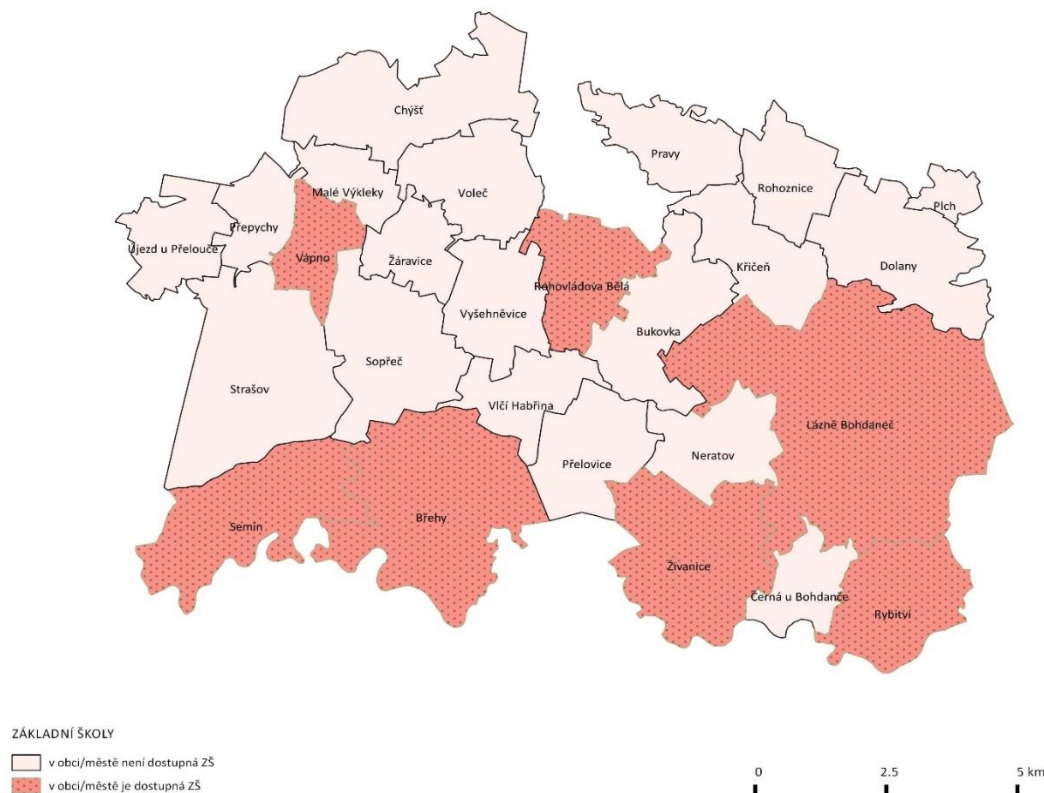
obec MAS	název MŠ	kapacita MŠ	zřizovatel MŠ
Břehy	Mateřská škola, Břehy	43	Obec Břehy
Dolany	Mateřská škola, Dolany	38	Obec Dolany
Lázně Bohdaneč	Základní škola a mateřská škola Lázně Bohdaneč	103	Město Lázně Bohdaneč
Malé Výkleky	Mateřská škola Malé Výkleky	28	Obec Malé Výkleky
Rohovládova Bělá	Mateřská škola Rohovládova Bělá	52	Obec Rohovládova Bělá
Rybitví	Základní škola a mateřská škola Rybitví	50	Obec Rybitví
Semín	Mateřská škola Semín	25	Obec Semín
Živanice	Základní škola a mateřská škola Živanice	45	Obec Živanice

Zdroj: vlastní šetření, www.klickevzdelani.cz

Základní školy

Základní škola je dostupná v 7 obcích z 26, což představuje 27 %. Zřizovatelem základních škol jsou obce/město, v Lázních Bohdanči působí vedle veřejné základní školy i škola soukromá, jejímž zřizovatelem je Na rovině, z. s. Všechny základní školy s výjimkou privátní školy v Lázních Bohdanči mají pro své žáky k dispozici jídelnu a všechny základní školy disponují školní družinou. Celková kapacita všech základních škol v území je 1417 míst.

Obrázek č. 15 Lokalizace ZŠ v území MAS Bohdanečsko

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 17 Základní školy v území MAS Bohdanečsko

území MAS	název ZŠ	kapacita ZŠ	stupeň ZŠ	zřizovatel ZŠ
Břehy	Základní škola, Břehy	75	1. stupeň	Obec Břehy
Lázně Bohdaneč	Základní škola a mateřská škola Lázně Bohdaneč	520	1. a 2. stupeň	Město Lázně Bohdaneč
	Základní škola Na rovině	72	1. a 2. stupeň	Na rovině, z. s.
Rohovládova Bělá	Základní škola Rohovládova Bělá	350	1. a 2. stupeň	Obec Rohovládova Bělá
Rybitví	Základní škola a mateřská škola Rybitví	240	1. stupeň	Obec Rybitví
Semín	Základní škola Semín	45	1. stupeň	Obec Semín
Vápno	Základní škola Vápno	50	1. stupeň	Obec Vápno
Živanice	Základní škola a mateřská škola Živanice	50	1. stupeň	Obec Živanice

Zdroj: vlastní šetření, www.klickevzdelani.cz

Střední školy

Střední školství je v území MAS Bohdanečsko zastoupeno dvěma středními školami v obci Rybitví. Obě zmiňované střední školy disponují Domovem mládeže a jídelnou pro své studenty. Celková kapacita obou středních škol je 1180 míst.

Tabulka č. 18 **Střední školy v území MAS Bohdanečsko**

obec MAS	název SŠ	kapacita SŠ	zřizovatel SŠ
Rybitví	Střední průmyslová škola stavební Pardubice	810	Pardubický kraj
	EDUCAnet - Střední odborná škola Pardubice, s.r.o.	370	privátní sektor

Zdroj: vlastní šetření, www.klickevzdelani.cz

Mimoškolní vzdělávání

V oblasti mimoškolního vzdělávání na území působí 3 pobočky ZUŠ, jejichž sídlo je mimo území MAS Bohdanečsko.

Tabulka č. 19 **Pobočky ZUŠ v území MAS Bohdanečsko**

obec MAS	název ZUŠ	obor	zřizovatel ZUŠ
Břehy	Základní umělecká škola Přelouč pobočka při MŠ Břehy	taneční obor	Město Přelouč
Lázně Bohdaneč	Základní umělecká škola BONIFANTES pobočka při ZŠ Lázně Bohdaneč	chlapecký sborový zpěv	privátní sektor
	Základní umělecká škola Pardubice-Polabiny pobočka při ZŠ Lázně Bohdaneč	hudební obor	Statutární město Pardubice

Zdroj: vlastní šetření, www.klickevzdelani.cz

Mimoškolní aktivity jsou dále zajišťovány i prostřednictvím 2 mateřských center (Mateřské centrum při ZŠ Na rovině v Lázních Bohdanči a Mateřské centrum Plchovánek).

Školy na území MAS Bohdanečsko se potýkají s nedostatkem financí pro realizaci investičních záměrů (rekonstrukce a dostavby škol, výstavba infrastruktury pro sportovní výchovu – tělocvičny, hřiště, specializovaných učeben pro výuku).

Vhodné by bylo využití kapacit budov škol pro komunitní činnosti a pro vzdělávání obyvatelstva území MAS Bohdanečsko (využití tělocvičen, specializovaných učeben, dílen pro rukodělné aktivity jako zázemí spolků, které nemají možnost vybudovat vlastní prostory a pro rekvalifikační, jazykové, aj. kurzy).

Důležitá je škol v území MAS Bohdanečsko za účelem propagace tzv. regionálního vzdělávání = omezení odlivu žáků mimo region, tzn. pořádání společných akcí škol v území MAS Bohdanečsko – tematických soutěží, sportovních zápasů. Důraz by měl být kladen na inovativní prvky vzdělávání (projektová výchova, regionální výchova – vztah k regionu a komunitě v území, ekologická výchova, sportovní výchova, aj.) a nabídku zájmové činnosti po vyučování přímo ve školském zařízení.

Komunitní aktivity v rodinné oblasti nejsou v území příliš zastoupeny (rodinná centra jsou evidována pouze v obci Plch a v Lázních Bohdanči).

Zdravotnictví

Ve třech obcích území MAS Bohdanečsko je obyvatelům k dispozici lékařská péče přímo v obci. V Lázních Bohdanči je zdravotní středisko, kde působí praktičtí lékaři pro dospělé, praktický lékař děti a dorost, stomatolog, chirurg a gynekolog. V Rohovládově Bělé působí

praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost a stomatolog. V obci Rybitví je k dispozici ordinace praktického lékaře a zubní ordinace.

Obyvatelé obcí, ve kterých není k dispozici lékařská péče, dojíždí za lékařem nejčastěji do Lázní Bohdanče, Rohovládově Bělé, Přelouče nebo Pardubic.

Lékárnou disponují dvě obce v území, Lázně Bohdaneč a Rohovládova Bělá.

Rehabilitace nebo odborné masérské služby jsou poskytovány v pěti obcích území MAS Bohdanečsko (v Lázních Bohdanči, Rohovládově Bělé, Rybitví, Újezdu u Přelouče a Vyšehněvicích).

V Lázních Bohdanči je sídlo jediných léčebných lázní v Pk, Léčebných lázní Bohdaneč, a.s. Nabídka lázní se orientuje na léčbu pohybového aparátu s orientací na zánětlivá revmatologická onemocnění, artrózu, vertebrogenní syndromy a Bechtěrevovu nemoc. Lázně zajišťují léčbu dlouhodobých potíží, předoperačních i pooperačních stavů, poúrazovou rehabilitaci. Klientům jsou nabízeny relaxační, wellness a lázeňské pobyty. Léčebné lázně Bohdaneč disponují 572 lůžky pro své klienty.

V obci Rybitví je sídlo Léčebny dlouhodobě nemocných Rybitví (dále jen „LDN Rybitví“), jejímž zřizovatelem je Krajský úřad Pk. LDN Rybitví je zdravotnické zařízení následné péče, určené pro doléčování chronicky nemocných pacientů. LDN Rybitví disponuje 105 zdravotními lůžky a 12 sociálními lůžky. Pacientům je k dispozici i zdravotní dopravní služba.

Sociální služby

Území MAS Bohdanečsko není příliš vybaveno sociálními službami. To dokládá i neexistence hospice v regionu a přítomnost terénních sociálních služeb pouze v největší obci, a to v Lázních Bohdanči. Dále lze zmínit 8 seniorských bytů právě v Lázních Bohdanči, pečovatelské domy s 29 byty v Rohovládově Bělé a sbor pro občanské záležitosti v obci Strašov.

Další veřejné služby

Služebna policie se nachází pouze v Lázních Bohdanči (městská policie, Policie ČR) a v Pravech (Policie ČR). Pošta je v provozu kromě Lázní Bohdanče i v Živanicích, Rybitví, Rohovládově Bělé a Vápně.

Kulturní vybavenost

V území MAS Bohdanečsko se nachází jedno muzeum, a to Rodný dům bratraců Veverkových v Rybitví. Území MAS Bohdanečsko nedisponuje žádnou galerií.

Co se týká vybavenosti pro kulturní aktivity, tak až na Břehy, Dolany, Lázně Bohdanče a Rybitví mají všechny obce spolkový či kulturní dům (případně klubovnu). V případě obce Bukovka byly zjištěny tři takovéto objekty a v obci Sopřeč dva objekty. Obřadní síň se nachází v Lázních Bohdanči, Rohovládově Bělé, Rybitví a Semíně. Veřejná knihovna je provozována s výjimkou Černé u Bohdanče, Malých Výklek, Prav a Vápně ve všech obcích MAS Bohdanečsko.

Z větších sakrálních staveb se nachází v území MAS Bohdanečsko evangelický kostel v Bukovce, kostel sv. Vojtěcha v Dolanech, kostel sv. Máří Magdalény v Lázních Bohdanči, kostel sv. Petra a Pavla v Rohovládově Bělé, kostel sv. Jana Křtitele v Semíně, kostel sv. Jiljí v Újezdu u Přelouče, kostel sv. Jiří ve Vápně a kostel Zvěstování Panny Marie v Živanicích.

Tabulka č. 20 Vybavenost pro kulturní aktivity území MAS Bohdanečsko

území MAS Bohdanečsko	spolkový/kulturní dům/klubovna	poznámka	obřadní síň	veřejná knihovna	sakrální stavba	poznámka
Břehy	NE		NE	ANO	NE	
Bukovka	ANO	3	NE	ANO	ANO	kostel Českobratrské církve evangelické
Černá u Bohdanče	ANO		NE	NE	NE	
Dolany	NE		NE	ANO	ANO	kostel sv.Vojtěcha
Chýšť	ANO		NE	ANO	NE	
Křičeň	ANO		NE	ANO	NE	
Lázně Bohdaneč	NE		ANO	ANO	ANO	kostel sv. Maří Magdalény
Malé Výkleky	ANO		NE	NE	NE	
Neratov	ANO		NE	ANO	NE	
Pích	ANO		NE	ANO	NE	
Pravy	ANO		NE	NE	NE	
Přelovice	ANO		NE	ANO	NE	
Přepychy	ANO		NE	ANO	NE	
Rohovládova Bělá	ANO		ANO	ANO	ANO	kostel sv. Petra a Pavla
Rohoznice	ANO		NE	ANO	NE	
Rybitví	NE		ANO	ANO	NE	
Semín	ANO		ANO	ANO	ANO	kostel sv. Jana Křtitele
Sopřeč	ANO	2	NE	ANO	NE	
Strašov	ANO		NE	ANO	NE	
Újezd u Přelouče	ANO		NE	ANO	ANO	kostel sv. Jiljí
Vápno	ANO		NE	NE	ANO	kostel sv. Jiří
Vlčí Habřina	ANO		NE	ANO	NE	
Voleč	ANO		NE	ANO	NE	
Vyšehněvice	ANO		NE	ANO	NE	
Žaravice	ANO		NE	ANO	NE	
Živanice	ANO		NE	ANO	ANO	kostel Zvěstování Panny Marie

Zdroj: vlastní šetření

Sportovní vybavenost

Z hlediska vybavenosti území MAS Bohdanečsko pro sport a rekreaci je region nejlépe pokryt dětskými hřišti (28x). Přitom čtyři obce (Dolany, Lázně Bohdaneč, Rohoznice a Semín) disponují dvěma nebo více dětskými hřišti, zatímco Chýšť a Malé Výkleky nemají ani jedno dětské hřiště. Následují víceúčelová hřiště (20x) a fotbalová hřiště (17x). V případě víceúčelových hřišť mají Lázně Bohdaneč a Živanice dvě takováto hřiště, avšak osm jiných obcí z území MAS Bohdanečsko jimi nedisponuje. Fotbalová hřiště se vyskytují v 16 obcích, z toho v Újezdu u Přelouče se nacházejí dvě fotbalová hřiště. Zbývajících deset obcí tímto druhem občanské vybavenosti nedisponuje.

Tabulka č. 21 Vybavenost v území MAS Bohdanečsko pro sport a rekreaci

území MAS Bohdanečsko	fotbalové hřiště	víceúčelové hřiště	dětské hřiště	tenisové kurty	tělocvična, sokolovna	ostatní	CELKEM
Břehy	1	0	1	1	0	1	4
Bukovka	1	0	1	0	0	0	2
Černá u Bohdanče	1	1	1	1	0	0	4
Dolany	1	0	2	1	1	0	5
Chýšť	0	1	0	0	0	0	1
Křičeň	1	1	1	0	0	0	3
Lázně Bohdaneč	1	2	2	2	1	3	11
Malé Výkleky	1	0	0	0	0	0	1
Neratov	0	0	1	0	0	1	2
Pích	0	1	1	0	0	0	2
Pravy	0	1	1	0	0	0	2
Přelovice	1	1	1	1	0	0	4
Přepychy	0	1	1	0	1	0	3
Rohovládova Bělá	1	1	1	1	0	1	5
Rohoznice	1	0	2	0	0	0	3
Rybitví	1	1	1	2	1	0	6
Semín	0	1	2	0	0	0	3
Sopřeč	1	1	1	1	0	0	4
Strašov	1	0	1	1	0	0	3
Újezd u Přelouče	2	1	1	0	0	0	4
Vápno	1	0	1	1	0	0	3
Vlčí Habřina	0	1	1	1	0	0	3
Voleč	0	1	1	0	0	0	2
Vyšehněvice	0	1	1	0	0	0	2
Žaravice	0	1	1	0	0	0	2
Živanice	1	2	1	0	2	1	7
CELKEM	17	20	28	13	6	7	91

Zdroj: vlastní šetření

Na území MAS Bohdanečsko je dále evidováno 6 tělocvičen či sokoloven (Dolany, Lázně Bohdaneč, Přepychy, Rybitví a 2x Živanice) a 2 koupaliště (Břehy a Rohovládova Bělá).

Z ostatní vybavenosti MAS Bohdanečsko ještě nabízí krytý bazén (Lázně Bohdaneč), střelnici (Neratov), kluziště (Živanice), bowling (Lázně Bohdaneč) a golfové hřiště o rozloze 30,5 ha (Lázně Bohdaneč).

Služby (potraviny, pohostinství)

Nejčastějším typem služeb jsou obchody s potravinami, jež na celém území MAS Bohdanečsko mají plochu 4 413 m². Jedna třetina této plochy připadá na Lázně Bohdaneč, následují obce Rybitví (792 m²), Živanice (600 m²) a Chýšť (150 m²). V osmi obcích není obchod s potravinami v občanské vybavenosti zastoupen.

Rychlým občerstvením na svém území disponují Semín, Sopřeč, Strašov, Újezd u Přelouče a Voleč. Co se týká restauračních zařízení a hospod, tak v rámci šetření bylo zjištěno 15 hospod či restaurací s kuchyní (z toho 4 v Lázních Bohdanči), 11 takovýchto zařízení bez kuchyně a dvě restaurace, jež jsou součástí ubytovacího zařízení. Lázně Bohdaneč, Rohovládova Bělá a Strašov pak mají ještě cukrárnu, čajovnu, kavárnu či vinárnu apod.

Tabulka č. 22 **Služby (potravin, pohostinství) v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko	obchod (potravin) [m ²]	rychlé občerstvení	hostinec/ restaurace bez kuchyně	hostinec/ restaurace s kuchyní	restaurace jako součást ubyt. zařízení	cukrárna, čajovna, kavárna, vinárna
Břehy	150	0	0	3	0	0
Bukovka	16	0	1	0	0	0
Černá u Bohdanče	35	0	0	1	0	0
Dolany	154	0	1	0	0	0
Chýšť	200	0	0	0	0	0
Křičeň	60	0	0	0	0	0
Lázně Bohdaneč	1 525	0	1	4	1	2
Malé Výkleky	0	0	0	0	0	0
Neratov	0	0	0	1	0	0
Plch	0	0	0	0	0	0
Pravy	0	0	1	0	0	0
Přelovice	40	0	0	0	0	0
Přepychy	81	0	1	0	0	0
Rohovládova Bělá	130	0	1	1	0	1
Rohoznice	70	0	0	0	0	0
Rybitví	792	0	1	0	0	0
Semín	100	1	1	1	1	0
Sopřeč	0	1	0	1	0	0
Strašov	100	1	1	0	0	1
Újezd u Přelouče	110	1	1	0	0	0
Vápno	0	0	0	0	0	0
Vlčí Habřina	160	0	1	0	0	0
Voleč	150	1	0	1	0	0
Vyšehněvice	40	0	0	1	0	0
Žáravice	0	0	0	1	0	0
Živanice	600	0	0	0	0	0
CELKEM	4 413	5	11	15	2	4

Zdroj: vlastní šetření

Za účelem předškolního a základního vzdělávání je k dispozici síť mateřských a základních škol. Kapacita mateřských škol nedostačuje potřebám území. Školy disponují záměry v investiční oblasti, rozvoje vzdělávacích programů a nabídky zájmové činnosti pro děti a mládež, potýkají se ovšem s nedostatkem financí na realizaci těchto záměrů. Velký potenciál je spatřován ve spolupráci škol s komunitními zařízeními v území, vytváření spolupracujících sítí škol a poskytnutí prostor pro vzdělávání obyvatel v území.

Oblast sociálních služeb není v území dostatečně zastoupena, zcela chybí sociální zařízení typu denní stacionář, hospic či terénní lékařská služba.

S 07 Sídlo jediných léčebných lázní v Pk

S 08 Dostatečný počet objektů pro kulturní život v obci (kulturní a spolkové domy, klubovny)

W 09	Neodpovídající technický stav a vybavení škol (nedostatek financí na realizaci investičních záměrů)
W 10	Nedostatečná kapacita mateřských škol
W 11	Nedostatek zájmových činností pro děti a mládež
W 12	Neexistence nebo nedostatečná kapacita sociálních zařízení a služeb (terénní lékařská služba, denní stacionáře, hospic)
W 13	Nedostatečná síť a podpora rodinných komunitních center v území
O 05	Vytváření sítí škol v území MAS Bohdanečsko a spolupráci škol a komunit v území
O 06	Sídlo jediných léčebných lázní v Pk
O 07	Možnost využití církevních objektů pro pořádání kulturních akcí a spolupráce s církví
O 08	Zvyšující se poptávka po společenských, kulturních a vzdělávacích akcích
T 04	Tlak na rušení poboček občanské vybavenosti a veřejných služeb (policie, pošta atd.)

C.1.5 Hospodářství a trh práce

Pardubicko, na jehož západním okraji se území MAS Bohdanečsko nachází, je nejvýznamnějším centrem Pk a má celorepublikový hospodářský význam. Nejdůležitější je z tohoto pohledu pardubická aglomerace. Základním pilířem ekonomiky je zde tradičně zpracovatelský průmysl. Průmyslová základna je relativně silná a hospodářský rozvoj je ovlivněn především stabilitou podnikatelského prostředí. Území je dobře dostupné jak po železnici, tak po silnici. Hustota dopravní sítě je, s výjimkou jihovýchodní části, dostatečná. V různé míře jsou zastoupena všechna odvětví. Značný význam mají závody zpracovatelského průmyslu chemického, elektrotechnického, automobilového a potravinářského. Specifická odvětví jsou zastoupena v menší míře těžbou šterkopísků. Hospodářské podmínky Pardubicka jsou významně ovlivněny blízkostí Hradce Králové.

Hospodářské podmínky území MAS Bohdanečsko byly posuzovány z několika hledisek a podle různých kritérií. Vždy v územním i regionálním kontextu a (pokud to bylo možné) v trendech vývoje.

Tabulka č. 23 Ekonomické subjekty (právní forma) v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)

území MAS Bohdanečsko *)	2008			2012			saldo 2008 - 2012	
	FO	PO	celkem	FO	PO	celkem	celkem	celkem [%]
Černá u Bohdanče	26	6	32	47	10	57	25	78%
Píchl	6	1	7	11	1	12	5	71%
Neratov	10	1	11	10	6	16	5	45%
Přepychy	9	1	10	13	1	14	4	40%
Rohoznice	15	5	20	18	10	28	8	40%
Křičice	21	11	32	32	12	44	12	38%
Malé Výkleky	10	6	16	16	6	22	6	38%
Vyšehněvice	23	2	25	30	3	33	8	32%
Chýst	11	4	15	16	3	19	4	27%
Břehy	101	16	117	124	20	144	27	23%
Semín	42	11	53	52	13	65	12	23%
Dolany	32	5	37	37	7	44	7	19%
Sopřeč	23	4	27	28	4	32	5	19%
Lázně Bohdaneč	293	95	388	314	129	443	55	14%
Živanice	82	22	104	98	20	118	14	13%
Pravy	13	2	15	14	3	17	2	13%

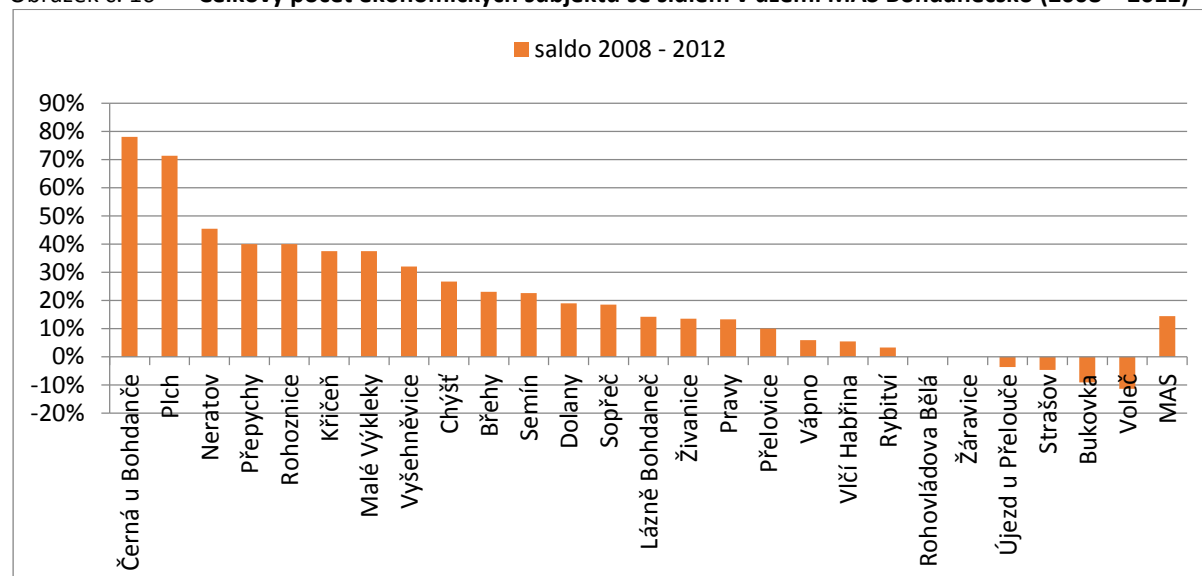
území MAS Bohdanečsko *)	2008			2012			saldo 2008 - 2012	
	FO	PO	celkem	FO	PO	celkem	celkem	celkem [%]
Přelovice	17	3	20	18	4	22	2	10%
Vápno	12	5	17	12	6	18	1	6%
Vlčí Habřina	28	9	37	32	7	39	2	5%
Rybitví	85	38	123	97	30	127	4	3%
Rohovládova Bělá	74	9	83	72	11	83	0	0%
Žáravice	9	4	13	10	3	13	0	0%
Újezd u Přelouče	25	2	27	23	3	26	-1	-4%
Strašov	39	4	43	37	4	41	-2	-5%
Bukovka	38	6	44	35	5	40	-4	-9%
Voleč	37	7	44	32	7	39	-5	-11%
CELKEM	1 081	279	1 360	1 228	328	1 556	196	14%

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: *) seřazeno sestupně podle celkového % salda

V roce 2012 bylo na území MAS Bohdanečsko registrováno 1 556 ekonomických subjektů. V naprosté většině se jednalo o podniky fyzických osob (1 228 subjektů, 79 %), zbytek tvořily právnické osoby (328 subjektů, 21 %). Žebříček obcí podle počtu ekonomických subjektů do značné míry odpovídá žebříčku obcí podle počtu obyvatel. Na prvních místech se tak objevují Lázně Bohdaneč, Břehy, Rybitví a Živanice. Více než čtvrtinu všech ekonomických subjektů tvořily podniky právnických osob v 6 obcích (Neratov, Rohoznice, Vápno, Lázně Bohdaneč, Kříčeň, Malé Výkleky).

Obrázek č. 16 Celkový počet ekonomických subjektů se sídlem v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: seřazeno sestupně podle salda počtu ekonomických subjektů

Během období let 2008 až 2012, což se překrývá i s obdobím vlivu ekonomické krize, se celkový počet ekonomických subjektů na Bohdanečsku zvýšil o 196, tj. nárůst o 14 %. Na úrovni jednotlivých obcí byl zaznamenán ve 20 případech nárůst (nejvíce v obcích Černá u Bohdanče a Plch, a to přes 70 %), ve dvou obcích stagnace a ve čtyřech obcích pokles (v obci Voleč o více než 10 %).

Tabulka č. 24 Právní forma ekonomických subjektů v regionálním kontextu (2008 – 2012)

území ^{*)}	přepočteno na 1 000 obyvatel							
	2008			2012			saldo 2012 - 2008	
	FO	PO	celkem	FO	PO	celkem	celkem	celkem [%]
MAS	90	22	112	99	26	125	13	11%
Pk	86	19	105	95	23	118	13	12%
ČR	90	22	112	100	26	126	14	13%

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně

Při srovnání území MAS Bohdanečsko s obcemi do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR vycházel v roce 2012 počet ekonomických subjektů přepočtený na 1 000 obyvatel v území MAS Bohdanečsko srovnatelný s republikovým průměrem a nadprůměrný oproti krajským hodnotám. V období let 2008 až 2012 byl na všech úrovních zaznamenán nárůst srovnatelného rozsahu.

Tabulka č. 25 Rozdělení ekonomických subjektů v území MAS Bohdanečsko podle sektoru (rok 2012)

území MAS Bohdanečsko ^{*)}	primární sektor		sekundární sektor		terciární sektor		CELKEM
	celkem	[%]	celkem	[%]	celkem	[%]	
Lázně Bohdaneč	26	5,8	113	25,1	312	69,2	451
Břehy	11	7,6	51	35,4	82	56,9	144
Rybitví	4	3,2	39	31,2	82	65,6	125
Živanice	13	11,1	46	39,3	58	49,6	117
Rohovládova Bělá	2	2,4	37	44,6	44	53,0	83
Semín	2	3,1	25	38,5	38	58,5	65
Černá u Bohdanče	1	1,8	14	24,6	42	73,7	57
Dolany	11	25,0	10	22,7	23	52,3	44
Kříčeň	4	9,5	9	21,4	29	69,0	42
Strašov	10	24,4	18	43,9	13	31,7	41
Bukovka	7	17,5	11	27,5	22	55,0	40
Vlčí Habřina	4	10,3	20	51,3	15	38,5	39
Voleč	4	10,3	14	35,9	21	53,8	39
Vyšehněvice	3	9,1	17	51,5	13	39,4	33
Sopřeč	5	15,6	7	21,9	20	62,5	32
Rohoznice	1	3,7	12	44,4	14	51,9	27
Újezd u Přelouče	1	3,8	13	50,0	12	46,2	26
Malé Výkleky	1	4,5	7	31,8	14	63,6	22
Přelovice	3	13,6	6	27,3	13	59,1	22
Chýšť	3	15,8	9	47,4	7	36,8	19
Vápno	2	11,1	4	22,2	12	66,7	18
Pravy	0	0,0	6	35,3	11	64,7	17
Neratov	2	13,3	4	26,7	9	60,0	15
Přepychy	0	0,0	6	42,9	8	57,1	14
Plch	0	0,0	9	75,0	3	25,0	12
Žáravice	1	8,3	2	16,7	9	75,0	12
CELKEM	121	8,0	509	33,0	926	60,0	1 556
Pk	3 120	10,6	10 004	33,8	16 439	55,6	29 563
ČR	50 184	10,0	159 194	31,7	293 588	58,4	502 966

Zdroj: ČSÚ (stav k 31. 12. 2012)

Pozn. 1: *) seřazeno sestupně podle celkového počtu ekonomických subjektů

Pozn. 2: vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

Pozn. 3: statistické jednotky typu podnik (vykazující ekonomickou aktivitu)

Z hlediska struktury ekonomických subjektů podle sektorů národního hospodářství byly nejvíce na území MAS Bohdanečsko zastoupeny služby (60 %), následně průmysl a stavebnictví (33 %) a zemědělství, lesnictví a rybolov (8 %). Při srovnání s územím obcí do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR se jednalo o nadprůměrný podíl pro terciární sektor, průměrný podíl pro sekundární sektor a podprůměrný podíl pro primární sektor. Výraznější orientace na nevýrobní sféru je dána přítomností lázeňství přímo na území MAS Bohdanečsko a doprovodných služeb s tím spojených (pohostinství, ubytování, kultura, obchody atd.) a zázemím krajských měst Pardubice a Hradec Králové. Území navíc nelze označit jako periferní (v těchto oblastech je vyšší podíl výrobních sektorů typický).

Tabulka č. 26 Rozdělení ekonomických subjektů podle velikosti v regionálním kontextu (rok 2012)

území *)	bez zaměstnanců	zaměstnavatelé (podle počtu zaměstnanců)				neuvědno	CELKEM
		drobní (1 až 9)	malí (10 až 49)	střední (50 až 249)	velcí (250 a více)		
MAS	981	204	38	13	1	323	1 560
Pk	18 676	3 332	741	167	24	5 903	28 843
ČR	311 373	58 419	12 332	2 383	306	10 3211	488 024

Zdroj: ČSÚ (stav k 31. 12. 2012)

Pozn. 1: *) území obcí s 5 000 obyvateli a méně

Pozn. 2: vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

Pozn. 3: statistické jednotky typu podnik (vykazující ekonomickou aktivitu)

Co se týká kritéria velikosti ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců, tak největší počet (konkrétně 981 subjektů, tj. 79 %) nemá evidovány žádné zaměstnance, jedná se tedy o fyzické osoby podnikající. Následují drobní zaměstnavatelé s 1 až 9 zaměstnanci (204 subjektů, tj. 17 %), malí zaměstnavatelé s 10 až 49 zaměstnanci (38 subjektů, tj. 3 %). Více než 50 zaměstnanců tak mělo jen 14 podniků, z toho jeden překročil i hranici 250 pracovníků. Ve srovnání s územím, jež tvoří v Pk a v ČR obce do 5 000 obyvatel, se jednalo o přibližně stejné hodnoty, jen na území MAS Bohdanečsko bylo mírně více drobných zaměstnavatelů a naopak mírně méně ekonomických subjektů bez zaměstnanců.

Vztah čím vyšší velikostní kategorie dle počtu zaměstnanců, tím menší počet ekonomických subjektů v ní je typický pro všechna území ČR, avšak ve „venkovských oblastech“ (tj. území do 5 000 obyvatel) je ještě výraznější. Středně velcí a velcí zaměstnavatelé totiž převážně sídlí ve městech.

Tabulka č. 27 Nezaměstnanost v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)

území MAS *)	2005 [%]	2006 [%]	2007 [%]	2008 [%]	2009 [%]	2010 [%]	2011 [%]	2012 [%]	2013 [%]
Břehy	9	7	7	7	9	9	8	8	7
Bukovka	9	7	5	9	8	11	5	7	5
Černá u Bohdanče	6	6	3	2	6	9	6	7	4
Dolany	7	6	3	5	9	9	7	8	6
Chýšť	9	7	7	5	11	16	13	14	14
Kříčeň	5	6	6	5	9	8	5	6	4

území MAS *)	2005 [%]	2006 [%]	2007 [%]	2008 [%]	2009 [%]	2010 [%]	2011 [%]	2012 [%]	2013 [%]
Lázně Bohdaneč	6	3	3	5	6	7	7	7	5
Malé Výkleky	10	6	4	6	0	4	8	6	5
Neratov	10	4	0	2	8	4	10	4	7
Plch	0	3	3	6	0	6	3	6	3
Pravy	16	8	11	11	8	8	14	32	10
Přelovice	10	11	7	10	13	11	2	8	6
Přepychy	8	0	0	3	8	3	8	10	6
Rohovládova Bělá	11	8	10	11	13	12	14	16	10
Rohoznice	5	2	2	2	4	4	4	5	3
Rybitví	12	9	7	7	13	11	9	10	8
Semín	9	10	11	10	11	13	11	12	7
Sopřeč	11	10	7	6	5	7	8	9	7
Strašov	14	10	9	7	17	21	16	18	11
Újezd u Přelouče	9	7	6	5	3	10	9	13	7
Vápno	26	19	12	16	28	25	19	14	5
Vlčí Habřina	9	7	7	10	10	10	9	10	5
Voleč	6	6	5	4	6	10	5	6	4
Vyšehněvice	12	5	5	6	8	6	6	11	3
Žáravice	6	6	4	9	10	14	7	6	9
Živanice	8	5	4	4	10	9	10	11	6

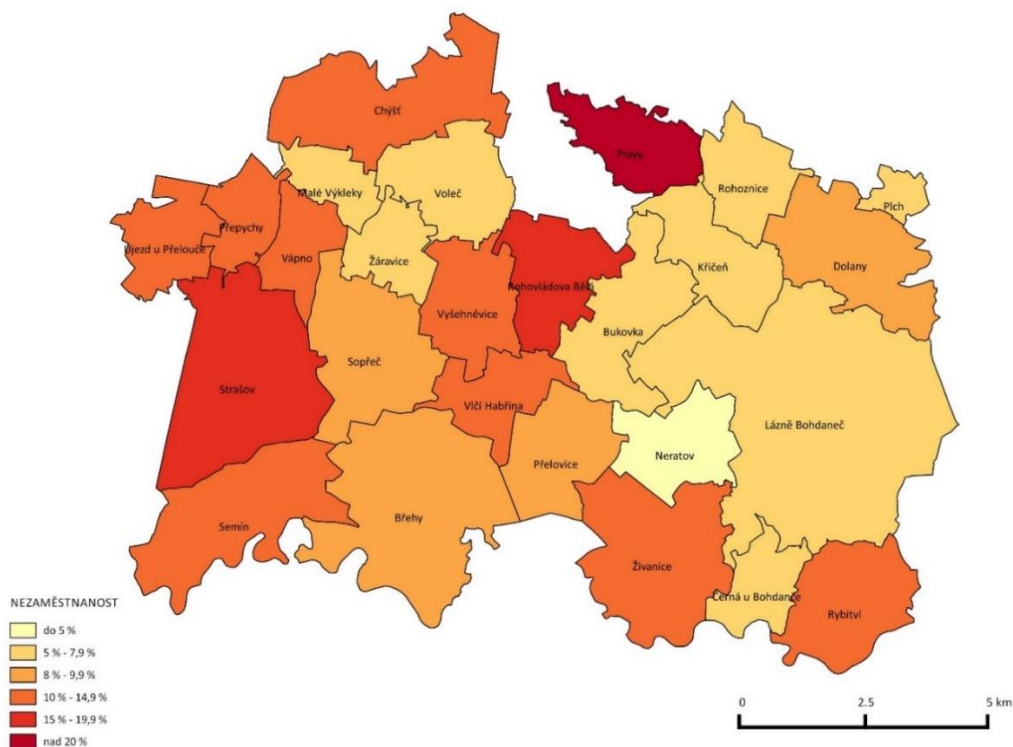
Zdroj: Úřad práce Pardubice

Pozn.: údaje v roce 2013 používají pro výpočet jinou základnu, proto nejsou porovnatelné s předchozími lety

Míra nezaměstnanosti se po roce 2008 vlivem ekonomické krize začala zvyšovat, do roku 2012 narostla v mnoha obcích až na dvojnásobné hodnoty. V roce 2012 byla vůbec nejvyšší v obci Pravy (32 %), následovaly obce Strašov (18 %) a Rohovládova Bělá (16 %). V dalších devíti obcích dosáhla míra registrované nezaměstnanosti 10 % nebo ji překročila. Údaje za rok 2013 jsou vzhledem ke změně metodiky nesrovnatelné. Vůbec nejnižší nezaměstnanost naopak v roce 2012 vykázaly obce Neratov (4 %) a Rohoznice (5 %).

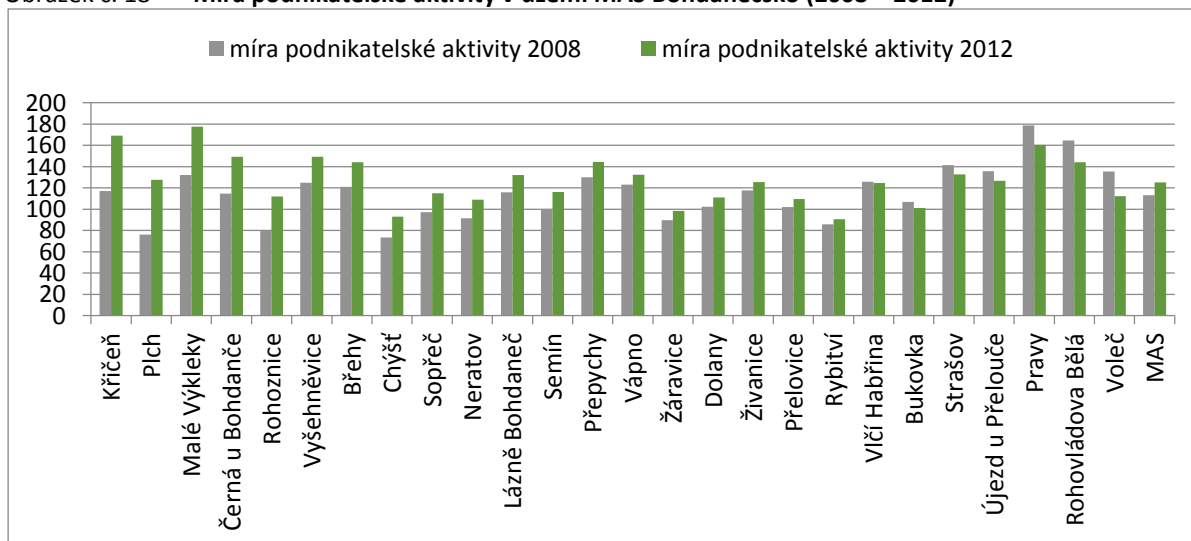
Obrázek č. 17 **Nezaměstnanost v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

Zdroj: Úřad práce Pardubice

Míra podnikatelské aktivity byla analyzována pomocí ukazatele, který vyjadřuje počet aktivních podnikatelských subjektů se sídlem v obci na 1 000 obyvatel obce. Tato hodnota pro území MAS Bohdanečsko v roce 2012 činila 125 subjektů, což je údaj srovnatelný s obcemi do 5 000 obyvatel v ČR a nadprůměrný oproti tomuto typu obcí v Pk (území MAS Bohdanečsko totiž představuje ve srovnání s jinými „venkovskými oblastmi“ kraje jeho rozvinutější část). Mezi lety 2008 až 2012 se podnikatelská aktivita na všech sledovaných úrovních zvýšila zhruba o stejnou hodnotu.

Obrázek č. 18 **Míra podnikatelské aktivity v území MAS Bohdanečsko (2008 – 2012)**

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: seřazeno sestupně podle celkového salda míry podnikatelské aktivity 2008 – 2012

Na úrovni jednotlivých obcí je míra podnikatelské aktivity pochopitelně diferencovanější. V roce 2012 zaznamenaly nejvyšší hodnoty obce Malé Výkleky (177 subjektů), Křičeň (169 subjektů) a Pravy (160 subjektů). Dalších pět obcí pak překročilo hranici 140 aktivních podnikatelských subjektů se sídlem v obci na 1 000 obyvatel. Naopak ve třech případech (Chýšť, Žáravice a Rybitví) nebylo dosaženo ani 100 subjektů. V období let 2008 až 2012 vzrostla míra podnikatelské aktivity v 19 obcích MAS Bohdanečsko, zatímco u zbývajících 7 obcí poklesla. Vůbec největší nárůsty lze identifikovat u obcí Křičeň, Plch a Malé Výkleky (o více než 40 subjektů); nejméně výraznější poklesy pak v obcích Pravy, Rohovládova Bělá a Voleč (o více než 10 subjektů).

Na území MAS Bohdanečsko se nachází jediný zaměstnavatel, který spadá do kategorie velkých podniků, a to akciová společnost Léčebné lázně Bohdaneč (254 pracovníků). Za nimi pak následují Výzkumný ústav organických syntéz (Rybitví, 222 pracovníků) a výrobce plastových výrobků pro stavebnictví Transform Lázně Bohdaneč (112 pracovníků). Hranici 50 zaměstnanců ještě překročily závod na výrobu výtahové techniky Strojny výtahy (Lázně Bohdaneč, 95 pracovníků), Agrodružstvo Klas, které vyrábí produkty rostlinné výroby a těží štěrkopísky (Křičeň, 82 pracovníků) a Zemědělské družstvo Chýšť (59 pracovníků).

Definici malého zaměstnavatele (tj. alespoň 10 pracovníků) dále splnily Zemědělské a obchodní družstvo „Bratřů Veverkových“ Živanice s rostlinnou i živočišnou výrobou (44 pracovníků); výrobce koncentrátů pro barvení a úpravu termoplastů Gabriel-Chemie Bohemia (Lázně Bohdaneč, 35 pracovníků) a podnik Montáže Brož zabývající se instalací regálových systémů (Pravy, 35 pracovníků). V sektoru služeb ještě distributor chemicko-technických produktů pro stavebnictví, nátěrové hmoty, úpravu vody, smaltování a výrobu plastů Radka spol. s. r.o. (Lázně Bohdaneč, 35 pracovníků) a maloobchod se železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily Top Centrum – Jaroslav Novák (Rohovládova Bělá, 30 pracovníků).

Tabulka č. 28 **Nejvýznamnější zaměstnavatelé v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

SEKTOR	malí zaměstnavatelé (10 – 49 zaměstnanců)			střední zaměstnavatelé (50 – 249 zaměstnanců)			velcí zaměstnavatelé (≥ 250 zaměstnanců)			CELKEM zaměst- nanců
	název (zkr.)	počet zaměstnanců	odvětví	název (zkr.)	počet zaměstnanců	odvětví	název (zkr.)	počet zaměstnanců	odvětví	
PRIMÁRNÍ	ZOD "Bratraců Veverkových" Živanice	44	015	AGD KLAS	82	015				185
				ZD Chýšť	59	011				
SEKUNDÁRNÍ	Gabriel- Chemie Bohemia s.r.o.	35	222	TRANSFORM a.s. LB	112	2223				277
	Montáže Brož s.r.o.	35	25	STROJON- výtahy s.r.o.	95	28				
TERCIÁRNÍ	R A D K A spol. s r.o. Pardubice	35	4675	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	222	7219	Léčebné lázně Bohdaneč a.s.	254	8690	541
	Jaroslav Novák	30	4752							
CELKEM										1 023

Zdroj: Úřad práce Pardubice (stav k 31. 12. 2012)

Pozn. 1: ÚPP nevede celkovou databázi firem, údaje zde uvedené jsou výsledkem monitoringu trhu práce za rok 2012.

Pozn. 2: ekonomické subjekty vykazující ekonomickou aktivitu

Z analýzy hospodářských podmínek území MAS Bohdanečsko vyplývá, že jsou zde v různé míře zastoupeny všechny tři hospodářské sektory – primární (zemědělství, lesnictví a rybnářství), sekundární (průmysl, stavebnictví) i terciární (obchod a služby obyvatelstvu).

Vzhledem k charakteru krajiny, úrodným půdám a historickým tradicím, má primární sektor na hospodářství významný podíl. Zastoupena je rostlinná i živočišná výroba. Zemědělská půda je obhospodařována zemědělskými společnostmi i samostatně hospodařícími zemědělci. Všeobecně nastává útlum v zemědělské výrobě a pokles zaměstnanosti v zemědělství, ačkoliv v regionu jsou příznivé půdní i klimatické podmínky pro tuto činnost. Některé zemědělské areály jsou již nefunkční, některé mají jinou funkci, např. skladové hospodářství, opravárenství apod. Lesnictví má, vzhledem k relativně malé rozloze lesních pozemků v území, na hospodářství jen okrajový vliv. Na Bohdanečsku je ve větší míře provozováno rybnářství, které zde má staletou tradici. Hospodářský vliv rybnářství je sice okrajový, ale pro ochranu a tvorbu krajiny a pro cestovní ruch má rybnářství svůj nezastupitelný význam.

Ačkoliv v Pk má sekundární sektor na hospodářství nejméně významný vliv, v území MAS Bohdanečsko se žádné velké průmyslové a stavební podniky nenacházejí. Průmysl a stavebnictví jsou zastoupeny pouze drobnými, malými a středními podniky, především v Lázních Bohdanči.

Terciární sektor je v území MAS Bohdanečsko zastoupen drobnými, malými a středními zaměstnavateli v oblasti obchodu a služeb obyvatelstvu. V tomto sektoru je zřetelný mírný nárůst malých a středních podniků, poskytujících služby především v oblasti obchodu, ubytování a stravování, stavební výrobě, dopravě a vzdělávání, ale i ve veřejné správě.

Až na výjimku 6 obcí, počet ekonomických subjektů v území mezi lety 2008 a 2012 rostl, a to v kategorii fyzických i právnických osob. Celkový nárůst je zhruba 14 % a je proporčně rozložen mezi právnické i fyzické osoby. V porovnání s obcemi do 5 000 obyvatel v Pk a ČR území MAS Bohdanečsko vykazuje jak nižší počet ekonomických subjektů, tak i mírnější nárůst mezi sledovanými lety (11 %).

Z hlediska velikosti ekonomických subjektů, která je stanovena počtem zaměstnanců, jsou v území zastoupeny všechny kategorie, a to v obdobném procentním zastoupení, jako je tomu v obcích do 5 000 v Pk a ČR. Velký zaměstnavatel je v území pouze jeden (Léčebné lázně Bohdaneč, a.s.), ale malých a středních zaměstnavatelů už v území působí (nebo je registrováno) 51.

Celková míra nezaměstnanosti v území MAS Bohdanečsko se dlouhodobě pohybuje pod nebo na úrovni 10 % a je ve srovnání s Pk a ČR o 1 – 2 % nižší. Trendy jsou v místním i regionálním kontextu shodné. Avšak mezi obcemi existují výrazné rozdíly, kdy míra nezaměstnanosti kolísá od 4 do 18 %.

Míra podnikatelské aktivity, vyjádřená počtem aktivních ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel obce, je v území MAS Bohdanečsko na vyšší úrovni v porovnání s Pk a na stejné úrovni v porovnání s obcemi do 5 000 obyvatel ČR. Z hlediska trendu je nárůst míry podnikatelské aktivity ve sledovaném období v území MAS Bohdanečsko jen mírně nižší, než v Pk a ČR. 7 obcí MAS Bohdanečsko vykazuje pokles míry podnikatelské aktivity, ostatní obce zaznamenaly nárůst.

S 09	Zastoupení všech ekonomických sektorů v území
S 10	Silný terciární sektor (v porovnání s Pk a ČR)
S 11	Růst počtu ekonomických subjektů ve většině obcí
S 12	Zastoupení všech velikostních kategorií zaměstnavatelů, včetně jednoho velkého
S 13	Nižší míra nezaměstnanosti (v porovnání s Pk a ČR)
S 14	Růst míry podnikatelské aktivity v území
S 15	Existující institucionální podpora regionálního rozvoje (MIC, MAS Bohdanečsko, z. s.)
S 16	Tradice rybníkářství a lázeňství
S 17	Příznivé podmínky pro zemědělství
S 18	Existující turistická infrastruktura (cyklostezky, naučné stezky)
S 19	Dopravní spojení s krajskými městy a spádovými obcemi
S 20	Existence jediných léčebných lázní v Pk
S 21	Území MAS je součástí rozvojové oblasti republikového významu (OB3)
S 22	Existence velkých zaměstnavatelů v perspektivních odvětvích v LB a Pardubicích
W 14	Mírnější nárůst počtu ekonomických subjektů (v porovnání s Pk a ČR)
W 15	Nadprůměrně vysoká míra nezaměstnanosti v některých obcích
W 16	Mírnější nárůst míry podnikatelské aktivity (v porovnání s Pk a ČR)
W 17	Nedostatečná dopravní obslužnost části území MAS
W 18	Nízká atraktivita části zemědělsky využívané krajiny pro turistiku
W 19	Nedostatek kvalifikovaného personálu v léčebných lázních
O 09	Využití integrovaných investic v území pro rozvoj technické infrastruktury (ITI)
O 10	Rozvoj lázeňství a různých forem turistiky (např. golfová, kongresová, agroturistika)
O 11	Strategická pozice města poblíž dvou krajských měst a vyšší dopravní infrastruktury
O 12	Dokončení dálnice D11 a rychlostní silnice R35
O 13	Posílení významu pardubického mezinárodního letiště
T 05	Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a údržbu veřejné dopravní infrastruktury
T 06	Omezování spojů ve veřejné dopravě
T 07	Nedostatek kvalifikovaného personálu pro přípravu infrastrukturních projektů
T 08	Politika státu směřující k omezování podpory lázeňské péče
T 09	Nedostatek financí pro institucionální podporu regionálního rozvoje
T 10	Vysoká konkurence v oblasti cestovního ruchu
T 11	Nekoordinovaná nabídka produktů CR v rámci Pk

C.1.6 Cestovní ruch

Díky krajinnému rázu území MAS Bohdanečsko cestovní ruch pravděpodobně nikdy nebude klíčovým ekonomickým odvětvím, ani výrazně neovlivní přírodní poměry v území. Může však významně přispět k soudržnosti území a jeho obyvatel. Rekreační potenciál území MAS Bohdanečsko lze totiž nejlépe využít pro krátkodobou, příměstskou rekreaci obyvatel obcí, ale i obyvatel z celé hradecko-pardubické aglomerace, včetně obou stotisícových měst Pardubic či Hradce Králové.

Území MAS Bohdanečsko náleží do turistického regionu Východní Čechy⁶, který je jedním ze sedmnácti turistických regionů v ČR, a turistické oblasti Pardubicko⁷.

Z hlediska intenzity rekreace a cestovního ruchu nepatří Pk, ve kterém se celé území MAS Bohdanečsko nachází, mezi atraktivní oblasti⁸. Návštěvníci z jiných regionů přijíždějí ve větší míře jen několikrát v roce, v době pořádání nadnárodních akcí jako je např. Velká Pardubická nebo Zlatá přilba. V té době je také znatelný nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších služeb.

Pardubice, jako nejbližší regionální centrum, mohou nabídnout k návštěvě svoji městskou památkovou rezervaci, zámek, muzeum a dominantu regionu, Kunětickou horu s gotickým hradem, s možností dalekého výhledu.

Turisticky nejatraktivnějším místem území MAS Bohdanečsko jsou Lázně Bohdaneč a nedaleké okolí. V území se nacházejí turistické atraktivity (např. léčebné lázně s pavilonem Gočár, Národní přírodní rezervace Bohdanečský rybník a rybník Matka nebo technická památka Opatovický kanál, golfové hřiště) a infrastruktura pro rekreaci a cestovní ruch (Informační centrum, cyklostezky a cyklotrasy a naučné stezky). Území je charakteristické rovinnatým reliéfem a vyšším podílem lesů, než v ostatních částech kraje, takže je vhodné pro pěší i cykloturistiku. Díky desítky let probíhající těžbě štěrkopísku vznikla řada vodních ploch vhodných ke koupání. Cyklostezky v kombinaci s přírodními a kulturními atraktivitami předurčují území MAS Bohdanečsko nenáročnou, krátkodobou příměstskou rekreaci.

Území MAS Bohdanečsko nabízí potenciál CR. Existence tohoto potenciálu však sama o sobě nic neznamená. Turistický potenciál musí být pro CR využit. Využití krajinného a rekreačního potenciálu CR je sledováno u turisticky značených cest a cyklotras, rozhleden, lyžařských vleků a lanovek, kulturních zařízení, sportovně rekreačních zařízení, turistických informačních center a subjektů s pohostinstvím a ubytovacími zařízeními.

Rovinná, zemědělskopřůmyslová krajina s malým podílem zeleně není příliš turisticky atraktivní. Území MAS Bohdanečsko však má značný potenciál pro kratší víkendové výlety a pro každodenní rekreaci. Velkou příležitostí v každodenní rekreaci obyvatel je další zpřístupnění volné krajiny a využití Opatovického kanálu.

Co se týká využití potenciálu cestovního ruchu⁹ v místním, regionálním a nadregionálním kontextu, tak dle metodiky Ústavu územního rozvoje činí součet bodových rozdílů aktivit

---

⁶ Turistický region je územní celek, jehož nabídka cestovního ruchu svým množstvím, kvalitou, rozmanitostí a atraktivitou vyvolává návštěvnost. Potenciál území vytváří vhodné předpoklady pro realizaci konkurenceschopné nabídky produktů CR, s důrazem na příjezdový CR, a pro vybrané z nich jsou součástí národních produktů. Region slouží jako území v oblasti CR pro shromažďování statistických informací. Je základní jednotkou národní propagace a marketingu CR ČR.

⁷ Dalšími turistickými oblastmi turistického regionu Východní Čechy jsou: Chrudimsko – Hlinecko, Orlické hory a Podorlicko, Českomoravské pomezí a Králický Sněžník.

⁸ V porovnání s ostatními kraji ČR je Pk na posledním místě v návštěvnosti.

⁹ Hodnoty využití potenciálu CR mohou dosahovat celkově kladných hodnot (většina aktivit má vyšší stupeň než potenciál), celkově záporných hodnot (většina aktivit má nižší stupeň než potenciál), nebo se pohybuje výsledná hodnota kolem nuly. Tady pak může být situace dvojí: buď má většina aktivit stupeň shodný s potenciálem (využití potenciálu je střední, odpovídající), anebo se ve sledovaném obvodu střídají aktivity, využívající potenciál slabě, s aktivitami, využívajícími potenciál intenzivně, a jejich vliv se v součtu vyruší.

a potenciálu +10 až +14 bodů. V porovnání s ostatními turistickými oblastmi České republiky je tak v území MAS Bohdanečsko turistický potenciál využit relativně dobře.

Hlavním požadavkem v oblasti rekreace je vytvoření předpokladů pro zpřístupnění volné krajiny v okolí obcí pro možnost každodenní rekreace jejich obyvatel (procházky, rekreační běh, venčení psů, hry dětí, apod.). Příležitostí je spolupráce se zpracovateli komplexních pozemkových úprav při návrhu polních cest a dalších technických opatření.

Naučné stezky v území MAS Bohdanečsko

V území MAS Bohdanečsko se nacházejí 3 trasy naučných stezek, které návštěvníky seznamují s přírodními i kulturními klenoty území. Naučné stezky (NS) jsou označeny a doplněny informačními tabulemi.

Naučná stezka Gočárův okruh Lázně Bohdaneč

NS seznamuje návštěvníky s pozoruhodnými místy a stavbami města Lázně Bohdaneč. Pojmenování okruhu je vedeno snahou připomínat významného architekta Josefa Gočára a zejména výsledky jeho působení v Lázních Bohdančiči na počátku 20. století. Trasa naučné stezky v délce 5 km prochází těmito body: Radnice - Masarykovo náměstí - Penzion Škroup - Kostel sv. Maří Magdalény - Sluneční hodiny - Léčebné lázně - Lázeňský pavilon Gočár - Lázeňský park - Kuttnerova kaplička - Tillerovo sedátko - Gočárův vodojem - Růžový tank - Alej ke hřbitovům - Bohdanečské hřbitovy, Památník obětem světových válek - Gočárova vila v Dukelské ulici.

Naučná stezka Bohdanečský rybník a rybník Matka

Stezka seznamuje s Národní přírodní rezervací Bohdanečský rybník a rybník Matka. NS informuje o rybníkářství na Pardubicku a rostlinstvu a živočišstvu vodních a obnažených ploch, rákosin, nepodmáčených lesů, podmáčených olšin a vrbin, a luk. NS má 9 informačních panelů + na třech místech jeden souhrnný (západní okruh 4 panely, severní 1 panel, východní 4 panely). Trasa naučné stezky začíná u silnice za Lázněmi Bohdančiči směrem na Chlumec nad Cidlinou a má tři větve - severní větev: Polákův poloostrov (1,5 km); západní větev: podél Bohdanečského rybníka - zarostlá hráz (1 km) a východní větev: mezi Bohdanečským rybníkem a Dolním, Horním a Novým zábranským rybníkem po hranici NPR Bohdanečský rybník (3 km).

Naučná stezka Pernštejnskými rybníky

NS návštěvníky seznamuje s místní přírodou, historií a současností zdejšího rybníkářství. Délka NS je 5,9 km a trasa vede těmito místy: Neratov - Rozhrna, rybník - Trhoňka - Tichý rybník.

Cyklotrasy v území MAS Bohdanečsko

Územím MAS Bohdanečsko prochází 10 značených cyklotras. Některé ze značených cyklotras začínají nebo končí mimo území MAS Bohdanečsko. Územím prochází přibližně 90 km značených cyklotras.

Tabulka č. 29 **Cykloturistické trasy v území MAS Bohdanečsko**

číslo	trasa cyklotrasy	trasa po území MAS Bohdanečsko	délka (km)
4039	Vysoká nad Labem - Opatovice - Lázně Bohdaneč - Břehehy - Přelouč	Lázně Bohdaneč - Břehehy	12

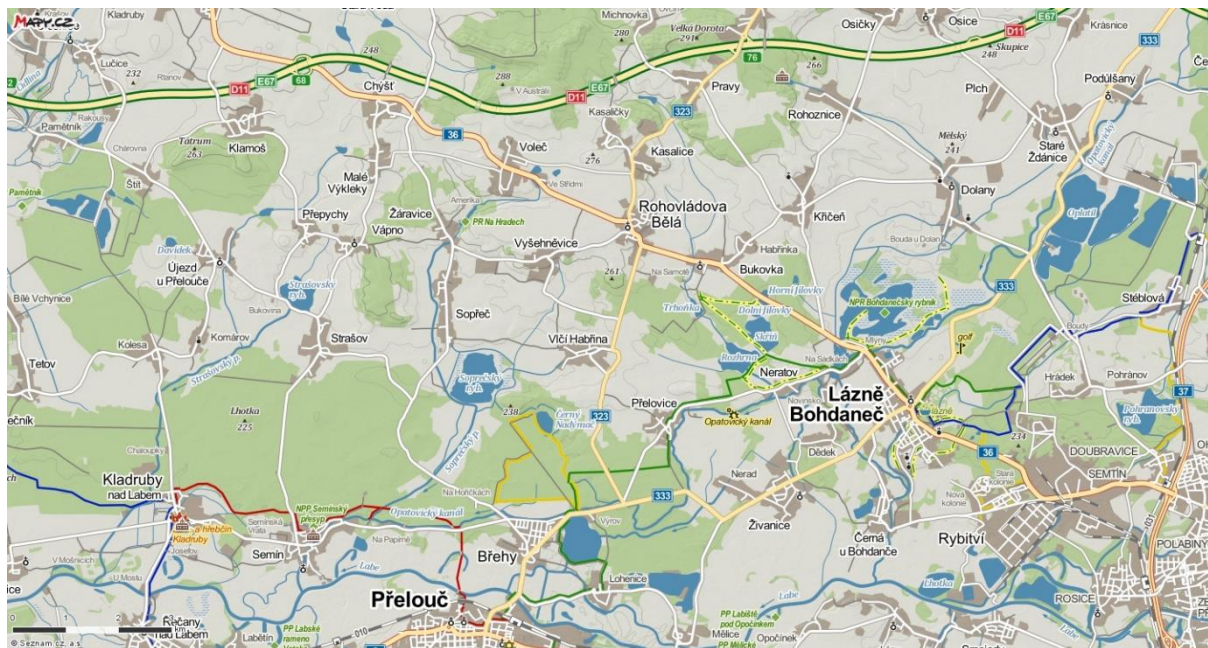
číslo	trasa cyklotrasy	trasa po území MAS Bohdanečsko	délka (km)
4040	Čeperka - Staré Ždánice - Lázně Bohdaneč	Bohdanečský rybník - Dolany	4
4041	Lázně Bohdaneč - Černá u Bohdanče - Mělice - Bezděkov - Jezbořice	Lázně Bohdaneč - Černá u Bohdanče - Živanice	5
4193	Velké Koloděje - Lázně Bohdaneč	Rybitví - Lázně Bohdaneč	3,5
4200	Pardubice - Hrádek u Nechanic	Dolany - Plich	5,7
4272	Výrov - Sopřeč - Vápno - Malé Výkleky - Chýšť - Chudeřice - Kosičky - Měník	Výrov - Sopřeč - Vápno - Malé Výkleky - Chýšť	13,7
4273	Břehy – Vlčí Habřina – Rohovládová Bělá – Kasalice	Břehy – Vlčí Habřina – Rohovládová Bělá	7,3
4274	Lázně Bohdaneč – Trhoňka – Vyšehněvice – Žárovice – Vápno	Lázně Bohdaneč – Trhoňka – Vyšehněvice – Žárovice – Vápno	13,1
4275	Lázně Bohdaneč - Dolany – Rohoznice – Pravy – Kasalice – Voleč – M. Výkleky – Klamoš – Levín – Lovčice - Lišice	Lázně Bohdaneč - Dolany – Rohoznice – Pravy + Voleč – M. Výkleky	18
4276	Trhoňka – Bukovka – Kříčeň – Dobřenice	Trhoňka – Bukovka – Kříčeň – Rohoznice	9,5

Zdroj dat: <http://cyklotrasy.cz>, <http://www.cykloserver.cz/>

Turistické trasy území MAS Bohdanečsko

Turistické trasy jsou soustředěny do jižní části území MAS Bohdanečsko, okolí lázeňského města Lázně Bohdanče a podél turisticky vyhledávaného Opatovického kanálu. Územím prochází přibližně 26 km značených turistických tras.

Obrázek č. 19 Turistické trasy v území MAS Bohdanečsko

Zdroj dat: www.mapy.cz

Tabulka č. 30 **Turistické trasy v území MAS Bohdanečsko**

turistické značení	trasa po území MAS Bohdanečsko	délka (km)
zelená	V ROZKOŠI (rozc.) - LÁZNĚ BOHDANEČ (nám.) - LÁZNĚ BOHDANEČ (ATC) - ROZHRNA (ryb.) - PŘELOVICE - VÝROV, U SOPŘ. KANÁLU - VÝROV, U OPAT. KANÁLU - BŘEHY (ATC Buňkov)	13
žlutá	Výrov, u Sopřečského kanálu - Nadýmač - Na Hoříčkách - Výrov, u Opatovického kanálu - Výrov, u Sopřečského kanálu	6
červená	ze směru Přelouč - Opatovický kanál - Semínský akvadukt - Semín - směr Kladruby n. L.	7

Zdroj dat: <http://www.kct.cz/cms/vyhledavac-znacenyh-tras>

Informační centra

V území MAS Bohdanečsko se nachází jedno informační centrum. Městsko-lázeňské informační centrum (MIC) se nachází v Lázních Bohdanči, je obecně prospěšnou společností a jejím zřizovatelem je město Lázně Bohdaneč. MIC je oblastní informační centrum (kategorie B) dle jednotného systému certifikace turistických informačních center v ČR. MIC poskytuje bezplatný informační servis o historii města, vzniku lázní a pamětihodnostech, zajímavostech a přírodních památkách, které se nacházejí v Lázních Bohdanči a okolí. Činností MIC je také pořádání kulturních akcí v lázeňském městě, informace o zprostředkování ubytování, typy na výlety po městě i okolí, podávání informací o dopravních spojkách, vydávání turistických publikací a propagačních materiálů, prodej upomínkových předmětů, předprodej vstupenek na kulturní akce po celé České republice. MIC dále poskytuje kopírovací služby a nabízí možnost připojení na internet. Součástí prostor informačního centra je také vyhrazený prostor pro cyklisty, kteří zde mohou načerpat síly na další cestu.

Ubytování

Hotely a penziony

Nabídka ubytování v kategorii hotely, penziony je soustředěna do lázeňského města a přirozeného centra území MAS Bohdanečsko, Lázní Bohdanče, kde je lázeňským i jiným hostům nabízeno 683 lůžek v 349 pokojích. Celkově je hostům v území MAS Bohdanečsko nabízeno 1255 lůžek v 651 pokojích, z čehož přibližně polovina je nabízena lázeňským hostům v Léčebných lázních Bohdaneč.

Tabulka č. 31 **Hotely a penziony v území MAS Bohdanečsko**

obec MAS Bohdanečsko	název ubytovacího zařízení	počet pokojů	počet lůžek
Lázně Bohdaneč	Léčebné lázně Bohdaneč	302	572
	Penzion Tillerova vila	11	22
	Hospůdka a penzion Bílá Vrána	5	11+3
	Penzion Art	7	15
	Penzion Zahrádka	3	12
	Penzion Škroup	16	47
	Penzion Tony	5	15

Zdroj dat: vlastní šetření

Ubytovny a ubytování v soukromí

Ubytování v soukromí a v ubytovnách je nabízeno v Lázních Bohdanči, dále v obci Neratov a Semín. Celkově je v této kategorii v území MAS Bohdanečsko nabízeno 188 lůžek v 89 pokojích.

Tabulka č. 32 **Ubytovny a ubytování v soukromí v území MAS Bohdanečsko**

obec MAS Bohdanečsko	název ubytovacího zařízení	počet pokojů	počet lůžek
Břehy	Ubytovna – Autokemp Buňkov	24	48
Lázně Bohdaneč	Ubytování v soukromí Slunečnice	4	10
	Ubytování Bureš Miloslav	1	4
	Areál Pily	4	16
	Ubytování v soukromí - Dr. Tyrše	1	2
	Irena Kavánková - ubytovna	48	84
Neratov	Štros Antonín - ubytovna	3	16
Semín	Hostinec Na Haldě	4	8

Zdroj dat: vlastní šetření

Kempy

V letních měsících je turisty využívána nabídka autokempů, které jsou umístěny ve dvou obcích území MAS Bohdanečsko. Návštěvníkům jsou k dispozici místa pro stanování a karavany a mají i možnost pronájmu chaty.

Tabulka č. 33 **Autokempy v území MAS Bohdanečsko**

obec MAS Bohdanečsko	název ubytovacího zařízení	počet chat/lůžek	místa pro stany/karavany
Břehy	Autokemp Buňkov	17/68	100/100
Semín	Autokemp Semín	1/6	100/20

Zdroj dat: vlastní šetření

Nemovitě kulturní památky

Na území MAS Bohdanečsko se nachází 19 kulturních památek. Zvláštní postavení zaujímá kulturní památka Opatovický kanál, která prochází územím několika obcí MAS Bohdanečsko. Uměle vybudovaný vodní tok Opatovický kanál, který je napájen vodou z Labe, je významné středověké vodní dílo, které bylo vystavěno k napájení původně rozsáhlé rybníční sítě. Opatovický kanál je z velké části veden po území MAS Bohdanečsko a jeho správcem je Povodí Labe. Průběh toku kanálu začíná u jezů před Vysokou nad Labem a do Labe se zpět vlévá u obce Semín. Na území MAS Bohdanečsko prochází katastrálním územím obcí Dolany, Lázně Bohdaneč, Neratov, Přelovice, Břehy a Semín. Opatovický kanál představuje nejen jedinečnou památku historickou technickou památku, ale je i botanickým klenotem území MAS Bohdanečsko. Kulturní památka Vodní kanál Opatovický přesahuje svými hodnotami regionální význam a lze konstatovat, že dokumentuje nejdůležitější etapy historie, kultury a vývoje civilizace. MAS Bohdanečsko navrhla zařazení kulturní památky Vodní kanál Opatovický na Indikativní seznam národních kulturních památek, tzn. kulturních památek, které mají potenciál být prohlášeny národními kulturními památkami.

Na území se v současné době nenacházejí žádné národní kulturní památky, památky UNESCO ani plošně památkově chráněná území.

Tabulka č. 34 **Nemovitě kulturní památky v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko	památky	ulice,nám./umístění	čp.
Dolany Lázně Bohdaneč Neratov Přelovice Břehy Semín	Opatovický kanál		
Dolany	venkovský dům	Dolany	5
Lázně Bohdaneč	kostel sv. Maří Magdalény	Masarykovo náměstí	
	kaple hřbitovní sv. Jiří s areálem		
	kaplička "Kuttnerova"	v městském parku	
	socha sv. Jana Nepomuckého	Masarykovo náměstí	
	radnice	Langrova	1
	městský dům	Langrova	34
	městský dům	Masarykovo náměstí	46
	městský dům	Masarykovo náměstí	112
	lázeňský pavilón Gočárův s parkem		209
Rohovládova Bělá	kostel sv. Petra a Pavla		
Rybitví	venkovský dům - rodný dům Václava Veverky		319
Semín	kostel sv. Jana Křtitele		
	zámek s pivovarem		1
Újezd u Přelouče	kostel sv. Jiljí		
Vápno	kostel sv. Jiří		
Žáravice	tvrz, archeologické stopy	Hrada	
Živanice	kostel Zvěstování P. Marie		

Zdroj dat: Databáze národního památkového ústavu: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>Tabulka č. 35 **Ekonomické subjekty - ubytování a stravování v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

území MAS Bohdanečsko *)	registrované ekonomické subjekty	ekonomické subjektů z oblasti ubytovacích a stravovacích zařízení	
		abs.	[%]
Sopřeč	32	5	15,6
Semín	65	5	7,7
Újezd u Přelouče	26	2	7,7
Bukovka	40	3	7,5
Strašov	41	3	7,3
Přepychy	14	1	7,1
Živanice	117	8	6,8
Dolany	44	3	6,8
Lázně Bohdaneč	451	25	5,5
Rohovládova Bělá	83	4	4,8
Křičev	42	2	4,8
Vyšehněvice	33	1	3,0
Vlčí Habřina	39	1	2,6
Voleč	39	1	2,6
Černá u Bohdanče	57	1	1,8
Rybitví	125	2	1,6
Břehy	144	1	0,7
Chýšť	19	0	0,0
Malé Výkleky	22	0	0,0

území MAS Bohdanečsko *)	registrované ekonomické subjekty	ekonomické subjektů z oblasti ubytovacích a stravovacích zařízení	
		abs.	[%]
Neratov	15	0	0,0
Plch	12	0	0,0
Pravy	17	0	0,0
Přelovice	22	0	0,0
Rohoznice	27	0	0,0
Vápno	18	0	0,0
Žárovice	12	0	0,0
MAS Bohdanečsko	1 556	68	4,4
Pk	29 563	1 441	4,9
ČR	502 966	28 097	5,6

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: seřazeno sestupně podle zastoupení ekonomických subjektů z oblasti ubytovacích a stravovacích zařízení

Na území MAS Bohdanečsko bylo v roce 2012 registrováno celkem 68 ekonomických subjektů z oblasti ubytovacích a stravovacích zařízení, což představovalo podíl na všech registrovaných ekonomických subjektech ve výši 4,4 %. Při srovnání s územím obcí do 5 000 obyvatel v Pk a v ČR se jednalo o nižší hodnoty, jelikož se území MAS Bohdanečsko nenachází ve vysoce turisticky atraktivní oblasti, jako jsou například Krkonoše, Šumava, Jeseníky, Beskydy či Českomoravská vrchovina.

S 23 Přítomnost lázeňského střediska

S 24 Opatovický kanál

W 20 Nedostatečná síť cyklostezek (cyklo, in-line, hipo)

O 14 Zvýšený zájem o lázeňskou péči

O 15 Rozvoj příměstské turistiky (zázemí dvou krajských měst)

T 12 Omezení cestování a turistiky z důvodu špatné ekonomické situace

C.1.7 Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost

Území MAS Bohdanečsko je z globálního hlediska dobře dopravně dostupné díky existující nadřazené síti komunikací napojené na nedaleká vyšší (regionální) centra Pardubice a Hradec Králové. Díky nim pak na ostatní druhy dopravy, zejména pak na železniční koridor Praha – Česká Třebová.

V území MAS Bohdanečsko je zastoupena pouze silniční doprava, a to silniční síť sestávající z dálnice (D11), silnice I. tř. (I/36), silnic II. tř. (II/323 a II/333), silnic III. tř., místních a obslužných komunikací. Železniční, letecká, ani vodní doprava zastoupeny nejsou.

Silniční síť

Dálnice D11, která v délce několika kilometrů protíná severní cíp území MAS Bohdanečsko, byla vybudována na konci devadesátých let. Páteří silničního dopravního systému území je silnice I/36, která protíná území od severozápadu.

Tabulka č. 36 Dálnice a silnice I., II. a III. třídy na území MAS Bohdanečsko

území MAS Bohdanečsko	D11 [km]	I/36 [km]	II/323 [km]	II/333 [km]	III/všechny [km]	CELKEM [km]
Břehy				2,7	6,2	8,9
Bukovka		1,6			1,3	2,9
Černá u Bohdanče					2,1	2,1

území MAS Bohdanečsko	D11 [km]	I/36 [km]	II/323 [km]	II/333 [km]	III/všechny [km]	CELKEM [km]
Dolany					7,3	7,3
Chýšť	3,0	2,7			4,8	10,5
Kříčeň					5,3	5,3
Lázně Bohdaneč		6,4		9,3	0,8	16,5
Malé Výkleky					1,0	1,0
Neratov					2,1	2,1
Plch					0,3	0,3
Pravy			1,5		2,4	3,9
Přelovice			1,1		2,9	4,0
Přepychy					3,2	3,2
Rohovládova Bělá		2,2	2,0		1,1	5,3
Rohoznice					3,1	3,1
Rybitví		0,9			2,2	3,1
Semín					4,1	4,1
Sopřeč					2,4	2,4
Strašov					7,7	7,7
Újezd u Přelouče					2,7	2,7
Vápno					2,6	2,6
Vlčí Habřina			3,1		1,6	4,7
Voleč		3,0				3,0
Vyšehněvice					3,7	3,7
Žáravice					2,9	2,9
Živanice				3,1	0,8	3,9

Zdroj: vlastní šetření

Dopravní síť v území vychází z původních historických cest mezi obcemi a městy. Postupem času byly cesty rozšiřovány, mnohde napříměny a byl upraven povrch pro rostoucí požadavky dopravy. Větší rozvoj silniční sítě je zaznamenán s rozvojem průmyslu v poválečném období.

Současný stav silniční dopravy je neuspokojivý, zvláště v Lázních Bohdanči obrovský nárůst dopravy v posledních letech neúměrně zatěžuje lázeňské město nákladní i osobní dopravou. Chybí zde obchvat města (přeložka I/36) pro tranzitní dopravu.

Stav dopravní infrastruktury, především silniční, má vliv na sociální soudržnost společnosti obyvatel. Vysoká intenzita dopravy a s tím související znečištění ovzduší a hluk má vliv na migraci obyvatel.

Záměry v oblasti rozvoje dopravní sítě jsou patrné ze ZUR. Jde především o záměr přeložky a úpravy silnice I/36 s obchvatem Lázní Bohdanče.

Z hlediska dlouhodobé koncepce rozvoje silniční dopravy má pro území MAS Bohdanečsko význam přeložka komunikace I/36, která by měla odvést tranzitní dopravu z centra Lázní Bohdanče, ale i z obcí na trase Rybitví - Lázně Bohdaneč - Bukovka - Rohovládova Bělá - Voleč - Chýšť.

Délka místních komunikací byla stanovena vlastním šetřením a expertním odhadem, který provedl starosta/starostka příslušné obce.

Tabulka č. 37 **Místní komunikace v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko ^{*)}	místní komunikace [km]
Lázně Bohdaneč	18,9
Živanice	10
Rybitví	8
Semín	7
Bukovka	7
Břehy	7
Černá u Bohdanče	5
Rohovládova Bělá	4
Neratov	3,5
Voleč	3,5
Malé Výkleky	3
Přelovice	3
Chýšť	3
Žáravice	3
Újezd u Přelouče	2,5
Dolany	2,5
Strašov	2
Vyšehněvice	2
Kříčeň	2
Přepychy	2
Rohoznice	1
Sopřeč	0,8
Pravy	0,7
Vápno	0,7
Plch	0,5
Vlčí Habřina	0
CELKEM	102,6

Zdroj: vlastní šetření

Pozn.: ^{*)} seřazeno sestupně podle délky místních komunikací v obci

Na základě tohoto expertního odhadu tak byla celková délka místních komunikací na území MAS odhadnuta na 102,6 km. Největší délku místních komunikací mají obce Lázně Bohdaneč (18,9 km) a Živanice (10 km). Následuje 5 obcí v intervalu 5 až 9 km, dále 9 obcí v intervalu 2,5 až 4,9 km a v neposlední řadě i 10 obcí s délkou místních komunikací do 2,5 km.

Cyklostezky

Území MAS Bohdanečsko disponuje pouze 10 km vyhrazených stezek vyhrazených pro cyklo dopravu. Tento stav je naprosto nedostačující potřebám obyvatel území (nutná je propojenost obcí i cyklistickými stezkami za účelem propojenosti území pro dojížděku do škol, zaměstnání, za kulturou. Území je navíc svým rovinatým terénem vhodné pro budování in-linových sportovních okruhů a díky existenci několika koňských farem v území i budování hiposteze. Vybudování těchto typů stezek by zajistila vyšší atraktivitu území pro příměstskou rekreaci i sportovní vyžití občanů území MAS Bohdanečsko.

Tabulka č. 38 **Cyklostezky v území MAS Bohdanečsko**

trasa po území MAS Bohdanečsko	délka [km]
Lázně Bohdaneč - Boudy	3,7

okolí Nový Zábranský rybník	0,7
Lázně Bohdaneč - Živanice	2,1
Rybitví - Lázně Bohdaneč	3,5
CELKEM	10

Zdroj: vlastní šetření

Dopravní obslužnost území MAS Bohdanečsko

Území MAS Bohdanečsko je obsluhováno těmito linkami veřejné autobusové dopravy v rámci dopravní obslužnosti Pk:

Tabulka č. 39 **Linky veřejné autobusové dopravy obsluhující území MAS Bohdanečsko**

číslo linky	název linky
610109	Hradec Králové – Osice – Křičice – Lázně Bohdaneč – Pardubice
610172	Chlumeck nad Cidlinou – Újezd u Přelouče - Přelouč
610620	Hradec Králové – Staré Ždánice – Dolany – Lázně Bohdaneč - Přelouč
620716	Chrudim – Pardubice – Rybitví
650602	Pardubice – Stéblová – Staré Ždánice – Osice - Dobřenice
650607	Pardubice – Lázně Bohdaneč – Rohovládova Bělá – Chlumeck nad Cidlinou
650620	Přelouč – Lázně Bohdaneč – Dolany – Staré Ždánice – Hradec Králové
650621	Přelouč – Kladruby nad Labem – Labské Chrčice – Hlavečnick – Týnec nad Labem
650628	Přelouč – Újezd u Přelouče – Strašov – Rohovládova Bělá
650630	Lázně Bohdaneč – Přelovice – Rohovládova Bělá – Dobřenice
650635	Přelouč - Lázně Bohdaneč – Přelovice – Rohovládova Bělá - Dobřenice
650637	Pardubice – Lázně Bohdaneč – Rohovládova Bělá – Vápno
650638	Rohovládova Bělá - Přelouč

Zdroj: Krajský úřad Pk, Odbor dopravy a silničního hospodářství

Čtyři obce na území MAS Bohdanečsko (Černá u Bohdanče, Lázně Bohdaneč, Rybitví a Živanice) jsou obsluhovány spoji městské hromadné dopravy (dále „MHD“) provozované společností Dopravní podnik města Pardubic, a.s.

Tabulka č. 40 **Linky veřejné autobusové dopravy obsluhující území MAS Bohdanečsko**

číslo linky	konečná zastávka	počet spojů v jednom směru		
		pracovní den	pracovní den prázdniny	víkendy, svátky
3	Lázně Bohdaneč	63	48	39
7	UMA, točna	14	10	2
11	UMA, točna	14	12	1
18	Rybitví, stavební škola	3 (zpět 4, v pátek 5)	-	-
	Černá u Bohdanče	14 (zpět 15)	14 (zpět 15)	8 (zpět 9)
	Živanice, Nerad	4	4	-
33	UMA, točna	2	4	1

Zdroj: Dopravní podnik města Pardubic, a.s.

Do Lázní Bohdanče je již od roku 1952 zavedena přímá trolejbusová linka z Pardubic. Linka č. 3 spojuje pardubické hlavní nádraží, centrum města, univerzitní kampus a nákupní zónu, trolejbusová linka pak vede mimo katastrální území města Pardubice k průmyslovému areálu Semtín a pokračuje až do Lázní Bohdanče. Na území Lázní Bohdanče má linka 3 zastávky a v dopravní špičce linka jezdí v 10 minutovém taktovém intervalu, v dopravním sedle je interval obsluhy 20 minut.

Dopravní dostupnost části území MAS Bohdanečsko v dosahu MHD je dostačující potřebám území. Obce v ostatních částech území jsou dopravně dostupné hůře. Během sobot a nedělí

je v celém území autobusová doprava minimální. Horší dopravní dostupnost některých částí území ovlivňuje místní hospodářské podmínky.

Hlavním požadavkem v oblasti dopravní infrastruktury je realizace přeložky I/36 (obchvat Lázní Bohdanče). Nedostatečná se jeví infrastruktura pro cyklistickou dopravu (cyklistické stezky) a rekreačně – sportovní vyžití (in-line stezky, hipostezky).

S 25	Kvalitní a hustá síť cyklostezek a cyklotras
W 21	Neexistence obchvatu lázeňského města Lázně Bohdanče
O 16	Zvýšení (finančních) zdrojů ze strany krajských samospráv a státu na budování a údržbu (obnovu) dopravní infrastruktury
T 13	Omezení počtu spojů veřejné hromadné dopravy ze strany krajských samospráv a státu

C.1.8 Technická infrastruktura

V území MAS Bohdanečsko se vyskytují tyto druhy technické infrastruktury: elektrické rozvody vysokého napětí a velmi vysokého napětí, kanalizace, plynovod středotlaký a vysokotlaký, vodovod a produktovod.

Vodovod, kanalizace a plynovod

Podíl obyvatel napojených na veřejnou vodovodní síť, kanalizaci a plynovod byl stanoven expertním odhadem, který provedl starosta/starostka příslušné obce.

Z údajů vyplývá, že naprostá většina (94 %) domácností v území MAS Bohdanečsko je napojena na veřejnou vodovodní síť. Ostatní domácnosti využívají vlastní zdroje pitné a užitkové vody, tj. studny. V případě 9 obcí (Kříčeň, Lázně Bohdaneč, Plch, Pravy, Přepychy, Rohoznice, Rybitví, Vyšehněvice, Žáravice) bylo odhadováno napojení všech domácností, u dalších 7 obcí pak alespoň z 95 %.

Podíl obyvatel napojených na veřejnou splaškovou kanalizaci byl stanoven odhadem na necelou polovinu domácností. Ostatní domácnosti splaškové vody likvidují pomocí septiků či žump. Ve čtyřech obcích jsou dle jejich starostů/starostek napojeny všechny domácnosti (Lázně Bohdaneč, Rybitví, Semín, Žáravice), v dalších 5 obcích pak alespoň z 95 % a ve 3 obcích alespoň z 90 %.

Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci odvádějící dešťovou vodu byl stanoven na necelé dvě třetiny. Představitelé sedmi obcí uváděli stoprocentní napojení (Dolany, Chýšť, Lázně Bohdaneč, Plch, Rybitví, Újezd u Přelouče, Žáravice). V dalších pěti obcích bylo napojení odhadnuto na alespoň 95 %. Je však nutné zdůraznit, že v případě 7 obcí bylo konstatováno nulové napojení.

Podíl obyvatel napojených na plynovod byl stanoven expertním odhadem na 86 %. Čtyři obce (Černá u Bohdanče, Plch, Přepychy, Rybitví) uváděly napojení ze 100 %, dalších pět obcí z alespoň 95 % a sedm obcí z alespoň 90 %.

Tabulka č. 41 **Vodovod, kanalizace a plynovod v území MAS Bohdanečsko**

území MAS	podíl obyvatel (domácností) napojených na
-----------	---

Bohdanečsko *)	vodovod	kanalizaci		plynovod
		splaškovou	dešťovou	
Břehy	99%	98%	95%	97%
Bukovka	96%	90%	0%	95%
Černá u Bohdanče	99%	30%	20%	100%
Dolany	90%	90%	100%	60%
Chýšť	90%	0%	100%	90%
Křičeň	100%	0%	60%	90%
Lázně Bohdaneč	100%	100%	100%	90%
Malé Výkleky	90%	0%	90%	80%
Neratov	90%	0%	0%	80%
Pích	100%	95%	100%	100%
Pravy	100%	98%	60%	40%
Přelovice	80%	0%	80%	90%
Přepychy	100%	0%	80%	100%
Rohovládova Bělá	99%	96%	0%	99%
Rohoznice	100%	0%	98%	98%
Rybitví	100%	100%	100%	100%
Semín	90%	100%	0%	60%
Sopřeč	98%	95%	95%	85%
Strašov	98%	0%	96%	88%
Újezd u Přelouče	90%	0%	100%	60%
Vápno	90%	0%	95%	80%
Vlčí Habřina	95%	0%	0%	90%
Voleč	85%	0%	75%	90%
Vyšehněvice	100%	86%	0%	89%
Žárovice	100%	100%	100%	95%
Živanice	65%	90%	0%	90%
PRŮMĚR	94%	49%	63%	86%

Zdroj: vlastní šetření

Odpadové hospodářství

Sběrný dvůr je v provozu pouze v pěti obcích: Lázně Bohdaneč, Živanice, Rybitví, Vlčí Habřina a Strašov. Sběrná místa pro bio odpad se nacházejí v šesti obcích: Černé u Bohdanče, Dolanech, Křičeni, Lázních Bohdanči, Rybitví a Živanicích.

Energetika (obnovitelné zdroje)

Elektrifikovány jsou všechny obce území MAS Bohdanečsko.

V území MAS Bohdanečsko se nenacházejí žádné solární (fotovoltaické), ani větrné elektrárny. Pouze v Březích a v Semíně jsou v provozu malé vodní elektrárny na Opatovickém kanálu.

Obecní rozhlas

Všechny obce mají zavedený obecní rozhlas.

Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení je zavedeno ve všech obcích, v osmi obcích MAS Bohdanečsko je stav veřejného osvětlení nevyhovující a je nutná rekonstrukce.

Internet (bezdrátová technologie WI-FI)

Jenom tři obce (Semín, Újezd u Přelouče a Vlčí Habřina) provozují obecní internetové připojení pomocí technologie WI-FI.

Kabelová televize

Obecní kabelovou televizi provozuje jen obec Rybitví.

Záměry v oblasti rozvoje technické infrastruktury jsou patrné ze ZUR. Jde především o dobudování kanalizační sítě na Bohdanečsku. Další záměry v této oblasti jsou zřejmé ze sběru typových projektů pomocí webového formuláře a řízených rozhovorů se starosty/starostkami obcí/města, jedná se především o výměnu nebo rekonstrukci veřejného osvětlení a výměnu obecního rozhlasu.

Z hlediska sociální soudržnosti společenství obyvatel a z hlediska hospodářského rozvoje území MAS Bohdanečsko je limitujícím faktorem zatížení obcí komunikací I/36 a absence splaškové kanalizace v některých obcích.

Hlavním požadavkem v oblasti technické infrastruktury je vybudování kanalizační sítě a investice do obnovy veřejného osvětlení a obecního rozhlasu některých obcí.

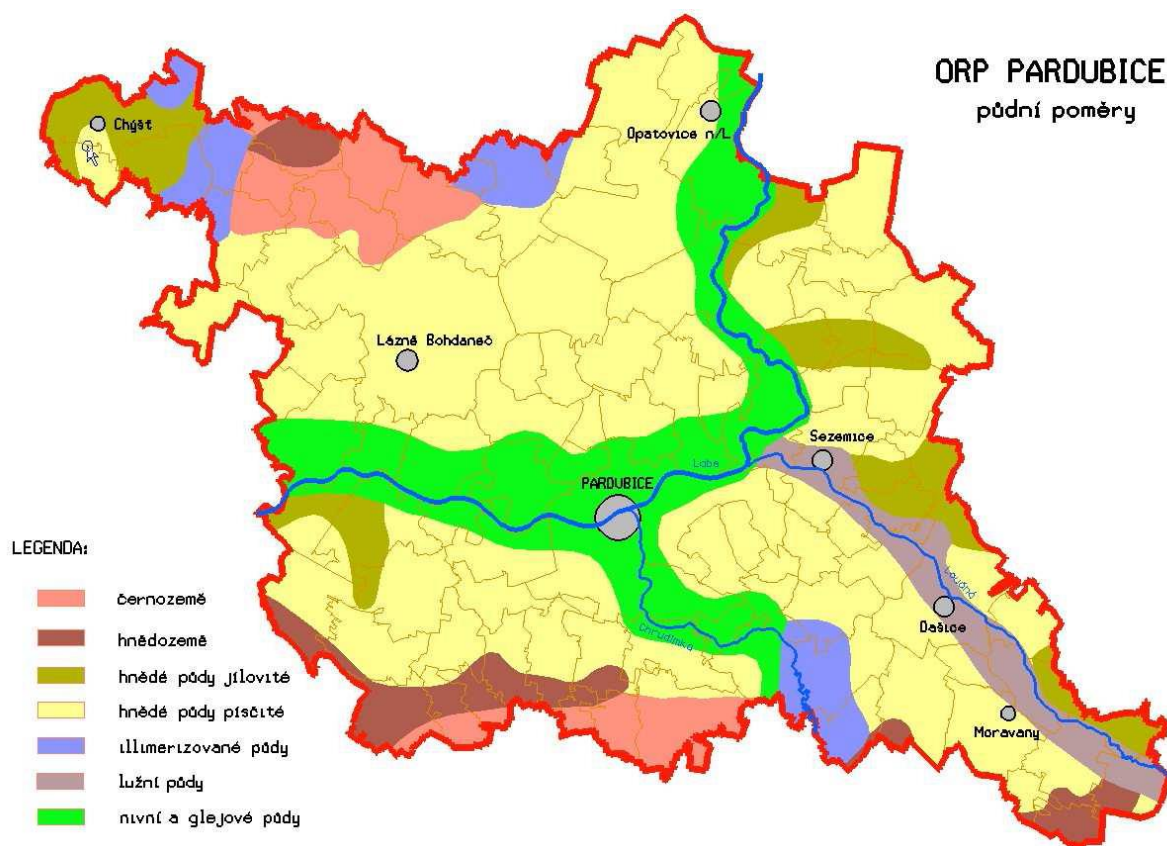
S 26	Vysoký podíl obyvatel (domácností) napojených na vodovod a plynovod
S 27	Existence obecního rozhlasu ve všech obcích území MAS Bohdanečsko
W 22	Nedostatečná kanalizační síť některých obcí
W 23	Zastaralé a technicky nevyhovující stav veřejného osvětlení a obecního rozhlasu v některých obcích
O 17	Zvýšení zájmu české populace o třídění odpadu, pozitivní efekty celostátních kampaní
T 14	Nedostatek finančních prostředků (evropské, národní, krajské zdroje) na budování a obnovu technické infrastruktury

C.1.9 Životní prostředí

Horninové prostředí a geologie

Území má z hlediska morfologie, geologie a půdních poměrů příznivé podmínky, neboť je rovinné (nadmořská výška kolísá od 208 do 230 m n. m.) a není proto náchylné k erozi. Geologické poměry jsou příznivé, umožňující běžné zakládání staveb. Usazeniny říčních teras jsou zdrojem štěrkopísku jako stavebního materiálu. Půdní podmínky jsou velmi dobré a spolu s rovinným reliéfem a mírným klimatem vytvářejí podmínky pro intenzivní zemědělské využívání (Polabská nížina je jednou z nejúrodnějších oblastí ČR).

Obrázek č. 20 Půdní poměry v ORP Pardubice

Pozn. Území ORP Pardubice s vyznačením základních půdních druhů a obcí.

Hlavním požadavkem v oblasti geologie a půdních poměrů je ochrana zemědělské půdy a ochrana nerostů. Plochy těžby štěrkopísku (týká se pouze části území MAS Bohdanečsko) je třeba vymezovat uvážlivě, aby nedocházelo k jejich rychlému vytěžení a byl zachován hospodářský rozvoj. Vytěžené plochy štěrkopísku je vhodné přeměňovat na rekreační plochy a využívat jejich rekreační potenciál pro hospodářský rozvoj území a tvorbu krajiny.

Vodní režim

Stav vodního režimu v území je zatím celkem příznivý. Území netrpí nedostatkem vody, ale nemá jí ani nadbytek. Srážky ani průtoky obvykle nedosahují nijak extrémních hodnot. Výrazná suchá období se zde také dosud nevyskytovala.

Hlavní hydrografická osa regionu (řeka Labe) územím MAS Bohdanečsko neprotéká. Protékají jím menší vodní toky, tvořící rovnoměrně hustou síť. Nejvýznamnější vodotečí je Opatovický kanál, který je umělým vodním dílem pocházejícím z období založení Pernštejnské rybníční soustavy v 16. století.

Půdní pokryv je propustný. V území je poměrně malý podíl lesů. Převážnou plochu území tvoří orná půda spolu se zastavěnými a ostatními plochami.

Díky vodním plochám (zbytkům rybníční soustavy a vodním plochám po těžbě štěrkopísku) a vyššímu zastoupení lesů na Bohdanečsku má území MAS Bohdanečsko ve srovnání s ostatními (jižně situovanými) územími kraje příznivou míru akumulace a retence vody.

Část území severně podél toku Labe je ohroženo záplavami při stoleté vodě (Q_{100}). Některé obce pak lokálními záplavami při příválových deštích.

V území se nachází umělá odvodňovací a nefunkční zavlažovací zařízení.

Hrozbou do budoucna je neuváživý rozvoj zastavěných ploch a dlouhodobé snižování zásob podzemní vody, z čehož vyplývají i požadavky na vymezení ploch a koridorů pro technická a biologická opatření k zdržení vody v krajině a uváživý rozvoj nových zastavěných a zpevněných ploch.

Stav životního prostředí

Klimaticky území spadá do oblasti teplé, okrsku teplého, mírně suchého s mírnou zimou. Průměrný roční úhrn srážek je 599 mm a průměrná roční teplota 8,4 °C.

Území je vlivem velkých podniků, dopravy a koncentrace obyvatel v okolí větších měst zdrojem škodlivin (znečištění ovzduší, vody, produkování odpadů a hluku).

V posledních letech se postupně mění struktura znečištění ovzduší, kdy vlivem narůstající dopravy se zhoršují koncentrace oxidu dusíku, přízemního ozónu a prachu. Mírně se zlepšují nebo stagnují koncentrace oxidů síry.

Jakost povrchových vod se celkově mírně zlepšuje, neuspokojivý stav je na menších vodotečích protékajících malými sídly, a to v důsledku chybějící splaškové kanalizace.

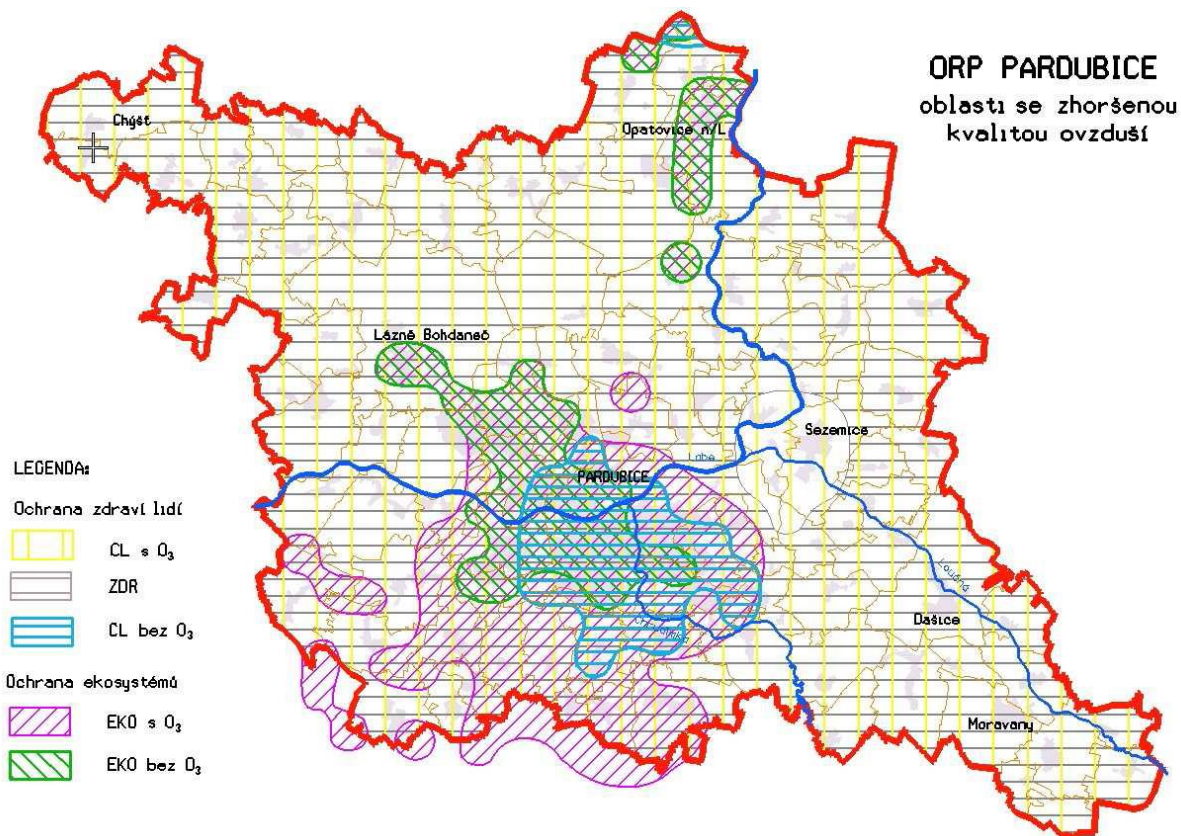
Ačkoliv celková produkce odpadů mírně klesá, setrvale roste produkce komunálního odpadu.

V území se nachází množství starých ekologických zátěží charakteru nerektifikovaných skládek komunálního odpadu a kontaminovaných ploch/objektů.

S nárůstem dopravy souvisí nárůst zatížení hlukem, zejména ze silniční dopravy, což se týká obcí, kterými procházejí silnice I. a II. třídy.

Hlavním požadavkem v oblasti ochrany životního prostředí je realizace obchvatů obcí za účelem snížení hluku, koncentrací oxidu dusíku, ozónu a prachu v sídlech. Dalším požadavkem je budování infrastruktury pro čištění odpadních vod v menších sídlech, které je dosud nemají. Uváživě by měly být v území umístovány podniky, logistická a obchodní centra s ohledem na nárůst hluku a škodlivin z dopravy. Systematicky by měla být prováděna rekultivace/sanace ekologických zátěží a snižována produkce odpadů, resp. zvyšován podíl jeho využitě složky.

Obrázek č. 21 Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší v ORP Pardubice

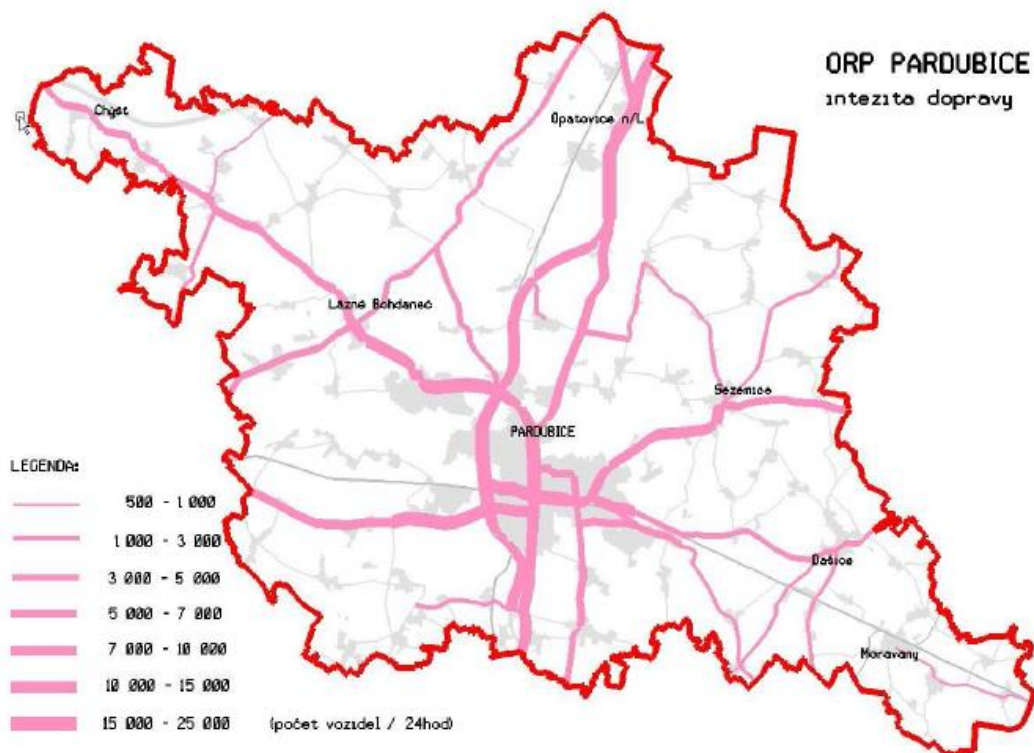

Co se týká ekologických zátěží, tak na katastru Lázní Bohdanče se v průmyslové zóně na jihovýchodním okraji města nachází kontaminované zeminy a povrchové vody. Jedná se totiž o střelnici, resp. o vojenské výcvikové prostory. Původcem znečištění je armáda a celková kontaminovaná plocha je odhadována na 100 až 2 000 m². Mezi rybníkem Liškovský a areálem čistírny odpadních vod v jižní části katastrálního území města Lázně Bohdaneč se nachází stará městská skládka, která není rekultivovaná. Dále je třeba zmínit průmyslovou skládku nacházející se v průmyslové zóně extravilánu města Pardubice v katastru obcí Semtín a Rybitví. Vlivem působení chemického průmyslu zde došlo ke kontaminaci zemin, podpovrchových i povrchových vod. V neposlední řadě zemědělská a lesnická činnost zapříčinila kontaminaci zemin a podpovrchových vod na katastru obce Sopřeč. Konkrétní lokalita se nachází v individuální bytové zástavbě se zahrádkami, uprostřed vesnice. Jedná se o statek s rodinným domem a sklady.

Obrázek č. 22 **Obce zatížené hlukem z dopravy v ORP Pardubice**

Obrázek 19

(Zdroj: Geoportál CENIA, sčítání dopravy 2005)

Ochrana přírody a krajiny

Současný stav území má kořeny v dávné historii, kdy bylo území v polabské nížině postupně odlesněno a její úrodná půda začala být zemědělsky využívána. V 16. století již bylo odlesnění krajiny téměř na současné úrovni. Tvář krajiny byla v této době ovlivněna vybudováním rozsáhlé rybníční soustavy na Pardubicku. V 18. století byly rybníky postupně vysoušeny a přeměněny na ornou půdu. Ve 20. století, kdy došlo k velkému rozvoji průmyslu, a dále pak po scelení pozemků po roce 1948 a intenzivním zemědělském hospodaření, došlo území k současnému stavu. Dnes je území intenzivně využíváno, zejména zemědělskou velkovýrobou.

Ochrana přírody a krajiny je řešena: a) legislativně jako obecná a zvláštní ochrana přírody a krajiny a b) mimo legislativu jako přírodní hodnoty území.

Tabulka č. 42 **Ochrana přírody a krajiny podle aktuální legislativy**

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY ¹⁰				
obecná ochrana	zvláštní ochrana			
prvky územního systému ekologické stability, významné krajinné prvky, přírodní parky, památné stromy atd.	maloplošná zvláště chráněná území	velkoplošná zvláště chráněná území	NATURA2000	
	národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky	chráněné krajinné oblasti, národní parky	ptačí oblasti	evropsky významné lokality

¹⁰ dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (v platném znění)

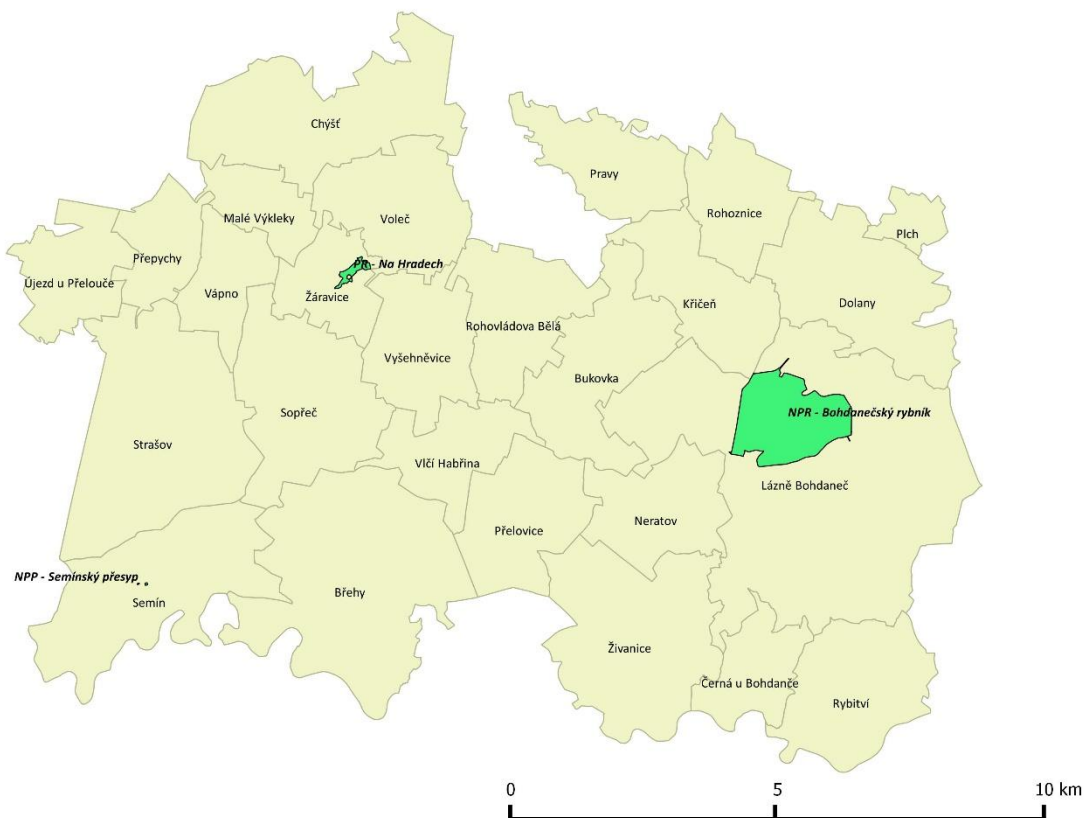
Z hlediska zvláštní ochrany přírody a krajiny jsou v území MAS Bohdanečsko vyhlášena maloplošná zvláště chráněná území (1 národní přírodní rezervace, 1 přírodní rezervace, 1 národní přírodní památka a 1 přírodní památka). V rámci obecné ochrany přírody a krajiny není evidován žádný významný krajinný prvek „ze zákona“ a jsou evidovány 2 památné stromy, resp. 1 památný strom a dubová alej na katastrálním území města Lázně Bohdaneč. V evropském systému NATURA 2000¹¹ je registrována 1 ptačí oblast a 3 evropsky významné lokality.

Tabulka č. 43 Maloplošná zvláště chráněná území v MAS Bohdanečsko

kategorie	název lokality	katastrální území	rozloha [ha]
Národní přírodní rezervace	Bohdanečský rybník	Lázně Bohdaneč	247,8
Přírodní rezervace	Na Hradech	Žáravice	9,5
Národní přírodní památka	Semínský přesyp	Semín	0,21
Přírodní památka	Černý Nadýmač	Břehy, Vlčí Habřina	26,55

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Obrázek č. 23 Maloplošná zvláště chráněná území MAS Bohdanečsko

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Tabulka č. 44 Lokality soustavy NATURA 2000 v území MAS Bohdanečsko

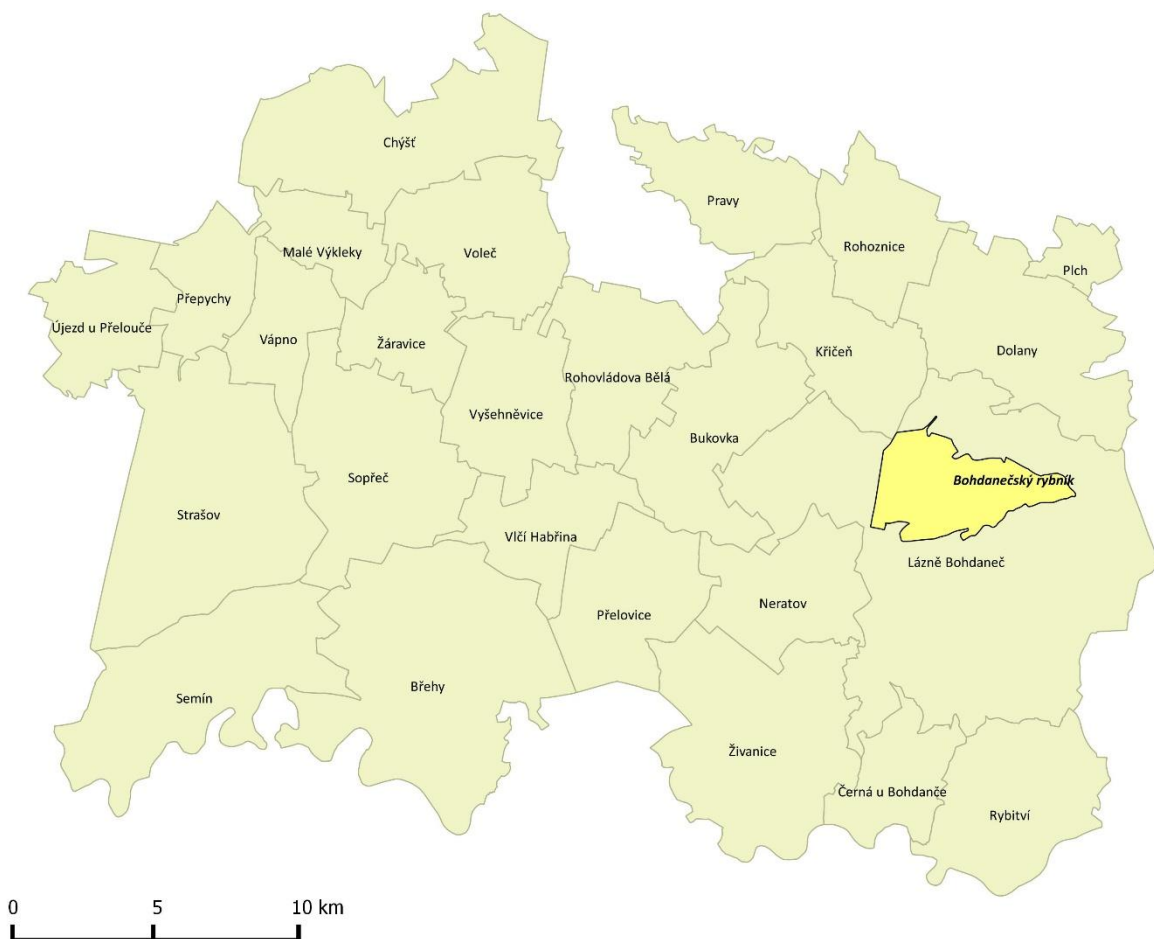
kategorie	název lokality	katastrální území	rozloha [ha]
Ptačí oblast	Bohdanečský rybník	Lázně Bohdaneč	307
Evropsky	Černý Nadýmač	Břehy, Vlčí Habřina	24,4

¹¹ Soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU.

kategorie	název lokality	katastrální území	rozloha [ha]
významná lokalita	Bohdanečský rybník a rybník Matka	Křičičeň, Lázně Bohdaneč	251,3
	Semínský přesyp	Semín	0,6
	Michnovka - Pravy	Pravy, Michnovka	2,8

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Obrázek č. 24 Ptačí oblast (NATURA 2000) v území MAS Bohdanečsko

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Obrázek č. 25 Evropsky významné lokality (NATURA 2000) v území MAS Bohdanečsko

Evropsky významné lokality v území MAS Bohdanečsko (NATURA 2000)

Zdroj použitých dat: AOPK

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Tabulka č. 45 Památné stromy v území MAS Bohdanečsko

kategorie	název lokality	katastrální území
Památné stromy	stromořadí 41 ks dubů	Lázně Bohdaneč
Památné stromy	dub letní	Lázně Bohdaneč

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody AOPK: <http://drusop.nature.cz>

Ekologická stabilita krajiny

Ekologická stabilita krajiny (území MAS Bohdanečsko) je hodnocena pomocí koeficientu ekologické stability KES, což je poměr mezi ekologicky stabilními a ekologicky nestabilními plochami.

$$KES = \frac{\text{lesy} + \text{louky} + \text{pastviny} + \text{zahrady} + \text{sady} + \text{vodní plochy} + \text{apod.}}{\text{orná půda} + \text{zastavěné plochy} + \text{chmelnice} + \text{ostatní plochy}}$$

Tabulka č. 46 Klasifikace hodnot koeficientu ekologické stability

	interval KES	charakteristika
E	$KES \leq 0,1$	území s maximálním narušením přírodních struktur
D	$0,1 < KES \leq 0,3$	území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur
C	$0,3 < KES \leq 1,0$	území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie
B	$1,0 < KES \leq 3,0$	vcelku vyvážená krajina
A	$KES > 3,0$	přírodní a přírodě blízká krajina

Zdroj: ÚAP

Tabulka č. 47 **Krajinné typy podle hodnoty koeficientu ekologické stability**

interval KES	charakteristika
$KES \leq 1,0$	krajina plně antropogenizovaná
$1,0 < KES \leq 3,0$	krajina harmonická
$KES > 3,0$	krajina relativně přírodní

Zdroj: UAP

Z hlediska ekologické stability spadá MAS Bohdanečsko (stejně jako další obce do 5 000 obyvatel na území Pk) do území intenzivně využívaného s oslabenými autoregulačními pochody (takto bylo označeno i území 12 obcí). O něco lépe vyznívají hodnoty KES pro „venkovské oblasti“ ČR a pro území 5 obcí, tj. vcelku vyvážená krajina. Dalších 8 obcí na Bohdanečsku pak ale náleží do území nadprůměrně využívaného se zřetelným narušením přírodních struktur a katastr obce Vyšehněvice byl hodnocen jako území s maximálním narušením přírodních struktur.

Tabulka č. 48 **Koeficient ekologické stability v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)**

území MAS Bohdanečsko *)	KES	klasifikace (A – E)	charakteristika krajiny
Vyšehněvice	0,10	E	plně antropogenizovaná
Plch	0,11	D	
Dolany	0,14		
Voleč	0,19		
Kříčeň	0,22		
Rybitví	0,25		
Černá u Bohdanče	0,29		
Vlčí Habřina	0,30		
Přepychy	0,30		
Živanice	0,34	C	
Rohovládova Bělá	0,37		
Rohoznice	0,41		
Neratov	0,44		
Žáravice	0,45		
Pravy	0,55		
Malé Výkleky	0,64		
Vápno	0,67		
Bukovka	0,69		
Přelovice	0,81		
Sopřeč	0,89		
Chýšť	0,94		
Újezd u Přelouče	1,10	B	harmonická
Semín	1,44		
Lázně Bohdaneč	1,52		
Břehy	2,09		
Strašov	2,67		
MAS Bohdanečsko	0,69	C	plně antropogenizovaná
Pk **)	0,95	C	plně antropogenizovaná
ČR **)	1,10	B	harmonická

Zdroj: ČSÚ

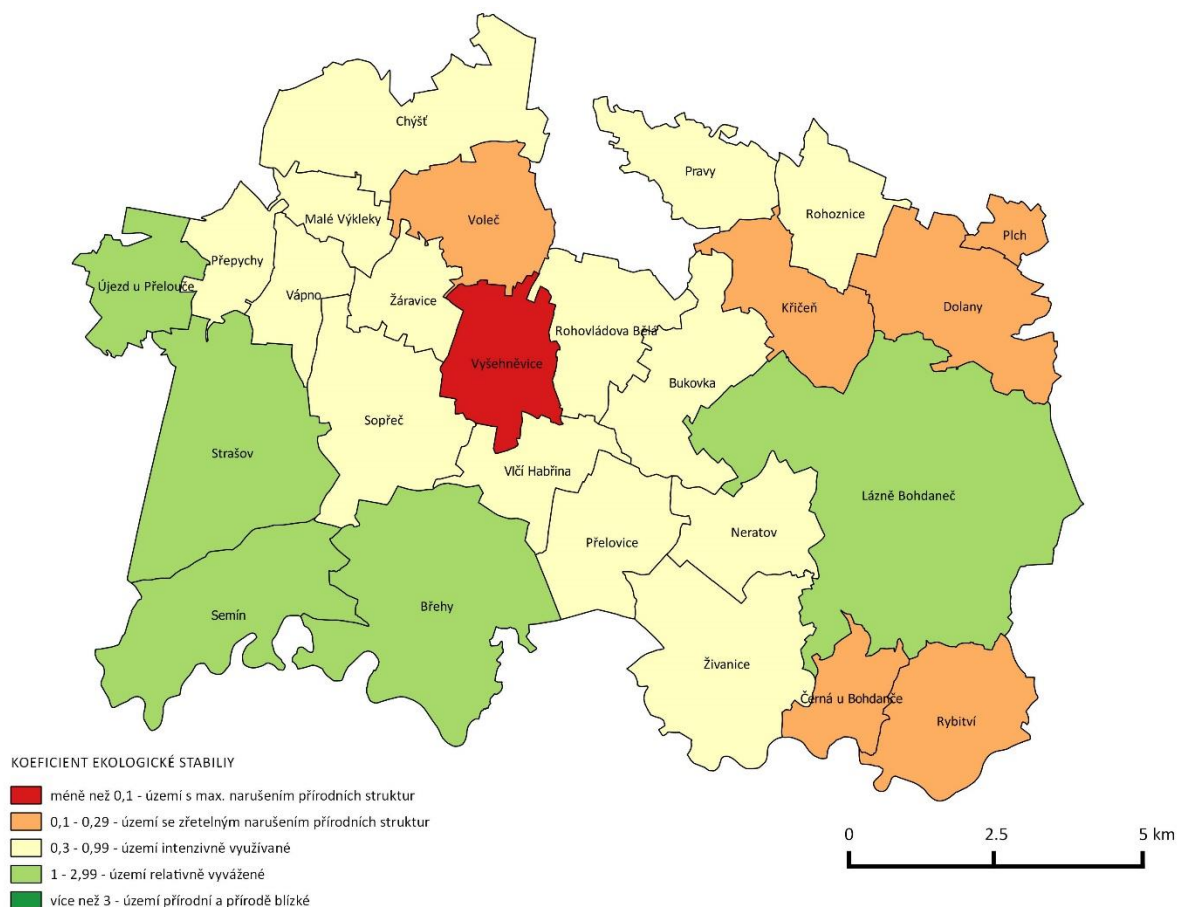
Pozn.: *) seřazeno sestupně podle hodnoty KES

Pozn.: **) obce s 5 000 obyvateli a méně

Výsledné hodnoty KES řadí území MAS Bohdanečsko do krajinného typu plně antropogenizovaného (spadá sem 21 obcí). Jedná se tak o stejný typ jako v případě dalších

obcí do 5 000 obyvatel v Pk. Zbývajících pět obcí (Újezd u Přelouče, Semín, Lázně Bohdaneč, Břehy a Strašov) bylo klasifikováno jako harmonická krajina, stejně jako obce do 5 000 obyvatel na území ČR. Je tedy zřejmé, že na Bohdanečsku je krajina lidskou činností více přeměněná (poznamenaná), než činí průměr ve „venkovských oblastech“ ČR.

Obrázek č. 26 Koefficient ekologické stability v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)

Zdroj: ČSÚ

Rozsah ploch veřejné zeleně¹² byl stanoven expertním odhadem, který provedl starosta/starostka příslušné obce.

Tabulka č. 49 Veřejná zeleně v území MAS Bohdanečsko

území MAS Bohdanečsko ^{*)}	veřejná zeleně [ha]
Lázně Bohdaneč	25,7
Voleč	10
Újezd u Přelouče	10
Živanice	6,3
Břehy	5
Neratov	5
Rybitví	3
Dolany	3

¹² Veřejná zeleně je souhrn všech volně rostoucích a veřejně přístupných zelených ploch. Jedná se o důležitý architektonický a krajinný prvek s významnými ekologickými funkcemi. Doplňkem veřejné zeleně je zeleně neveřejná, respektive soukromá.

území MAS Bohdanečsko *)	veřejná zeleň [ha]
Pravy	3
Vlčí Habřina	3
Bukovka	2,5
Rohovládova Bělá	2
Malé Výkleky	2
Chýšť	2
Semín	1,8
Přepychy	1,7
Černá u Bohdanče	1
Rohoznice	1
Přelovice	0,5
Strašov	0,5
Vápno	0,5
Žáravice	0,3
Kříčeň	0,2
Vyšehněvice	0
Sopřeč	0
Plch	0
CELKEM	90

Zdroj: vlastní šetření

Pozn.: *) seřazeno sestupně podle plochy veřejné zeleně

Největší plochy veřejné zeleně z celkových 90 ha byly odhadnuty v obcích Lázně Bohdaneč (25,7 ha), Voleč (10 ha) a Újezd u Přelouče (10 ha). Další tři obce evidovaly veřejnou zeleň alespoň o velikosti 5 ha a pět obcí alespoň o velikosti 2,5 ha. Obce Vyšehněvice, Sopřeč a Plch nemají na svém území veřejnou zeleň.

Z analýzy přírodních podmínek vyplývá, že i přes intenzivní využívání krajiny, především zemědělskou výrobou, a postupující urbanizací, je území MAS Bohdanečsko charakteristické výrazným přírodním bohatstvím. A to jak v oblasti obecné a zvláštní ochrany přírody a krajiny, tak v oblasti přírodních hodnot.

Krajina v území MAS Bohdanečsko je v porovnání s obcemi Pk a ČR do 5 000 obyvatel více antropogenizovaná. Mezi jednotlivými obcemi existují výrazné rozdíly, a to od území s maximálním či zřetelným narušením přírodních struktur, přes území ekologicky labilní až po vcelku vyváženou krajinu.

Vlivem tlaků na další novou výstavbu v území je trend spíše negativní.

Hlavním požadavkem v oblasti ochrany přírody a krajiny je zvyšovat její ekologickou stabilitu, uvážlivě vymezovat zastavitelné plochy a zastavovat (využívat) území způsobem, který není z pohledu krajiny ekologicky nestabilní. Citlivě stanovovat regulativy výstavby na okraji chráněných území a v místech přírodních hodnot.

Půdní fond

Půdní fond sestává ze zemědělského půdního fondu (zemědělské půdy) a pozemků určených k plnění funkcí lesa (lesních pozemků).

Tabulka č. 50 **Struktura pozemků dle druhu**

pozemky (všechny druhy)						
zemědělská půda (ZPF)				nezemědělská půda		
orná půda	zahrady	ovocné sady	trvalé travní porosy	lesní pozemky (PUPFL)	vodní plochy	zastavěné a ostatní plochy

Území MAS Bohdanečsko je pokryto všemi druhy zemědělských pozemků (ornou půdou, zahradami, sady i trvalými travními porosty). Zemědělská půda je zde zastoupena hlavně ornou půdou. Malou část tvoří zahrady. Významnější plochy ovocných sadů se v území nenacházejí. Trvalé travní porosty se objevují ve fragmentech a jsou rovnoměrně roztroušené po celém území, převážně podél vodních toků a ploch, případně v ochranných pásmech vodních zdrojů, která nebylo možné intenzivně zemědělsky využít.

Převažují hnědé půdy, převážně lehčí, hlinitopísčité. Území MAS Bohdanečsko spadá do řepařského výrobního typu. Podmínky pro zemědělskou výrobu jsou zde velmi dobré.

Území MAS Bohdanečsko má celkovou rozlohu 14 453 ha, kdy zemědělská půda (na 8 253 ha) představuje zornění 57 %, což je o 3 % méně, než je zornění v obcích v Pk, a o 3 % více, než je celostátní hodnota zornění v obcích do 5 000 obyvatel. Nezemědělská půda představuje 43 % území MAS Bohdanečsko. Přes rozdíly v řádu jednotek procent lze vyslovit závěr, že poměr zemědělské a nezemědělské půdy z pohledu místního, regionálního i nadregionálního je stejný, tj. obce v území MAS Bohdanečsko tedy nevykazují v tomto směru výraznou odlišnost od ostatních obcí obdobné velikosti.

Dle údajů o počtu obyvatel a výměře orné půdy, vychází aktuálně 0,6 ha orné půdy na jednoho obyvatele území MAS Bohdanečsko, v Pk to je 0,7 ha na obyvatele, celorepublikově rovněž cca 0,7 ha orné půdy na obyvatele v obcích do 5 000 obyvatel. Rozloha zemědělské půdy se neustále snižuje ve prospěch ploch zastavěných a ostatních. Jejich výměra roste průměrným tempem 1 až 2 ha ročně oproti průměrné roční ztrátě orné půdy v rozsahu 8 ha, což představuje 1 % veškeré „zásoby“ orné půdy v území.

Polabí, kam území MAS Bohdanečsko patří, je přitom po moravských úvalech jednou z nejúrodnějších oblastí ČR.

Na úrovni jednotlivých obcí zaznamenaly mezi lety 2003 a 2012 nejvyšší přírůstky zastavěné plochy obce Rybitví (36,8 %), Černá u Bohdanče (15,4 %) a Pravy (10,6 %), v nichž se projevil fenomén suburbanizace. Obce Plch a Křičev nenevidovaly žádnou změnu a mírný pokles (do 4 %) zastavěné plochy zaznamenaly obce Sopřech, Malé Výkleky, Přepychy, Vápno a Bukovka. Plocha orné půdy, jak bylo naznačeno výše, poklesla téměř ve všech obcích. Výjimku tvořily pouze čtyři obce, v nichž výměra orné půdy stagnovala a obec Přelovice, kde dokonce nepatrně vzrostla.

Tabulka č. 51 **Orná půda a zastavěné plochy v území MAS Bohdanečsko (2003 – 2012)**

území MAS Bohdanečsko ^{*)}	orná půda [ha]		zastavěné plochy [ha]		rozdíl 2003 - 2012 orná půda		rozdíl 2003 – 2012 zastavěné ploch.	
	2003	2012	2003	2012	[ha]	[%]	[ha]	[%]

území MAS Bohdanečsko ^{*)}	orná půda [ha]		zastavěné plochy [ha]		rozdíl 2003 - 2012 orná půda		rozdíl 2003 – 2012 zastavěné ploch.	
	2003	2012	2003	2012	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Pravy	216,7	205,1	3,9	4,3	-11,6	-5,4%	0,4	10,6%
Rohoznice	227,8	219,5	6,6	7,3	-8,3	-3,7%	0,6	9,2%
Píchl	81,5	78,9	3,5	3,5	-2,6	-3,2%	0,0	0,0%
Chýšť	344,6	334,3	7,6	8,3	-10,3	-3,0%	0,7	8,7%
Černá u Bohdanče	180,3	176,1	5,9	6,8	-4,2	-2,3%	0,9	15,4%
Sopřeč	327,4	321,4	8,6	8,4	-6,1	-1,9%	-0,2	-2,3%
Dolany	504,5	497,3	12,9	13,3	-7,2	-1,4%	0,4	2,8%
Voleč	349,6	345,2	9,8	10,6	-4,4	-1,3%	0,8	8,1%
Rybitví	135,4	133,8	24,7	33,8	-1,6	-1,2%	9,1	36,8%
Neratov	250,6	248,0	4,0	4,2	-2,7	-1,1%	0,2	5,2%
Lázně Bohdaneč	587,2	581,3	39,3	39,5	-5,9	-1,0%	0,2	0,4%
Rohovládova Bělá	294,1	291,2	8,8	9,1	-2,9	-1,0%	0,4	4,0%
Semín	250,4	248,4	12,1	12,3	-2,0	-0,8%	0,2	2,0%
Břehy	291,8	290,6	14,0	14,9	-1,1	-0,4%	0,9	6,4%
Malé Výkleky	116,0	115,6	3,9	3,9	-0,4	-0,3%	0,0	-0,3%
Žáravice	168,6	168,2	5,0	5,3	-0,3	-0,2%	0,3	5,9%
Křičev	324,9	324,4	9,1	9,1	-0,5	-0,2%	0,0	0,0%
Strašov	242,7	242,3	7,4	7,5	-0,4	-0,2%	0,0	0,6%
Živanice	537,0	536,1	18,9	19,1	-0,9	-0,2%	0,2	1,2%
Přepychy	178,5	178,3	3,5	3,5	-0,2	-0,1%	0,0	-0,4%
Újezd u Přelouče	144,1	144,0	5,3	5,5	-0,1	-0,1%	0,1	2,0%
Vyšehněvice	353,9	353,8	7,1	7,2	-0,1	0,0%	0,1	0,9%
Vápno	143,2	143,3	4,9	4,7	0,0	0,0%	-0,2	-3,9%
Vlčí Habřina	238,3	238,4	7,8	7,7	0,1	0,0%	-0,1	-1,2%
Bukovka	299,7	299,8	9,0	8,8	0,1	0,0%	-0,2	-2,0%
Přelovice	231,7	231,9	5,9	6,0	0,1	0,1%	0,1	1,9%
MAS	7 020,4	6 947,0	249,6	264,4	-73,4	-1,0%	14,8	5,9%
Pk	176 362	172 866	4 884	4 965	-3 496	-2,0%	81	1,7%
ČR	2 679 320	2 615 901	84 071	85 192	-63 419	-2,4%	1 121	1,3%

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} seřazeno sestupně podle % rozdílu ve výměře orné půdy 2003 – 2012

V území MAS Bohdanečsko jsou zastoupeny lesy hospodářské i lesy zvláštního určení¹³, chybí lesy ochranné. Na většině území se lesy vyskytují v komplexech. Charakter porostů je smíšený, s převahou jehličnatých porostů smrku a borovice. Celé území MAS Bohdanečsko náleží do přírodní lesní oblasti č. 17 - Polabí.

Celkové výměra lesních porostů v území MAS Bohdanečsko je 4 052 ha. Lesnatost území MAS Bohdanečsko je 28 % a je v porovnání s celým Pk o 3 % nižší (lesnatost kraje je 31 %) a v porovnání s ČR pak nižší o 7 % (lesnatost ČR je 35 %). Z hodnocení lesnatosti¹⁴ vyplývá, že území MAS Bohdanečsko má relativně nižší lesnatost než území obcí do 5 000 obyvatel v regionálním i nadregionálním měřítku.

¹³ kategorie 32c – příměstské a další lesy se zvýšenou funkcí rekreační

¹⁴ lesnatost je poměr zastoupení PUPFL v celém území

Z údajů o výměře lesní půdy vychází 0,3 ha lesa na jednoho obyvatele území MAS Bohdanečsko, což je o 0,2 ha méně, než v obcích do 5 000 v Pk a o 0,3 ha méně, než je celorepubliková hodnota tohoto ukazatele.

Tabulka č. 52 Kategorie lesnatosti

pod 20 %	nízká
20 – 25 %	podprůměrná
25 – 40 %	průměrná
40 – 50 %	nadprůměrná
nad 50 %	vysoká

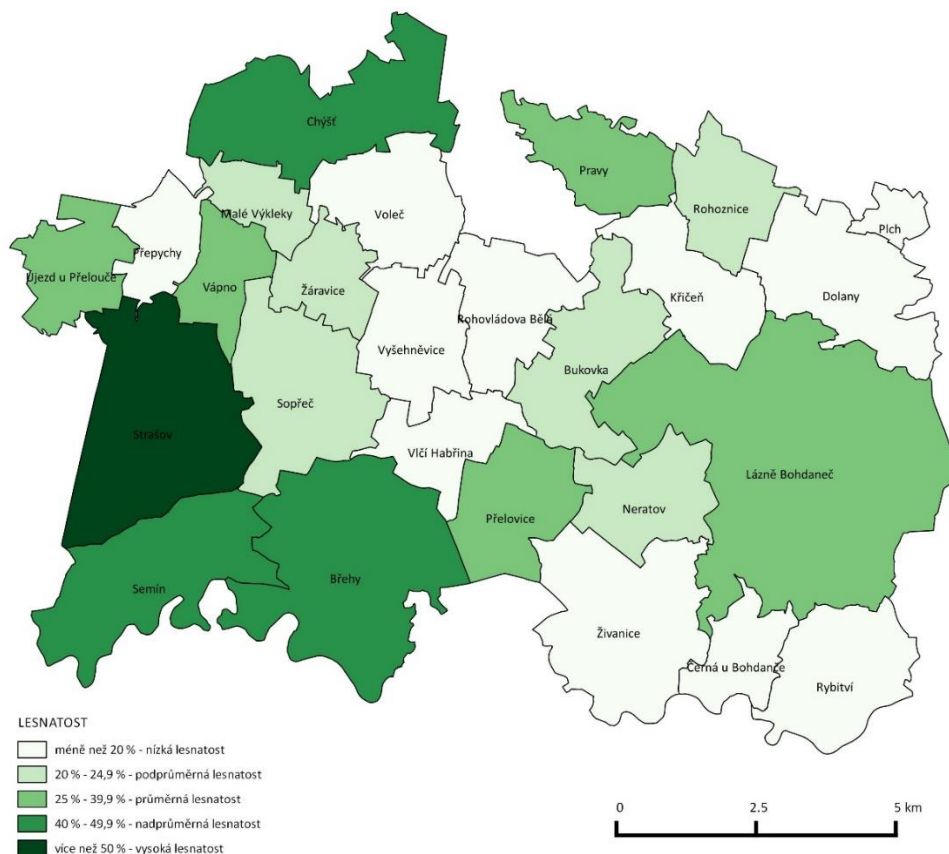
Tabulka č. 53 Lesnatost v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)

území MAS Bohdanečsko *)	počet obyvatel	výměra celkem [ha]	lesy [ha]	výměra lesa na obyvatele [ha/obyv.]	lesnatost [%]	hodnocení lesnatosti
Strašov	309	1 013	645	2,1	64%	vysoká
Břehy	999	1 132	550	0,6	49%	nad- průměrná
Chýšť	204	789	352	1,7	45%	
Semín	559	742	318	0,6	43%	
Přelovice	201	456	164	0,8	36%	průměrná
Lázně Bohdaneč	3 355	2 179	748	0,2	34%	
Újezd u Přelouče	205	342	111	0,5	33%	
Vápno	136	266	80	0,6	30%	
Pravy	106	380	100	0,9	26%	
Malé Výkleky	124	213	50	0,4	24%	
Rohoznice	250	349	82	0,3	24%	pod- průměrná
Sopřeč	278	656	153	0,5	23%	
Bukovka	396	555	127	0,3	23%	
Neratov	147	404	84	0,6	21%	nízká
Žáravice	132	275	54	0,4	20%	
Kříčeň	260	434	65	0,3	15%	
Rohovládova Bělá	576	443	66	0,1	15%	
Živanice	940	805	113	0,1	14%	
Vlčí Habřina	313	337	44	0,1	13%	
Rybitví	1 403	525	57	0,0	11%	
Přepychy	97	256	18	0,2	7%	
Černá u Bohdanče	382	265	16	0,0	6%	
Dolany	396	646	28	0,1	4%	
Vyšehněvice	221	418	13	0,1	3%	
Voleč	347	478	11	0,0	2%	
Pích	94	96	1	0,0	1%	
MAS Bohdanečsko	12 430	14 453	4 052	0,3	28%	
Pk	252 305	395 108	122 325	0,5	31%	
ČR	3 935 420	6 751 789	2 353 664	0,6	35%	

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: *) seřazeno sestupně podle % lesnatosti

Obrázek č. 27 Lesnatost v území MAS Bohdanečsko (rok 2012)

Zdroj: ČSÚ

Lesnatost na úrovni jednotlivých obcí je značně odlišná, ve většině obcí je ale spíše nižší. Co se týká kategorií lesnatosti, tak jen u jedné obce (Strašov) byla klasifikována jako vysoká, u tří (Břehy, Chýst, Semín) jako nadprůměrná, u pěti jako průměrná, u dalších pěti jako podprůměrná a konečně u 12 obcí jako nízká. Lesnatost se tak pohybuje od hodnoty 64 % v obci Strašov po hodnotu 1 % v obci Plch.

Celková struktura pozemků odpovídá struktuře pozemků v obcích do 5 000 obyvatel na krajské i celorepublikové úrovni. Negativně lze hodnotit vyšší podíl ekologicky nestabilních ploch (orné půdy a zastavěných ploch). Vyšší je i zastoupení vodních ploch, což lze naopak označit za kladné.

Na území MAS Bohdanečsko se tak struktura pozemků v roce 2012 skládala z orné půdy (48,1 %), lesních pozemků (28,0 %), zastavěných a ostatních ploch (9,7 %), trvalých travních porostů (6,8 %), vodních ploch (5,1 %), zahrad (2,1 %) a ovocných sadů (0,1 %).

Tabulka č. 54 Struktura pozemků v regionálním kontextu (rok 2012)

území MAS ^{*)}	celkem [ha]	orná půda [ha]	zahrady [ha]	ovocné sady [ha]	trvalé travní porosty [ha]	lesní pozemky [ha]	vodní plochy [ha]	zastavěné a ostatní plochy [ha]
MAS	14 453	6 947	302	20	984	4 052	739	1 409
Pk	395 108	172 866	8 774	1 601	54 226	122 325	5 411	29 905
ČR	6 765 692	2 615 901	116 302	38 746	868 194	2 366 671	133 436	626 442

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ^{*)} obce s 5 000 obyvateli a méně

Z analýzy půdního fondu vyplývá, že stejně jako v regionálním kontextu, i v území MAS Bohdanečsko ubývá orné půdy a přibývá zastavěných ploch. Tento trend je v různých obcích různě dramatický a má zřejmě i jiné příčiny. A zatímco v porovnání s Pk a ČR orná půda neubývá v takovém měřítku, nárůst zastavěných ploch je za posledních zhruba 10 let násobně vyšší, než v jiných obcích do 5 000 obyvatel.

Jen menší část obcí má vyšší než průměrnou lesnatost (nad 40 %), což je způsobeno tím, že jen na malé části území se nachází celistvější lesní komplexy.

Z hlediska celkové struktury půdního fondu lze vyslovit závěr, že v porovnání s Pk a ČR se v území MAS Bohdanečsko nachází nadprůměrný podíl orné půdy, zastavěných a ostatních ploch a vodních ploch.

Z hlediska požadavků na ochranu půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa lze vyslovit obdobné závěry, jako tomu bylo v části věnované přírodě a krajině: uvážlivě navrhovat nové zastavitelné plochy na zemědělských a lesních pozemcích a pokud možno neměnit funkční využití ploch zeleně všech druhů a zemědělské půdy s vysokou bonitou na jiné funkce. Omezovat fragmentaci (rozděbování) území a jen výjimečně a odůvodněně rozšiřovat sídla za hranice současně vymezených zastavitelných území.

S 28	Mírné klimatické podmínky a rovinatý reliéf krajiny
S 29	Zásoby nerostných surovin (štěrkopísku)
S 30	Výrazné přírodní bohatství
S 31	Relativně zachovalé přírodní struktury v části území
S 32	Vyšší podíl vodních ploch (v porovnání s Pk a ČR)
W 24	Intenzivněji zemědělsky využívaná krajina (v porovnání s Pk a ČR)
W 25	Postupující urbanizace (tlak na vymezování dalších zastavitelných ploch)
W 26	Výrazný nárůst zastavěných ploch (v porovnání s Pk a ČR)
W 27	Trvalý úbytek orné půdy
O 18	Ekonomický růst a s ním spojená poptávka po stavebním materiálu (štěrkopísku)
O 19	Vyšší politická i ekonomická podpora technických a biologických opatření pro zadržení vody v krajině
O 20	Realizace přeložky I/36 (obchvat Lázní Bohdanče)
O 21	Vývoj nových technologií a rozvoj nových postupů vedoucích ke snížení podílu nevyužitelné složky odpadů
O 22	Využití přírodního bohatství (včetně vodních ploch) pro rozvoj cestovního ruchu
O 23	Zvýšení ekologické stability krajiny
O 24	Možnost stanovit regulativy pro ochranu přírodních hodnot
O 25	Zvýšení zájmu české populace o příměstskou rekreaci a s tím spojené využití lesů zvláštního určení
T 15	Poškození životního prostředí vlivem těžby štěrkopísku, kterou vyvolá ekonomický růst a s ním spojená poptávka po stavebním materiálu
T 16	Nedostatek finančních prostředků na vybudování přeložky I/36
T 17	Fragmentace krajiny (suburbanizace)
T 18	Tlak na vymezování zastavitelných ploch v území, aniž by byly využity stávající
T 19	Nedostatek finančních prostředků na stabilizační opatření v krajině

T 20 Nešetrné využívání ekologicky cenných a chráněných území pro rekreaci a CR

T 21 Neuvážlivý rozvoj zastavěných ploch a snižování zásob podzemní vody

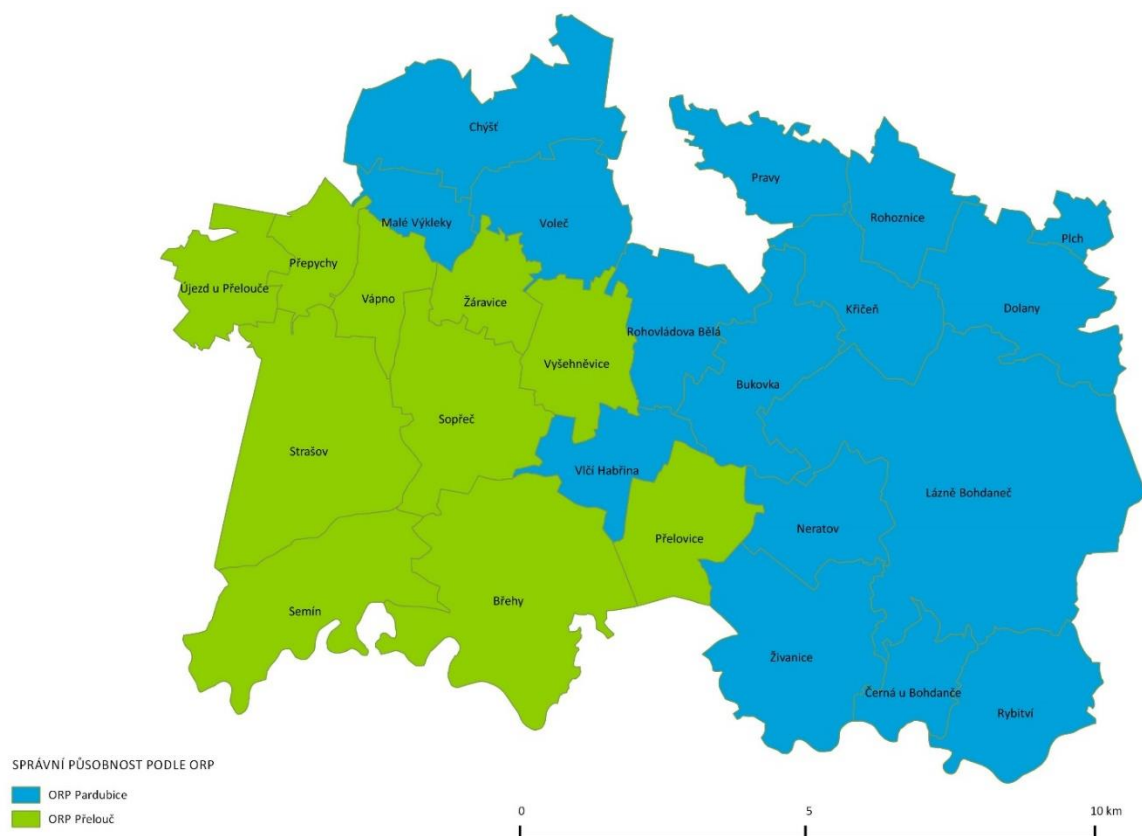
C.1.10 Veřejná správa**Území působnosti a správní členění území MAS**

Členové MAS Bohdanečsko působí v různých obcích a tedy v různých částech území MAS Bohdanečsko. Území MAS Bohdanečsko je vymezeno katastrálními územími 26 obcí v Pk, okrese Pardubice. 10 obcí území MAS Bohdanečsko náleží do správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Přelouč a zároveň do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) Přelouč. 16 obcí území MAS Bohdanečsko náleží do správního obvodu ORP Pardubice a stejné obce spadají do správního obvodu obce s POÚ Lázně Bohdaneč.

Tabulka č. 55 **Správní členění území MAS Bohdanečsko**

obec	kraj	okres	ORP	POÚ
Břehy	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Bukovka	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Černá u Bohdanče	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Dolany	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Chýšť	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Křičeň	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Lázně Bohdaneč	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Malé Výkleky	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Neratov	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Plich	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Pravy	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Přelovice	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Přepychy	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Rohovládova Bělá	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Rohoznice	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Rybitví	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Semín	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Sopřeč	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Strašov	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Újezd u Přelouče	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Vápno	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Vlčí Habřina	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Voleč	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč
Vyšehněvice	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Žaravice	Pardubický	Pardubice	Přelouč	Přelouč
Živanice	Pardubický	Pardubice	Pardubice	Lázně Bohdaneč

Obrázek č. 28 Správní působnost obcí v území MAS Bohdanečsko

Zdroj: ČSÚ

Koncepční činnost obcí v území MAS Bohdanečsko

Z hlediska koncepční činnosti jsou všechny obce (s výjimkou Lázní Bohdanče) zapojeny do Programu obnovy venkova (POV). Z 26 obcí nemá pouze 5 obcí vyhotovenou územně plánovací dokumentaci. V případě obcí Chýšť, Pravy a Přepechy bude nový územní plán dokončen v roce 2014, rovněž v obci Kříčeň je územní plán v procesu pořízení. Územní plány (ÚP) také aktualizují obce, které si je pořídily již před delší dobou. To jsou případy obcí Dolany (ÚP z roku 1991), Malé Výkleky (ÚP z roku 2006), Rohoznice (ÚP z roku 2006), Semín (ÚP z roku 1993) a Živanice (ÚP z roku 1997). I tyto obce by měly mít hotové aktualizované územní plány v roce 2014.

Tabulka č. 56 Koncepční činnost obcí v území MAS Bohdanečsko

území MAS Bohdanečsko	POV	UPD	poznámka	rozvojová strategie	oborové koncepce
Břeň	ANO	ANO	platný od 2007	ANO	NE
Bukovka	ANO	ANO	platný od 2012	NE	NE
Černá u Bohdanče	ANO	ANO	platný od 2013	NE	NE
Dolany	ANO	ANO	platný od 1991, nový UP bude dokončen 2014	NE	NE
Chýšť	ANO	NE	nový UP bude dokončen 2014	NE	NE
Kříčeň	ANO	NE	v procesu pořízení	ANO	NE
Lázně Bohdaneč	NE	ANO	platný od 2013	ANO	NE
Malé Výkleky	ANO	ANO	platný od 2006, připravuje se aktualizace	NE	NE
Neratov	ANO	ANO	platný od 2010	NE	NE
Píchl	ANO	NE		NE	NE
Pravy	ANO	NE	nový UP bude dokončen 2014	NE	NE

území MAS Bohdanečsko	POV	UPD	poznámka	rozvojová strategie	oborové koncepce
Přelovice	ANO	ANO	platný od 2011	NE	NE
Přepychy	ANO	NE	nový UP bude dokončen.2014	NE	NE
Rohovládova Bělá	ANO	ANO	platný od 2010	NE	NE
Rohoznice	ANO	ANO	platný od 2006, nový UP bude dokončen 2014	NE	NE
Rybitví	ANO	ANO	platný od 2010	NE	NE
Semín	ANO	ANO	platný od 1993, nový UP bude dokončen 2014	NE	NE
Sopřeč	ANO	ANO	platný od 2008	NE	NE
Strašov	ANO	ANO	platný od 2007	NE	NE
Újezd u Přelouče	ANO	ANO	platný od 1999	ANO	NE
Vápno	ANO	ANO	platný od 2007	NE	NE
Vlčí Habřina	ANO	ANO	platný od 2004	NE	NE
Voleč	ANO	ANO	platný od 2014	NE	NE
Vyšehněvice	ANO	ANO	platný od 2008	NE	NE
Žáravice	ANO	ANO	nový UP bude dokončen 2014-2015	NE	NE
Živanice	ANO	ANO	platný od 1997, nový UP bude dokončen 2014	NE	NE

Zdroj: vlastní šetření

Rozvojovou strategii mají vytvořenu obce Břehy, Křičeň, Lázně Bohdaneč a Újezd u Přelouče. Žádná z obcí ležících na území MAS Bohdanečsko nemá vytvořenou oborovou koncepci.

Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Všechny obce území MAS Bohdanečsko vznikly jako územní samosprávná jednotky souladu s § 1 zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích v platném znění a dle § 4 tohoto zákona vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Lázně Bohdaneč jsou jediným městem v území MAS Bohdanečsko dle zákona o obcích. Město Lázně Bohdaneč je samostatně spravováno zastupitelstvem města a dalšími orgány města jsou rada města, starosta a městský úřad. Ostatní obce území mají tyto orgány: starosta, zastupitelstvo a obecní úřad.

5 starostů obcí (Břehy, Lázně Bohdaneč, Rohovládova Bělá, Rybitví a Živanice) území MAS Bohdanečsko jsou uvolněni pro výkon funkce, 21 starostů obcí území MAS Bohdanečsko jsou pro výkon funkce starosty neuvolněni.

24 obcí území MAS Bohdanečsko z 26 je součástí Regionálního svazku obcí Bohdanečsko.

Oboustranná komunikace mezi volenými zástupci a občany je zajištěna těmito způsoby:

- na veřejných zasedáních zastupitelstva obcí,
- zveřejňováním dokumentů a informací v tištěné podobě na úředních deskách v obcích,
- prostřednictvím webových stránek obcí,
- místním rozhlasem,
- obecními zpravodaji,
- plakáty, letáčky a podobným materiálem pro informaci o krátkodobých, zpravidla kulturních, společenských a sportovních akcích,
- a prostřednictvím propagačních materiálů jednotlivých obcí, Regionálního svazku obcí Bohdanečsko a MAS Bohdanečsko.

S 33	Kooperace neziskového a veřejného sektoru
W 28	Nezájem obyvatel o „věci veřejné“ a špatné mezilidské vztahy
O 26	Využití finančních prostředků (evropské, národní, krajské zdroje) na tvorbu či aktualizaci koncepčních dokumentů (zejména ÚPD)
T 22	Malý prostor pro obce k podávání žádostí o dotace
T 23	Zvyšující se administrativní zátěž pro běžný chod obcí

C.2 NÁZORY AKTÉRŮ

Výchozími zdroji informací o současném stavu území z pohledu aktérů místního rozvoje, jsou výsledky průzkumu názorů mezi obyvateli obcí, podnikateli a firmami (soukromý sektor), průzkum názorů zástupců občanských sdružení a spolků (neziskový sektor) a řízené rozhovory s představiteli samospráv (veřejný sektor).

Dotazování probíhalo v období podzim - zima 2013, ve všech 26 obcích, ve kterých členové MAS Bohdanečsko působí, standardními metodami kvalitativního i kvantitativního výzkumu.

Dotazníky do obcí byly doručeny osobně pracovníkem MAS Bohdanečsko. Všechny typy dotazníků byly také k dispozici na internetu. Aktéři tak mohli dotazníky vyplnit a zaslat elektronicky manažerovi MAS Bohdanečsko, případně je sami vytisknout a donést na sběrné místo. Sběrnými místy byly vždy obecní úřady v obcích, případně provozovna MAS Bohdanečsko. Po ukončení dotazníkového šetření pracovník MAS Bohdanečsko navštívil všechny obce a vyplněné dotazníky sesbíral. Při dotazníkovém šetření pracovníci MAS Bohdanečsko úzce spolupracovali se zástupci obcí.

Obyvatelé obcí – dotazníkové šetření: do domácností na území MAS Bohdanečsko byly doručeny dva dotazníky.

Soukromý sektor – dotazníkové šetření: dotazníky byly rozeslány e-mailem soukromým podnikatelským subjektům, které zaměstnávají více jak 5 zaměstnanců, a na které byl k dispozici kontakt. Vzhledem k nemožnosti pokrýt dotazníky všechny vybrané subjekty, byli osloveni starostové obcí s požadavkem, aby distribuovali dotazníky firmám a podnikatelům.

Neziskový sektor – dotazníkové šetření: dotazníky byly distribuovány starosty jednotlivých obcí do neziskových organizací, tj. do spolků, občanských sdružení, obecně prospěšných společností či do církevních právnických osob.

Veřejný sektor – řízené rozhovory: manažer MAS Bohdanečsko se sešel se starosty obcí na území MAS Bohdanečsko a vedl s nimi řízené rozhovory. Otázky byly strukturovány. Všichni starostové byli dotazováni na stejné otázky. Záznamy z rozhovorů se starosty obcí MAS Bohdanečsko.

C.2.1 Názory obyvatel obcí

Do šetření se různou formou zapojilo celkem 505 respondentů starších 15 let, což představuje 4 % všech obyvatel obcí MAS Bohdanečsko (12 430) a 5 % obyvatel obcí starších 15 let (10 610). Rozsah souboru respondentů lze považovat za reprezentativní vzorek celé populace, i když v některých obcích klesl počet respondentů pod mez, kdy je možné v dané obci považovat vzorek populace za reprezentativní vzhledem k počtu obyvatel celé obce starších 15 let. Z tohoto důvodu jsou výsledky uváděny jak v jednotlivých obcích, tak i kumulativně za celé území MAS Bohdanečsko.

Demografickými a socioekonomickými charakteristikami respondentů byly zvoleny: pohlaví, věk, ekonomická aktivita, vyjíždka za prací a měsíční příjem.

Z hlediska pohlaví se jedná o rozložení výběrového vzorku shodné s celou populací zahrnující všechny obyvatele obcí MAS Bohdanečsko starší 15 let, tedy přibližně rovnoměrné zastoupení mužů a žen.

Ani ve věkové struktuře se příliš neliší celá populace a zkoumaný vzorek respondentů, mezi nimiž jsou o něco více než v celé populaci zastoupení senioři. Nejpočetnější skupinou jsou lidé ve věku 50 – 64 let (34 %), následuje věková skupina 27 – 49 let (33 %), senioři nad 65 let (25 %) a nejméně četnou kategorií (9 %) jsou mladí lidé ve věku od 15 do 26 let.

Respondenti jsou z největší části (45 %) zaměstnanci, ať už na plný nebo částečný pracovní úvazek, následovány početnou skupinou seniorů (34 %). Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), kde jsou zahrnuti i podnikatelé, tvoří pouze 9 %. Z porovnání ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní části respondentů vyplývá, že zastoupení ve vzorku je (s malou odchylkou) shodné s celou populací.

Polovina respondentů (48 %) pracuje v okolí obce do 15 km, čtvrtina (25 %) přímo v obci, ve které bydlí, a skoro stejné množství (22 %) dojíždí do vzdálenosti až 40 km. Pouze 5 % respondentů musí za prací ujet více jak 40 km.

Z pohledu příjmové skupiny přísluší nejvíce respondentů (60 %) do kategorie s měsíčním příjmem do 15 000 Kč (na výsledek má velký vliv, že třetina respondentů pobírá starobní důchod). Druhou nejpočetnější skupinou (31 %) náleží do kategorie 15 001 Kč až 24 999 Kč. Ostatní skupiny mají minoritní zastoupení.

Subjektivní vnímání místa bydliště a domova

Většina respondentů vnímá svůj domov buď v obci, ve které bydlí (55 % souhlasných odpovědí), nebo pouze ve svém bytě či domě (35 %). Výrazně méněkrát (pod 5 %) respondenti jako místo svého domova či bydliště označili ulici nebo celé Bohdanečsko. Pro zanedbatelný počet respondentů (7/501) je domov „někde jinde“.

Pozitivně a negativně vnímané aspekty života v obcích

Nejvíce pozitivně vnímanými aspekty života v obcích jsou blízkost přírody, klidný život a blízkost většího města. Frekvence výskytu těchto tří odpovědí se pohybovala od 1,4 do 3, což znamená, že danou odpověď zvolil téměř každý, resp. každý třetí respondent.

V negativním směru se respondenti vyjádřili rovněž přesvědčivě, a to když každý třetí vybral jednu ze tří variant odpovědi: nezájem lidí o obec, nedostatek pracovních příležitostí a špatné vztahy mezi lidmi.

Spokojenost s podmínkami života v obcích podle různých oblastí

Celkové hodnocení vyznívá tak, že 64 % obyvatel obcí starších 15 let je spokojeno, negativně situaci vnímá 29 % lidí a 7 % je lhostejné, jaké podmínky v obci panují.

Zajímavý je i pohled na hodnocení dílčích oblastí, kde nadpoloviční většina dotazovaných je nespokojena s nabídkou pracovních příležitostí, podmínkami pro podnikání a zapojením obyvatel do chodu obce. Naopak nejspokojenější (nad 80 % pozitivních reakcí) je veřejnost s bydlením, vzhledem obcí, péčí o zeleň a ochranou životního prostředí, ale i s mnoha dalšími oblastmi.

Preferované směry rozvoje obcí

Jednoznačně preferovanými směry rozvoje jsou péče o přírodní a kulturní hodnoty, spolupráce mezi obcemi, podpora zájmové a spolkové činnosti, vytváření podmínek pro rekreaci a volný čas. Méně preferované je rozšiřování nabídky pro výstavbu domů a bytů a vybudování umělé atraktivity.

Budoucnost obcí

Zdaleka nejvyšší preference získala varianta „klidné a bezpečné místo pro život“ (51 %) a „tiché místo uprostřed nenarušené přírody“ (20 %). Takovou obec by si představovali dohromady tři čtvrtiny dotazovaných. O poznání méně by respondenti stáli o „místo s nabídkou kulturních a sportovních akcí“ (13 %), „nabízející kvalitní bydlení v zázemí většího města“ (11 %). Vzhledem k tomu, že bylo možné z nabídky vybrat až dvě odpovědi, četnost odpovědi „klidné a bezpečné místo pro život“ (412) ze všech odpovědí (813) znamená, že takto odpověděl každý dotazovaný.

Překážky v dostupnosti kultury

Nejčastější příčinou neúčasti na kulturních akcích v obci nebo jejím okolí je nedostatek času (24 %). K poměrně frekventovaným odpovědím na položenou otázku patřily i nákladnost akcí (19 %), jejich omezený výběr a kvalita (16 %) či „jiné“ důvody (17 %). Okrajově (< 10 %) se vyskytovaly zbývající odpovědi.

Atraktivita na Bohdanečsku

Položená otázka „Co byste ukázal/a v regionu Bohdanečsko návštěvě, které si vážíte a která za Vámi přijela poprvé?“ přinesla poměrně pestrou škálu doporučení atraktivit z oblasti kulturně historického a přírodního bohatství regionu. Nejčastěji bylo zmíněno město Lázně Bohdaneč (přibližně každá 4 odpověď), rybníky, lázně příroda, hřebčín v Kladrubech n/L., obec, lesy, okolí či lázeňský pavilón Gočár.

Ochota cestovat a platit za volnočasové aktivity

Nejmenší ochotu cestovat (odpověď „pouze obec“) respondenti projevili u návštěvy knihoven (40 %) a kostelů v souvislosti se službami církví (30 %). Značná ochota cestovat až do 50 km od místa bydliště byla vyjádřena u návštěv kina (90 %), restaurací a vináren, tanečních zábav, plesů, koncertů pop music a diskoték (65 %). Největší ochota cestovat byla spojována s návštěvou památek (50 %), výstav a festivalů (25 %). Až do 90 km nebo kamkoliv v ČR jsou respondenti nejčastěji ochotni dojet za pamětihodnostmi (60 %), na výstavy a do galerií a na hudební festivaly (40 %). Celkově je možné vyslovit závěr, že 50 % všech dotazovaných je ochotná vyjet za volnočasovými aktivitami až do 50 km, 20 % kamkoliv v ČR a jen cca 15 % není ochotná „opustit“ území obce.

Nejmenší ochotu platit za volnočasové aktivity (tedy nic, nebo max. 80 Kč) mají respondenti za návštěvu knihovny (75%), kostela (60%) či přednášky/vzdělávacího kurzu (50%). Od 80 Kč do 200 Kč, tedy v pomyslné střední úrovni, jsou lidé nejčastěji ochotni zaplatit za návštěvu kina (55%), památek, zábav, koncertů apod. (50%). Nejvíce (nad 200 Kč) jsou dotázaní ochotni zaplatit za návštěvy restaurací a hudebních festivalů (40 – 50%).

Celkově je možné vyslovit závěr, že nejfrekventovanější volba úrovně platby za vybrané volnočasové aktivity se pohybuje v intervalu od 30 Kč do 200 Kč.

Šetření názorů obyvatel obcí MAS Bohdanečsko proběhlo na reprezentativním vzorku více než pěti set respondentů a přineslo zajímavé informace o stávající úrovni života v obcích, o představách veřejnosti o budoucím rozvoji obcí, o místních atraktivitách a o povaze společenského života.

Respondenti si svůj domov spojují nejčastěji s celou obcí či se svým vlastním domem či bytem.

Výrazně kladně je hodnocen „vesnický ráz“ bydlení charakteristický klidem a blízkostí přírody, avšak v zázemí většího města. Výrazně negativně je naopak hodnocen nezájem lidí o obec, nedostatek pracovních příležitostí a špatné mezilidské vztahy. Spokojenost s podmínkami života v obcích (zejm. s kvalitou bydlení a životního prostředí) však mírně převažuje nad nespokojeností v oblasti ekonomické (zejm. s nízkou nabídkou pracovních příležitostí a podmínkami pro podnikání).

Preferovanými směry rozvoje obcí jsou péče o přírodní a kulturní hodnoty, spolupráce mezi obcemi, podpora zájmové činnosti a vytváření podmínek pro rekreaci a volný čas. Vize budoucnosti obcí z pohledu veřejnosti je „klidné a bezpečné místo uprostřed přírody“.

Nejčastější příčinou neúčasti na kulturních akcích v obci nebo jejím okolí je nedostatek času, ale i nákladnost, omezený výběr a kvalita akcí.

Nejsilnější atraktivitou území je samotné město Lázně Bohdaneč a okolní příroda. Lákají i nemovité kulturní památky jako je hřebčín v Kladrubech n/L. nebo lázeňský pavilón Gočár.

Veřejnost je ochotná za volnočasovými aktivitami cestovat i za ně zaplatit.

Demografické a socioekonomické charakteristiky respondentů odpovídají celé populaci obyvatel obcí MAS Bohdanečsko starších 15 let.

S 34 Vesnický charakter bydlení s přírodním okolím v zázemí regionálních center

S 35 Spokojenost obyvatel s kvalitou bydlení a životním prostředím

S 36 Lázně Bohdaneč a přírodní a kulturní památky jako atraktivity v území

S 37 Názor veřejnosti na směr rozvoje území: „klidné místo uprostřed přírody“.

W 29 Nezájem obyvatel o „věci veřejné“ a špatné mezilidské vztahy

W 30 Nedostatek pracovních příležitostí

W 31 Nákladnost, omezený výběr a kvalita společenských akcí

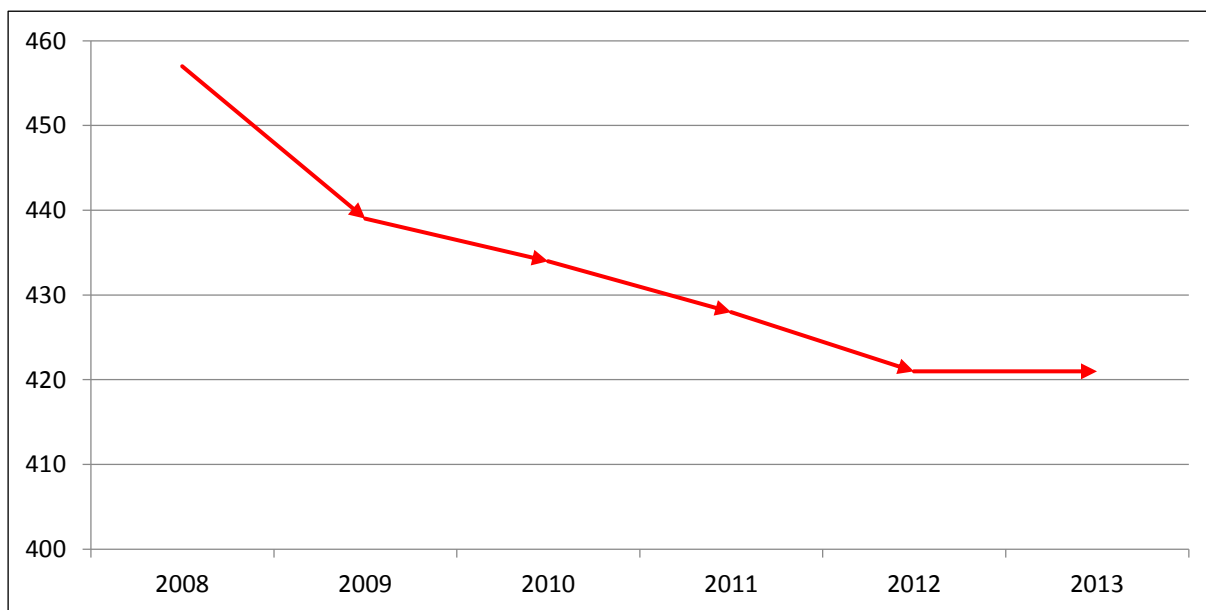
C.2.2 Dotazníkové šetření mezi podnikateli

Průzkum názorů mezi firmami a podnikateli přinesl odpovědi od 18 subjektů různé právní formy, což však představuje pouze 1% všech registrovaných ekonomických subjektů na území obcí MAS Bohdanečsko.

Firmy a podnikatelé, kteří se šetření zúčastnili, působí v těchto oborech:

- Drobná výroba nebo opravy
- Maloobchod
- Provozování restauračního zařízení nebo cukrárny
- Provozování ubytovacích služeb
- Průmyslová výroba
- Služby pro občany
- Vytváření nabídky volnočasových aktivit pro občany
- Zemědělství, lesnictví, rybolov
- Ozvučení kulturních akcí
- Náhradní díly pro nákladní automobily
- Velkoobchod

Obrázek č. 29 Vývoj počtu zaměstnanců dotazovaných firem a podnikatelů v území MAS Bohdanečsko

Zdroj: vlastní šetření

13 z 18 dotazovaných firem/podnikatelů patří do kategorie „malý zaměstnavatel“ s maximálně 20 zaměstnanci, 3 firmy/podnikatelé zaměstnávají více než 50 zaměstnanců a patří tak do kategorie „velký zaměstnavatel“ a 2 firmy/podnikatelé náleží do kategorie „střední zaměstnavatel“ s 21 – 49 zaměstnanci. Počet všech zaměstnanců dotazovaných firem/podnikatelů a trend v jejich počtu v letech 2008 – 2013 (vždy k 1. lednu) vystihuje Obrázek č. 29 nahoře.

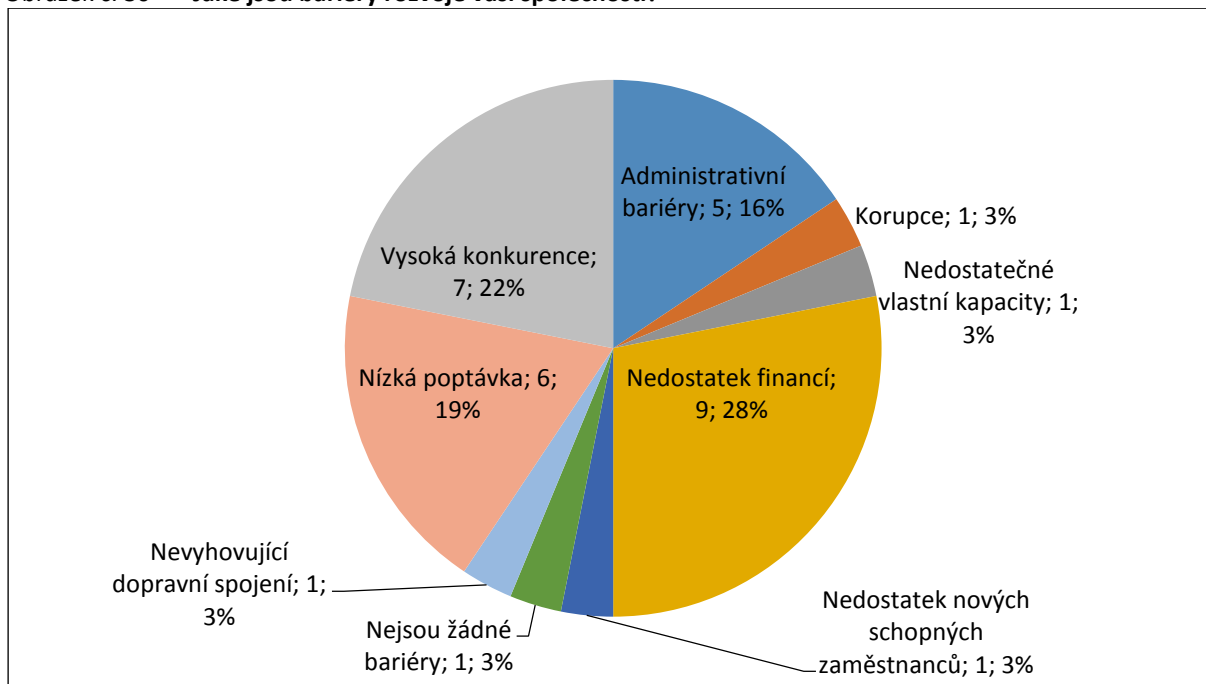
Pouze 13 % zaměstnanců dotazovaných firem/podnikatelů pochází z obce, ve které zaměstnavatelé podnikají. Ostatní zaměstnanci (87 %) jsou „přespolní“.

Polovina dotázaných firem/podnikatelů v nejbližších pěti letech plánuje rozšířit svou stávající činnost, třetina pak rekonstruovat své současné sídlo či provozovnu.

Více než polovina (10/18) dotázaných firem/podnikatelů se domnívá, že by byl pro jejich ekonomickou aktivitu přínosem rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Většina oslovených firem/podnikatelů je dotačně neaktivních (11/18), přičemž důvody jsou převážně na straně složitosti dotační agendy (5/11), nepotřebnosti (4/11) a nedostatku vlastních zdrojů na spolufinancování projektů (2/11).

Obrázek č. 30 Jaké jsou bariéry rozvoje vaší společnosti?

Zdroj: vlastní šetření

Největšími bariérami rozvoje dotazovaných firem/podnikatelů jsou nedostatek financí (28 %), vysoká konkurence (22 %), nízká poptávka (19 %) a administrativní bariéry (16 %).

Absolutní většina firem/podnikatelů, kteří se šetření názorů v soukromém sektoru zúčastnili, podporuje kulturní a sportovní aktivity v obcích, a to většinou přímo finančně, anebo jinak materiálně (např. poskytnutím vlastních prostor nebo služeb zdarma).

Mírně nadpoloviční většina (10/18) dotazovaných firem/podnikatelů má zájem se podílet na zpracování SCLLD.

Na rozdíl od šetření názorů obyvatel obcí, průzkum názorů mezi firmami a podnikateli, kteří působí na území obcí MAS Bohdanečsko, nelze považovat (ze statistického hlediska) za reprezentativní „vhled do podnikatelského prostředí“. Počet zúčastněných subjektů (18) totiž tvoří pouze zlomek ze všech firem a podnikatelů, kteří jsou na území 26 obcí MAS Bohdanečsko registrováni, a nezahrnul odpovědi od klíčových zaměstnavatelů, jako např. Léčebné lázně Bohdaneč, a. s. či Ministerstvo vnitra v Lázních Bohdanči. I přesto jsou výsledky šetření signifikantní a přinášejí mnoho zajímavých informací.

Markantní je snižující se trend počtu zaměstnanců, který má však v posledních dvou letech stagující charakter, a naprostá převaha „přespolní“ pracovní síly. Potěšujícím signálem

jsou rozvojové plány dotazovaných firem, ať už se týkají vlastní expanze, anebo například rekonstrukce provozovny či jejího sídla. Překvapující je nízká dotační aktivita firem a podnikatelů (z důvodů administrativní náročnosti agendy). Obzvláště, když jednou z nejzávažnějších překážek ekonomického rozvoje byl zmiňován nedostatek finančních prostředků. Naopak nepřekvapují důvody na straně tržního/ekonomického prostředí (vysoká konkurence a nízká poptávka) či „administrativní bariéry“. Pozitivní je zapojení místních firem a podnikatelů do veřejného života i jejich zájem o SCLLD.

S 38 Ochota místních firem zapojit se do veřejného života a řízení rozvoje území

S 39 Rozvojové plány místních firem

W 32 Snižující se trend počtu zaměstnanců firem a převaha „přesporních“ zaměstnanců

W 33 Nízká dotační aktivita místních firem (z důvodu administrativní náročnosti)

W 34 Nedostatek finančních prostředků je překážka v rozvoji místních firem

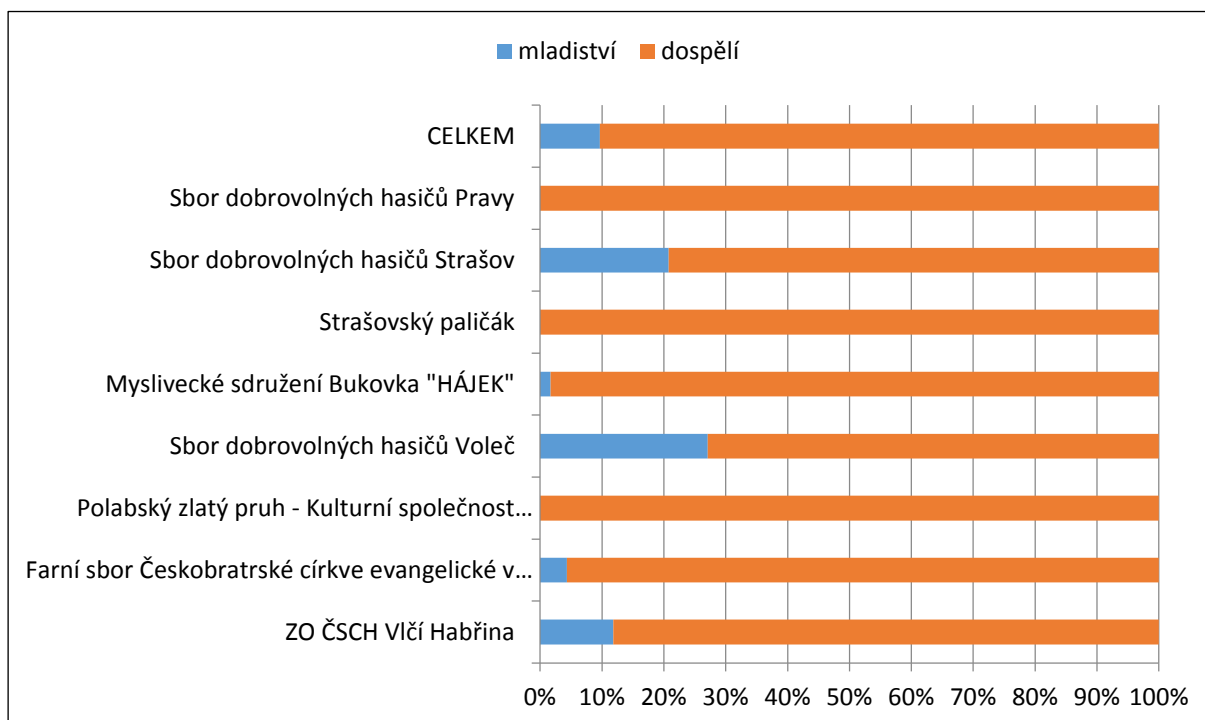
W 35 Vysoká konkurence a nízká poptávka po zboží a službách místních firem

C.2.3 Dotazníkové šetření mezi neziskovými organizacemi

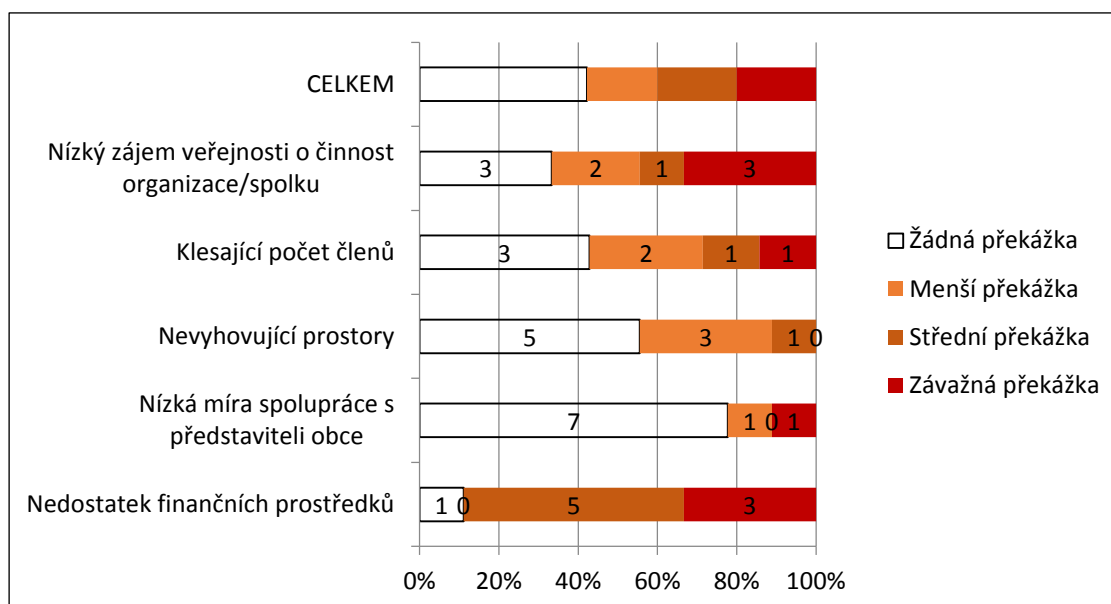
Průzkumu názorů mezi neziskovými organizacemi se zúčastnilo celkem 9 subjektů různých právních forem a různě početnou a demograficky strukturovanou členskou základnou. Do průzkumu bylo zařazeno i bohdanečské informační centrum, ačkoliv svým ekonomickým charakterem (obecně prospěšná společnost) a posláním (bezplatné poskytování informací a vlastní výdělečná činnost) ze skupiny sdružení a spolků vybočuje.

Obrázek č. 31 Členská základna neziskových organizací (věková struktura)

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 57 Co je pro vaši činnost překážkou?

Šetření mezi devíti neziskovými organizacemi přineslo informace o četnosti a struktuře členské základy těchto organizací, o akcích, které buď pořádají, nebo se na jejich uskutečnění podílejí, o překážkách v činnosti a o financování dotazovaných neziskových organizací. Víme, zda mají neziskové organizace, které se do šetření názorů zapojily, zájem o to podílet se na různých akcích, včetně tvorby SCLLD. Zobecnit výsledky šetření lze jen omezeně, neboť se jej zúčastnil pouze malý „vzorek“ aktivních neziskových organizací z obcí: Břehy, Bukovka (2), Lázně Bohdaneč, Pravy, Strašov (2), Vlčí Habřina a Voleč. Nicméně, některé závěry lze, s ohledem na znalost místní situace, vyslovit.

Neziskové organizace působící na území MAS Bohdanečsko jsou aktivní, avšak členská základna má co do počtu spíše stagnující trend a nízký podíl mladších ročníků. V činnosti sdružení, spolků apod. existuje řada překážek, zejména ve finanční/materiální oblasti, interakce s veřejností a v personálním zajištění. Naopak jako bezproblémová se jeví kooperace s představiteli obcí. Nějaký problém či překážku pociťuje nadpoloviční většina neziskových organizací, které se k dané problematice vyslovily. Zájem o podílení se na kulturních či sportovních akcích/aktivitách převažuje nad nezájmem, stejně jako zájem o SCLLD. Většina dotazovaných neziskových organizací počítá s nějakou formou dotační pomoci, včetně spolufinancování.

S 40 Aktivní neziskový sektor

S 41 Zavedená kooperace neziskového sektoru s veřejným sektorem (obcemi)

S 42 Zájem neziskového sektoru o spolufinancování vlastních aktivit

W 36 Stagnující trend a nízký podíl mladých lidí působících v neziskovém sektoru

W 37 Překážky ve fungování neziskového sektoru (materiální a personální základna)

C.3 ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Problémy, oblasti rozvoje a záměry obcí byly zjišťovány formou řízených rozhovorů se starosty obcí.

C.3.1 Problémy obcí

Problémy obcí byly „kategorizovány“ do osmi oblastí. Výčet konkrétních problémů obcí v území MAS Bohdanečsko zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 58 **Problémy obcí v území MAS Bohdanečsko (souhrn)**

Problémová oblast	četnost výskytu odpovědi
veřejná infrastruktura	22
občanská vybavenost	15
životní prostředí	10
územní rozvoj	5
dopravní dostupnost	4
spolupráce	4
občanské soužití	2
žádné problémy	1

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 59 **Problémy obcí v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko	dopravní dostupnost	občanská vybavenost	občanské soužití	spolupráce	územní rozvoj	veřejná infrastruktura	žádné problémy	životní prostředí
Břehy								
Bukovka								
Černá u Bohdanče								
Dolany								
Chýšť								
Křičeň								
Lázně Bohdaneč								
Malé Výkleky								
Neratov								
Plch								
Pravy								
Přelovice								
Přepychy								
Rohovládova Bělá								
Rohoznice								
Rybitví								
Semín								
Sopřeč								
Strašov								
Újezd u Přelouče								
Vápno								
Vlčí Habřina								
Voleč								
Vyšehněvice								
Žáravice								
Živanice								

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 60 **Problémy obcí v území MAS Bohdanečsko (výčet)**

Břehy
Občané se nemají kde scházet - neexistuje žádná kulturní místnost, kromě hostince
Nakládání s odpady - není dostačující, je pro ně důležitá ochrana přírody
Bukovka
Cyklo-doprava - slabá bezpečnost občanů při dopravě do školy či do práce - obec na hlavním tahu na dálnici HK - Praha, hustý provoz
Černá u Bohdanče
Do obce přichází velké množství nových lidí (obrovský stavební boom, satelitní městečko) - zapojení nových občanů do komunity, vztahy mezi starousedlíky a přistěhovanými jsou ale relativně dobré
Obecní komunikace - jsou zničené v souvislosti s rekonstrukcí plynovodu a výstavbou nových domů
Dolany
dopravní dostupnost
Cyklistické napojení do LB - chybí cyklistická stezka do centra, kterou by mohli využívat děti, když jedou do školy
Pár problémových občanů - dělají si, co se jim zachce
Velkokapacitní kravín - objevuje se močka v potoce, vzduch velmi zapáchá
Chýšť
Nepořádek v obci způsobený zemědělským družstvem Chýšť - nejsou šetrní k životnímu prostředí!
Křčeň
Velmi špatný stav silnice
Lázně Bohdaneč
Nedostatečné zázemí pro zájmovou a volnočasovou činnost
Základní škola - pověst školy, odliv dětí
Nízká angažovanost místních lidí na aktivitách a akcích ve městě
Špatná komunikace s SK Lázně Bohdaneč (fotbalisté)
Celkově nízká atraktivita přírody (neprostupnost a neudržovanost lesů), významných budov a míst i přes velký potenciál - nevyužití potenciálu města a jeho okolí
Znečištění přírody a ovzduší

Malé Výkleky
Neexistence slušného prostoru pro setkávání lidí
Odpadová kanalizace - složité a drahé řešení pro malou obec
Neratov
Absence zařízení, které by umožňovalo setkávání lidí - sál, klubovna atd.
Nedostatečné využití potenciálu areálu bývalého koupaliště u Čochtana - autokemp v rukách soukromníka, který příliš nekomunikuje
Pích
Špatný stav veřejného prostranství - chodníky, zeleň
Velmi špatný stav veřejného rozhlasu, požární nádrže
Pravy
Chybí zde 1 generace - mladší důchodci - kvůli řízenému zániku obce v 70. a 80. letech
Špatný stav veřejného prostranství - chodníky, zeleň
Automobilová doprava přes obec - obcí vede silnice z dálničního sjezdu - do budoucna se plánuje silnice 1. třídy v těsné blízkosti obce
Přelovice
Absence kulturního domu - v případě špatného počasí se lidé nemají kde scházet
Přepychy
Špatný stav hřiště - nutnost rekonstrukce a rozšíření
Kanalizace, vodovod
Špatný stav centra obce
Rohovládova Bělá
Žádné problémy
Rohoznice
Chodníky, zeleň, komunikace
Osvětlení ve velmi špatném stavu
Rybitví
V obci žijí nepřizpůsobiví občané
Chybí náves, veřejné prostranství, které by bylo reprezentativnější a kde by se lidé mohli scházet

Semín
Semínský zámeček a pivovar - ve velmi špatném stavu, přitom velmi cenná budova regionálního významu - rodiště Josefa Gočára
Stav společenských prostor - myslivecká chata, obecní hospoda
Stav místních komunikací
Sopřech
Chodníky
Obtokové struhy - povodí Labe je neudrzuje, ucpávají se
Zemědělské družstvo Chýšť - ničí cesty těžkou technikou a je bezohledné k obecnímu majetku (obecní mostky, plůtky a zábrany)
Strašov
Dětské hřiště ve špatném stavu
Hasičská zbrojnice - nedostačují prostory - vše je v budově OÚ
Chybí splašková kanalizace a čistička odpadních vod
Újezd u Přelouče
Dětské hřiště se nachází ve velmi špatném stavu
Podnikatelská zóna v obci - pozemek i s budovami patří soukromníkovi, který se o to nestará, budovy chátrají (ruiny) a soukromník to odmítá prodat
Splašková kanalizace neexistuje
Vápno
Chtěli by zachovat základní školu
V budoucnu bude nutná rekonstrukce kanalizace (velmi nákladná záležitost)
Vlčí Habřina
Bezpečné napojení na okolní obce - děti by jezdily do školy na kole, vzhledem ke stavu silnic a rychlosti aut to však není možné
Špatný stav mostků přes strouhu
Voleč
Momentálně v zastupitelstvu chybí někdo, kdo by se aktivně podílel na kulturních aktivitách v obci
Silnice leží na silnici 1. třídy, která vede na dálnici HK - Praha - hluk, hustý provoz
Vyšehněvice
SDH neplní funkci organizátora kulturních aktivit ani funkci hasičskou

Veřejné osvětlení a rozhlas
Žáravice
Špatné autobusové spojení
Dětské hřiště ve špatném stavu
Sportovní areál ve špatném stavu - vůbec nepostačuje současným podmínkám
Odcházení mladých lidí
Cyklistické napojení na ostatní obce - silniční komunikace ve špatném stavu
Nemají čističku odpadních vod (ČOV)
Veřejné osvětlení ve špatném stavu
Živanice
Co se týká problémů s infrastrukturou - vše mají hotovo, žádné problémy nemají (kromě dostavby některých chodníků)
Hustý silniční provoz

Zdroj: vlastní šetření

W 38 Nedostatečná veřejná infrastruktura a občanská vybavenost v obcích
 W 39 Nedostatečná síť stezek (cyklo, hipo, inline)
 W 40 Neprostupnost krajiny
 W 41 Zanedbaný stav kulturních památek a nedostatek financí na jejich obnovu
 W 42 Problémy v oblasti životního prostředí (ekologické zátěže a hygienické závady)

C.3.2 Oblasti rozvoje obcí

Oblasti rozvoje obcí v území MAS Bohdanečsko byly rozděleny do deseti směrů – konkrétní výčet zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 61 **Oblasti rozvoje obcí MAS Bohdanečsko (souhrn)**

Oblast rozvoje	četnost výskytu odpovědi
přírodní hodnoty	28
cestovní ruch	25
kulturní hodnoty	12
spolupráce	9
dopravní dostupnost	3
volný čas	3
ekonomika	2
územní rozvoj	1
ostatní	1
občanské vybavení	1

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 62 **Oblasti rozvoje obcí v území MAS Bohdanečsko**

území MAS Bohdanečsko	přírodní hodnoty	cestovní ruch	kulturní hodnoty	spolupráce	dopravní dostupnost	volný čas	ekonomika	územní rozvoj	ostatní	občanské vybavení
Břehy										
Bukovka										
Černá u Bohdanče										
Dolany										
Chýšť										
Kříčeň										
Lázně Bohdaneč										
Malé Výkleky										
Neratov										
Pích										
Pravy										
Přelovice										
Přepychy										
Rohovládova Bělá										
Rohoznice										
Rybitví										
Semín										
Sopřeč										
Strašov										
Újezd u Přelouče										
Vápno										
Vlčí Habřina										
Voleč										
Vyšehněvice										
Žáravice										
Živanice										

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 63 **Oblasti rozvoje obcí v území MAS Bohdanečsko (výčet)**

Břehy
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Oprava historických památek a staveb - zpřístupnění veřejnosti
Bukovka
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Podpora podnikání
Oprava historických památek a staveb - zpřístupnění veřejnosti - evangelický kostel (krásný výhled do okolí z věže kostela) - rádi by pořádali více akcí pro veřejnost
Ochrana a obnova přírody a zeleně
Spolupráce s okolními regiony - Osice, Osičky - památník Škroupa
Černá u Bohdanče
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Podpora sounáležitosti občanů s regionem
Dolany
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana a obnova přírody a zeleně, čistota ovzduší
Podpora sounáležitosti občanů s regionem - v obci samotné sounáležitost funguje výborně
Chýst
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana a obnova přírody a zeleně, čistota ovzduší
Křičeň
Lázně Bohdaneč
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Podpora podnikání

Oprava historických památek a staveb - zpřístupnění veřejnosti - kostel sv. Marie Magdaleny (v majetku církve, ochotni však spolupracovat, krásný výhledy z veže do okolí až do Železných hor)
Podpora činnosti škol a školek
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana a obnova přírody a zeleně, čistota ovzduší, ochrana zvířat
Malé Výkleky
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Zatraktivnění veřejné dopravy
Zlepšení komunikace a spolupráce mezi obcemi
Neratov
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Využití potenciálu Opatovického kanálu
Obnova a ochrana zeleně a přírody
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Podpora sounáležitosti občanů s regionem, podpora místních tradic a zvyků - v obci samotné sounáležitost funguje výborně
Pích
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Pravy
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Ochrana a obnova přírody a zeleně, ochrana zvířat
Ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním - využití potenciálu vodních ploch pro rozvoj cestovního ruchu
Přelovice
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd. - využití Opatovického kanálu
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků, řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním - Opatovický kanál
Ochrana a obnova přírody a zeleně, ochrana zvířat
Podpora činnosti klubů, spolků, sdružení v oblasti sportu, kultury, volného času pro děti, mládež a dospělé

Přepychy
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Myšlenka propojit obce poľnima cestama, tak, aby se tam dalo jezdit na kole, je nutné však počítat s tím, že cesty budou využívány zemědělci - museli by se udělat i sjezdy na pole
Podpora sounáležitosti občanů s regionem - lepší informovanost o akcích, výměna informací
Podpora činnosti klubů a spolků, sdružení v oblasti sportu, kultury, volného času pro děti, mládež a dospělé
Rohovládova Bělá
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd. - líbí se jim myšlenka rozhledny
Obnova zeleně
Navrhují dělat pravidelné letecké snímkování, tak aby se pak daly dělat výstavy a aby bylo vidět, jak se území rozvíjí. Podmínkou však je, aby se území vůbec nějak rozvíjelo
Podpora sounáležitosti občanů s regionem
Rozvoj v bytové oblasti
Rohoznice
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Obnova drobných památek a zajímavých staveb v obcích
Obnova zeleně, ochrana přírody
Rybitví
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek atd.
Obnova drobných památek a zajímavých staveb v obcích
Obnova zeleně, ochrana přírody
Semín
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty
Oprava historických památek a staveb (kostely, kapličky, jiné cenné stavby), podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Čistota ovzduší v obcích, zamezení smogu z vytápění uhlím

Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana zeleně v obcích, přírody a krajiny, volně žijících zvířat a živočichů, dostupnost přírody a její pestrost
Sopřeč
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana zeleně v obcích, přírody a krajiny, volně žijících zvířat a živočichů, dostupnost přírody a její pestrost
Strašov
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty
Podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Podpora činnosti klubů, spolků, sdružení v oblasti sportu, kultury, volného času pro děti mládež a dospělé
Újezd u Přelouče
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty - inspirace ve vedlejším regionu v Královehradeckém kraji - dřevěné altánky, infotabule s informacemi o obci a zajímavostech v okolí, mapa, odpočinková místa - cykloturistika
Oprava historických památek a staveb (kostely, kapličky, jiné cenné stavby), podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Vápno
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty
Oprava historických památek a staveb (kostely, kapličky, jiné cenné stavby), podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním, jejich využití pro cestovní ruch
Ochrana přírody a obnova zeleně
Vlčí Habřina
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty

Podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Obnova zeleně, ochrana přírody
Ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním, jejich využití pro cestovní ruch
Voleč
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty
Podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí
Podpora činnosti klubů, spolků, sdružení v oblasti sportu, kultury, volného času pro děti, mládež a dospělé
Vyšehňovice
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty - cyklistika, in-line
Žáravice
Podpora cestovního ruchu, výstavby a obnovy cyklostezek, regionálních cílů a sportovišť pro trávení volného času, podpora naučných stezek, služeb pro turisty - zejména cyklostezky
Podpora místních tradic a zvyků, šíření regionálních informací a regionálního povědomí - propagace obcí v rámci regionu
Odpovědné hospodaření v lesích a na zemědělské půdě, ochrana potoků a řek, vodních kanálů a rybníků před znečištěním
Ochrana zeleně v obcích, přírody a krajiny, volně žijících zvířat a živočichů, dostupnost přírody a její pestrost
Živanice
Podpora výstavby a obnovy cyklostezek
Nechtějí ale těžbu písku a následně vybudování rekreačního areálu mezi Živanicemi a Černou u Bohdanče - z důvodu nárůstu dopravy a pohybu lidí

Zdroj: vlastní šetření

S 43 Existující záměry obcí v oblasti rozvoje veřejné infrastruktury a vybavení

W 43 Nedostatek financí na realizaci záměrů obcí

C.4 SWOT ANALÝZA

Obyvatelstvo	<p>S – silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobě rostoucí počet obyvatel v území • Vysoká vzdělanost obyvatelstva 	<p>W – slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevyvážený růst populace (imigrační vlny) • Dynamika růstu populace je na většině území jednostranně spjatá s imigrací • Celkové stárnutí populace • Výrazné rozdíly ve věkovém složení a vzdělanosti obyvatel v území
	<p>O – příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trend pohybu obyvatel směrem z velkých měst do jejich zázemí • Dosažitelnost středoškolského a vysokoškolského vzdělání (Pardubice, HK) 	<p>T – hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trend pohybu obyvatel směrem z velkých měst do jejich zázemí
Bydlení	<p>S – silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celkově rostoucí trend počtu dokončených bytů v území • Slušná technická úroveň bytového fondu (v porovnání s Pk a ČR) 	<p>W – slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nerovnoměrný růst počtu dokončených bytů v jednotlivých obcích (extrémy) • Relativně vysoký podíl bydlení v bytových domech nad bydlením rodinných domech
	<p>O – příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšená podpora na rekonstrukce domovního a bytového fondu 	<p>T – hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výrazná suburbanizační vlna, která vytvoří neúměrný tlak na poptávku po bydlení a dalších službách
Život v obcích	<p>S – silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silný neziskový sektor • Vysoká míra spolufinancování vlastních aktivit neziskovým sektorem 	<p>W – slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí na běžný provoz, investiční záměry a stárnoucí členská základna neziskového sektoru • Nákladnost pořádání některých společenských akcí
	<p>O – příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se poptávka po společenských, kulturních a vzdělávacích akcích 	<p>T – hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snížení podpory společenských a kulturních akcí ze strany vyšších samosprávných celků a soukromých subjektů

Občanská vybavenost	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Sídlo jediných léčebných lázní v Pk • Dostatečný počet objektů pro kulturní život v obci (kulturní a spolkové domy, klubovny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Neodpovídající technický stav a vybavení školských zařízení (nedostatek financí na realizaci investičních záměrů) • Nedostatek zájmových činností pro děti a mládež • Neexistence nebo nedostatečná kapacita sociálních zařízení a služeb (terénní lékařská služba, denní stacionáře, hospic) • Nedostatečná síť a podpora rodinných komunitních center v území
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření sítí školských zařízení v území MAS a spolupráci škol a komunit v území • Sídlo jediných léčebných lázní v Pk • Možnost využití církevních objektů pro pořádání kulturních akcí a spolupráce s církví 	<ul style="list-style-type: none"> • Tlak na rušení poboček občanské vybavenosti a veřejných služeb (policie, pošta atd.)
Hospodářství a trh práce	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Zastoupení všech ekonomických sektorů v území, silné služby • Růst počtu ekonomických subjektů ve většině obcí • Zastoupení všech velikostních kategorií zaměstnavatelů, včetně jednoho velkého • Růst míry podnikatelské aktivity v území • Existující institucionální podpora regionálního rozvoje (MIC, MAS) • Tradice rybníkářství a lázeňství • Příznivé podmínky pro zemědělství • Existující turistická infrastruktura (cyklostezky, naučné stezky) • Dopravní spojení s krajskými městy a spádovými obcemi • Území MAS je součástí rozvojové oblasti republikového významu (OB3) • Existence velkých zaměstnavatelů v perspektivních odvětvích v LB a Pardubicích 	<ul style="list-style-type: none"> • Mírnější nárůst počtu ekonomických subjektů (v porovnání s Pk a ČR) • Nadprůměrně vysoká míra nezaměstnanosti v některých obcích, nedostatek pracovních příležitostí • Mírnější nárůst míry podnikatelské aktivity (v porovnání s Pk a ČR) • Nedostatečná dopravní obslužnost části území MAS • Nízká atraktivita části zemědělsky využívané krajiny pro turistiku • Nedostatek kvalifikovaného personálu v léčebných lázních

Hospodářství a trh práce	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Využití integrovaných investic v území pro rozvoj technické infrastruktury (ITI) • Rozvoj lázeňství a různých forem turistiky (např. golfová, kongresová, agroturistika) • Strategická pozice města poblíž dvou krajských měst a vyšší dopravní infrastruktury • Dokončení dálnice D11 a rychlostní silnice R35 • Posílení významu pardubického mezinárodního letiště 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a údržbu veřejné dopravní infrastruktury • Omezování spojů ve veřejné dopravě • Nedostatek kvalifikovaného personálu pro přípravu infrastrukturních projektů • Politika státu směřující k omezování podpory lázeňské péče • Nedostatek financí pro institucionální podporu regionálního rozvoje • Vysoká konkurence v oblasti cestovního ruchu
Cestovní ruch	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Přítomnost lázeňského střediska • Opatovický kanál 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná síť stezek (cyklo, in-line, hipo)
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšený zájem o lázeňskou péči • Rozvoj příměstské turistiky (zázemí dvou krajských měst) 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení cestování a turistiky z důvodu špatné ekonomické situace
Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní a hustá síť cyklostezek a cyklotras 	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistence obchvatu lázeňského města Lázně Bohdaneč
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení (finančních) zdrojů ze strany krajských samospráv a státu na budování a údržbu (obnovu) dopravní infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení počtu spojů veřejné hromadné dopravy ze strany krajských samospráv a státu
Technická infrastruktura	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký podíl obyvatel (domácností) napojených na vodovod a plynovod • Existence obecního rozhlasu ve všech obcích území MAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kanalizační síť některých obcí • Zastaralé a technicky nevyhovující stav veřejného osvětlení a obecního rozhlasu v některých obcích
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení zájmu české populace o třídění odpadu, pozitivní efekty celostátních kampaní 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků (evropské, národní, krajské zdroje) na budování a obnovu technické infrastruktury

Životní prostředí	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Mírné klimatické podmínky a rovinný reliéf krajiny • Zásoby nerostných surovin (štěrkopísku) • Výrazné přírodní bohatství • Relativně zachovalé přírodní struktury v části území • Vyšší podíl vodních ploch (v porovnání s Pk a ČR) 	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzivněji zemědělsky využívaná krajina (v porovnání s Pk a ČR) • Postupující urbanizace (tlak na vymezování dalších zastavitelných ploch) • Výrazný nárůst zastavěných ploch (v porovnání s Pk a ČR) • Trvalý úbytek orné půdy
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomický růst a s ním spojená poptávka po stavebním materiálu (štěrkopísku) • Vyšší politická i ekonomická podpora technických a biologických opatření pro zadržení vody v krajině • Realizace přeložky I/36 (obchvat Lázní Bohdanče) • Vývoj nových technologií a rozvoj nových postupů vedoucích ke snižování podílu nevyužitelné složky odpadů • Využití přírodního bohatství (včetně vodních ploch) pro rozvoj cestovního ruchu • Zvýšení ekologické stability krajiny • Možnost stanovit regulativy pro ochranu přírodních hodnot • Zvýšení zájmu české populace o příměstskou rekreaci a s tím spojené využití lesů zvláštního určení 	<ul style="list-style-type: none"> • Poškození životního prostředí vlivem těžby štěrkopísku, kterou vyvolá ekonomický růst a s ním spojená poptávka po stavebním materiálu • Nedostatek finančních prostředků na vybudování přeložky I/36 • Fragmentace krajiny (suburbanizace) • Tlak na vymezování zastavitelných ploch v území, aniž by byly využity stávající • Nedostatek finančních prostředků na stabilizační opatření v krajině • Nešetrné využívání ekologicky cenných a chráněných území pro rekreaci a CR • Neuvážlivý rozvoj zastavěných ploch a snižování zásob podzemní vody
Veřejná správa	S – silné stránky	W – slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • Kooperace neziskového a veřejného sektoru 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezájem obyvatel o „věci veřejné“ a špatné mezilidské vztahy
	O – příležitosti	T – hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Využití finančních prostředků (evropské, národní, krajské zdroje) na tvorbu či aktualizaci koncepčních dokumentů (zejména ÚPD) 	<ul style="list-style-type: none"> • Malý prostor pro obce k podávání žádostí o dotace • Zvyšující se administrativní zátěž pro běžný chod obcí

D. STRATEGICKÁ ČÁST

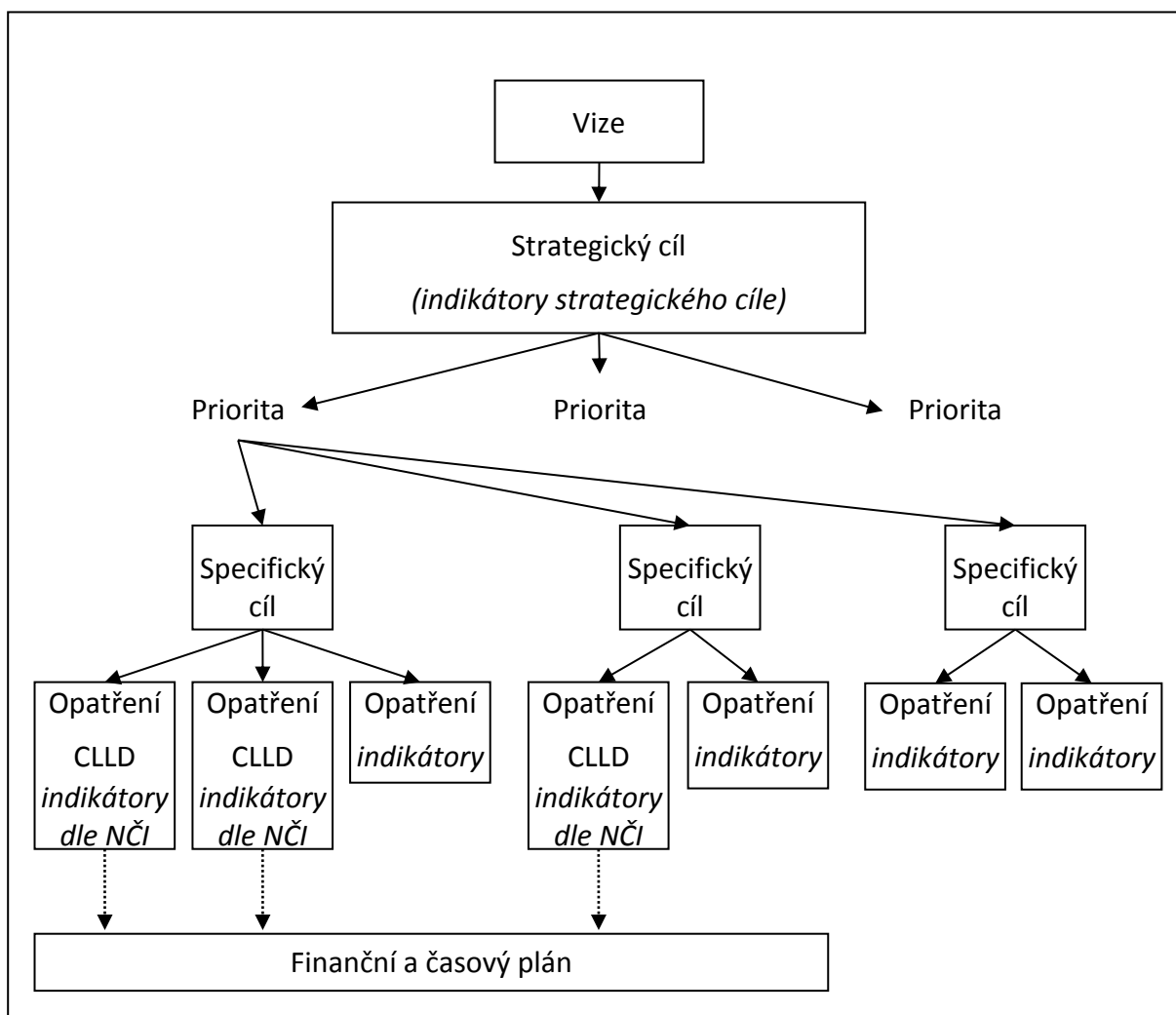
Strategická část SCLLD věcně vychází z poznatků analytické části a je výchozím podkladem pro implementační část SCLLD.

Strategická část SCLLD obsahuje tyto základní části:

- Vize, mise a strategický cíl
- Priority, specifické cíle a opatření
- Indikátory
- Vazby na strategické dokumenty

Vzájemnou propojenost jednotlivých částí strategické části zachycuje níže uvedené schéma.

Obrázek č. 32 **Struktura strategické části SCLLD**

Zdroj: GaREP, spol. s r.o.

Pozn.: NČI = Národní číselník indikátorů

D.1 VIZE, MISE A STRATEGICKÝ CÍL

Dlouhodobá vize představuje stav a fungování území MAS Bohdanečsko ve střednědobém horizontu (8-10 let). Vize stanovuje směřování území MAS Bohdanečsko. Vize MAS Bohdanečsko byla formulována na základě poznatků z analytické části SCLLD, průzkumu názorů aktérů v území (dotazníkové šetření a řízené rozhovory s představiteli obcí) a podnětů členů Pracovní skupiny.

Hlavní podstata vize MAS Bohdanečsko je vystihnuta stručnou a výstižnou definicí (v rámečku). Klíčová témata této definice jsou dále rozvinuta do několika navazujících a vzájemně propojených námětů. Na tyto náměty vize je pak napojen strategický cíl a konkrétní priority území.

Mise zachycuje poslání MAS Bohdanečsko, celkovou filozofii činnosti MAS Bohdanečsko a principy, na nichž bude rozvoj území MAS Bohdanečsko postaven. Mise specifikuje účel SCLLD jakožto nástroje pro naplnění vize a mise.

Strategický cíl stanoví, čeho má být dosaženo. Cíl musí být hodnotitelný (měřitelný).

D.1.1 VIZE

MAS Bohdanečsko je klidným a bezpečným místem pro život na venkově vytvářející svým obyvatelům dostatek pracovních příležitostí, možnost kvalitního vzdělání a dobré podmínky pro bydlení a trávení volného času.

MAS Bohdanečsko vhodně využívá potenciálu zemědělské krajiny a zázemí dvou regionálních center, Pardubic a Hradce Králové, ve svůj prospěch.

MAS Bohdanečsko je vyhledávaným cílem turistů a lázeňských hostů pro svou pestrou nabídku služeb, rozmanitou přírodu a kulturně historické bohatství.

MAS Bohdanečsko je venkovský region vstřícný ke svým obyvatelům i návštěvníkům!

Péče o obyvatele území MAS Bohdanečsko

MAS Bohdanečsko pečuje o obyvatele a aktéry v území:

- podporou kulturně společenských akcí napříč územím MAS Bohdanečsko a spoluprací mezi obcemi
- péčí o seniory a vytvářením sociálního zázemí všech skupin obyvatel
- vytvářením vhodných podmínek pro činnost spolků a zájmových útvarů zajišťujících občanskou soudržnost)
- vytvářením pracovních příležitostí v území MAS Bohdanečsko
- tvořením příhodných podmínek pro bydlení zkvalitňováním technické vybavenosti obcí
- budováním cyklostezek, jakožto pojítek mezi obcemi s cílem dojížděky do zaměstnání a škol v rámci území
- podporou kvalitní nabídky, zázemí, technického vybavení a inovativních forem vzdělávání základních a mateřských škol

Využití výhodné polohy území MAS Bohdanečsko

MAS Bohdanečsko čerpá výhody své polohy mezi dvěma krajskými městy, Pardubicemi a Hradcem Králové. Obyvatelé území MAS Bohdanečsko v nich využívají nabídky pracovních příležitostí, středního a vyššího vzdělání, vyššího stupně odborné lékařské péče a některých dalších druhů služeb (specializované obchody, sportovní a kulturní vyžití). Zároveň vytváří natolik příznivé podmínky pro venkovský život a integraci svých obyvatel do aktivit obcí, aby obyvatelé území MAS Bohdanečsko nebyli motivováni stěhovat se přímo do krajských měst.

Rozvoj potenciálu cestovního ruchu

MAS Bohdanečsko je vyhledávaným místem pro rekreaci a výlety. Hlavní atraktivitou MAS Bohdanečsko je jediné lázeňské místo v Pk – město Lázně Bohdaneč, které plně využívá svého postavení a rekreačního potenciálu. Lázeňským hostům a rekreantům nabízí rovněž kulturně historické bohatství a výrazné přírodní prvky celého území MAS Bohdanečsko. MAS Bohdanečsko tak využívá ojedinělé kulturní památky v podobě vodního díla Opatovický kanál.

D.1.2 MISE

MAS Bohdanečsko je moderní organizací, která koordinuje rozvojové činnosti ve svém území. Podněcuje vznik a zajišťuje efektivní fungování partnerství mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem na lokální i regionální úrovni. Realizuje vlastní rozvojové projekty a zprostředkovává místním aktérům finanční prostředky na realizaci rozvojových projektů v souladu se Strategií komunitně vedeného místního rozvoje.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bohdanečsko pro období 2014–2020 je základním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS Bohdanečsko v probíhajícím programovém období a jejím účelem je koordinace představ o budoucím rozvoji území a rozvojových činnostech místních aktérů, stanovení nejpotřebnějších rozvojových oblastí a zajištění možnosti financování rozvojových projektů z operačních programů.

D.1.3 STRATEGICKÝ CÍL

Zkvalitnění podmínek pro život obyvatel území MAS Bohdanečsko a zvýšení atraktivity území pro jeho návštěvníky.

D.2 PRIORITY, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ

Priority jsou hlavní témata rozvoje, tj. věcné oblasti, která chce MAS Bohdanečsko rozvíjet.

Každá priorita je rozčleněna do několika specifických cílů (SC), které podrobněji stanoví ve vazbě na vizi a strategický cíl, čeho konkrétně má být v jednotlivých oblastech dosaženo.

Opatření rozpracovávají způsob dosažení cílů a vycházejí ze znalosti území, jeho problémů a rozvojových předpokladů.

PRIORITA 1 – Aktivní venkovský život, regionální identita a spolupráce
SPECIFICKÝ CÍL 1A – Vytvořit kvalitní podmínky pro činnost komunitních center
OPATŘENÍ SC 1A
Rozvoj venkovských komunitních aktivit (mateřská centra a jiná komunitní zájmová centra)
Spolupráce s představiteli církví a zpřístupnění církevních objektů pro komunitní aktivity
Výstavba zázemí a zajištění technické vybavenosti pro činnost komunitních center (včetně církevních) v obcích
Rekonstrukce stávajících objektů (změna využívání) pro komunitní aktivity
Podpora zájmových spolků (finanční podpora běžné činnosti, projektové poradenství ze strany MAS Bohdanečsko, obnova členské základny – zapojení všech věkových vrstev obyvatel)
SPECIFICKÝ CÍL 1B – Zabezpečit občanské vybavení pro volnočasové aktivity obyvatel území
OPATŘENÍ SC 1B
Budování a modernizace kulturních a sportovních zařízení (hřiště, tělocvičny, kulturní domy)
SPECIFICKÝ CÍL 1C – Rozvinout spolupráci mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem na lokální i regionální úrovni
OPATŘENÍ SC 1C
Organizace kulturních, společenských a sportovních akcí napříč územím (plesy a zábavy, společenské akce zájmových sdružení, koncerty, festivaly, pořádání přátelských utkání a soutěží regionálního i nadregionálního významu, důraz na tradiční akce v území, vhodná propagace a zvýšení prestiže, integrace obcí MAS Bohdanečsko při organizaci akcí)
Zajištění efektivní podpory územního rozvoje (koordinované územní plánování obcí MAS, zajištění návazností místních rozvojových strategií na strategie vyššího řádu – SRR ČR 2014 – 2020, Program rozvoje Pk, ITI metropolitní oblasti hradecko-pardubická, SCLLD MAS

Bohdanečsko, Strategie obcí)
Zavádění prvků inteligentní veřejné správy a zapojení veřejnosti do správy věcí veřejných
SPECIFICKÝ CÍL 1D – Posílit regionální identitu (podporovat místní tradice a zvyky, zvýšit regionální povědomí)
OPATŘENÍ SC 1D
Organizace tradičních regionálních akcí (důraz na jejich propagaci, zkvalitňování organizace)
Reprezentace území MAS Bohdanečsko na akcích nadregionálního charakteru (Země živitelka, Veletrh cestovního ruchu, atp.)
Zachování a obnovení tradic území (zvyky, místní hudba – lidové písně, recepty, atp.)
Podpora tradičního vzhledu budov
Pořádání informačních akcí k posílení povědomí o regionu

PRIORITA 2 – Moderní a kvalitní veřejné služby
SPECIFICKÝ CÍL 2A – Zabezpečit kvalitní nabídku vzdělávání a služeb
OPATŘENÍ SC 2A
Rekonstrukce a dostavby školních budov, výstavba a modernizace specializovaných učeben, tělocvičen, sportovních a lesních hřišť u škol
Podpora netradičních vzdělávacích programů (projektová výchova, regionální výchova, ekologická výchova, sociální programy, atp.), vzdělávání pedagogů
Podpora vzniku a provozu nízkokapacitních zařízení péče o děti předškolního věku ve vazbě na demografický vývoj
Podpora žáků se speciálními poruchami učení a vývojovými poruchami učení (zajištění financí na speciální pomůcky, asistenta, atp.)
Zpřístupnění předškolního a základního vzdělávání dětem s omezenou schopností orientace a pohybu (technické vybavení škol, pomůcky, asistent) a podpora integrace těchto žáků
Zpřístupnění škol pro komunitní činnost a vzdělávání obyvatelstva území MAS Bohdanečsko (využití tělocvičen, specializovaných učeben, dílen pro rukodělné aktivity jako zázemí spolků a pro rekvalifikační a jiné vzdělávací kurzy).
Podpora spolupráce škol (zasíťování) za účelem tzv. regionálního vzdělávání - zamezení odlivu žáků mimo region (zřízení portálu škol v území MAS Bohdanečsko - informovanost o využití kapacity školských zařízení, organizování tematických soutěží a sportovních zápasů, aj.).
Podpora zachování a zkvalitňování úrovně základních služeb pro obyvatele MAS Bohdanečsko (ordinace lékařů, prodejny potravin, bankomaty, poštovní služby, kulturní a informační centra)
SPECIFICKÝ CÍL 2B – Zajistit dostatečné kapacity zdravotnických a sociálních služeb
OPATŘENÍ SC 2B
Rozvoj sociálních služeb (denní stacionáře pro seniory, terénní pečovatelské a rehabilitační služby, terénní lékařská péče, dovoz obědů seniorům, sousedská výpomoc, výstavba sociálního bydlení, podpora startovacího bydlení)
Zpřístupnění lékařské péče (dostatečné počty ordinací v obcích, příp. mobilní ordinace a dojíždka lékařů za pacienty)
Iniciace vzniku a podpora činnosti sociálního podniku a jeho vybavení (včetně technického

vybavení např. zvedacích plošin pro nemocné a seniory)
SPECIFICKÝ CÍL 2C – Zajistit odpovídající služby umožňující integraci sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva
OPATŘENÍ SC 2C
Celoživotní vzdělávání venkovského obyvatelstva (rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané s potenciálem uplatnění v území MAS Bohdanečsko, kurzy pro rodiče v průběhu/po mateřské/rodičovské dovolené, jazykové kurzy, kurzy sociální péče, vzdělávání se zaměřením na prarodinnou politiku a prevenci sociálně patologických jevů)
Preventivní programy sociálně patologických jevů ve školách, komunitních centrech, obcích (podpora zdravého životního stylu, osobnostního a sociálního rozvoje, komunikace a spolupráce)

PRIORITA 3 – Zvýšení zaměstnanosti a podpora místního podnikání
SPECIFICKÝ CÍL 3A – Podporovat tradiční ekonomická odvětví území MAS Bohdanečsko a posílit konkurenceschopnost místních podniků
OPATŘENÍ SC 3A
Podpora tradičních ekonomických odvětví území MAS Bohdanečsko (zejména lázeňství, zemědělství, strojírenství a stavebnictví)
Realizace investic do nového vybavení (zvyšování výkonnosti a udržitelnosti) a rozšiřování zázemí místních podniků
Investice do vývoje nových produktů a jejich uvádění na trh
Podpora začínajícího podnikání
Investice do zakládání nových lesů (školek), obnovy stávajících a výstavby ochranné infrastruktury, investice do lesnických technologií
Podpora spolupráce mezi zemědělskými subjekty v území MAS Bohdanečsko
SPECIFICKÝ CÍL 3B – Podporovat tradiční místní produkty
OPATŘENÍ SC 3B
Organizace místních farmářských a řemeslných trhů pro uplatnění zemědělských a potravinářských produktů a výrobků území MAS Bohdanečsko
Reklama a propagace produktů a služeb místních podnikatelů, podpora regionálního značky Kraj Pernštejnů
SPECIFICKÝ CÍL 3C – Vytvářet podmínky pro uplatnění absolventů a obyvatel na území MAS Bohdanečsko se ztíženým přístupem na pracovní trh
OPATŘENÍ SC 3C
Vzdělávání pracovníků místních podniků za účelem zvýšení konkurenceschopnosti
Spolupráce škol a místních podniků (zajištění exkurzí do místních podniků a brigád pro žáky a studenty žijící v území MAS Bohdanečsko v místních podnicích)
Realizace prorodinných opatření obcí

PRIORITA 4 – Technická a dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost
SPECIFICKÝ CÍL 4A – Modernizovat a dobudovat technickou infrastrukturu v obcích
OPATŘENÍ SC 4A
Výstavba a rekonstrukce (modernizace) splaškové kanalizace a čistíren odpadních vod
Výstavba a rekonstrukce vodovodní sítě
Modernizace, příp. výstavba ostatní technické infrastruktury v obcích (rekonstrukce obecního rozhlasu a veřejného osvětlení, dobudování či rekonstrukce dešťové kanalizace, zavedení bezdrátového internetu – optický kabel, požární nádrže)
SPECIFICKÝ CÍL 4B – Modernizovat a vystavět dopravní infrastrukturu a infrastrukturu pro nemotorizovanou dopravu
OPATŘENÍ SC 4B
Výstavba nových a rekonstrukce stávajících cyklostezek (v návaznosti na cyklostezky vyššího řádu a důraz na propojení obcí) a doprovodné infrastruktury (značení, odpočívadla, atp.)
Výstavba hiposteze a in-line stezek a doprovodné infrastruktury
Značení vyhrazených jízdních pruhů pro cyklisty
Obnova původních polních cest
Rekonstrukce a výstavba silnic, místních komunikací a chodníků
Budování obchvatů a přeložek
Úprava dopravní infrastruktury se zaměřením na zvýšení bezpečnosti v dopravě
SPECIFICKÝ CÍL 4C – Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost území veřejnou dopravou a podporovat udržitelné formy dopravy
OPATŘENÍ SC 4C
Výstavba systémů návazných na veřejnou dopravu – výstavba nebo modernizace stávajících tzn. čekárny, zastávky, úschovny kol, parkoviště B+R (bike and ride), K+R (kiss and ride) a P+R (park and ride)
Podpora cyklistické dopravy (tradiční cykloturistické akce – Cyklopaťák, atp., sportovní a společenské akce např. při příležitosti otevření nových cyklotras či cyklostezek, atp.)
Koordinovaná podpora dostatečné dopravní obslužnosti území (účast při jednáních se

zástupci Krajského úřadu, Odboru dopravy a silničního hospodářství ze strany MAS Bohdanečsko, z. s. a RSOB, podpora zajištění veřejné dopravy pro přepravu do škol a školských zařízení, k orgánům veřejné moci, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb se zohledněním potřeb území a přirozené spádovosti obcí)

PRIORITA 5 – Rozvinutý cestovní ruch, péče o historické a kulturní dědictví
SPECIFICKÝ CÍL 5A – Pečovat o historické a kulturní dědictví území
OPATŘENÍ SC 5A
Oprava kulturních památek a památek místního významu (zejména sakrálních staveb)
Péče o Opatovický kanál (obnova, rekonstrukce, údržba) a využití jeho turistického potenciálu (zpřístupnění – vybudování stezek, půjčovna lodí, propagace a informační tabule, značení)
Zatraktivnění kulturního dědictví (budování turistické infrastruktury a propagace)
SPECIFICKÝ CÍL 5B – Využít turistický potenciál území
OPATŘENÍ SC 5B
Podpora agroturistiky (využití stávajících objektů pro ubytování a programy na propagaci zemědělství, iniciace vzniku muzea tematicky zaměřeného na zemědělství)
Zatraktivnění přírodního dědictví (budování turistické infrastruktury a propagace zvláště chráněných území a lokalit soustavy NATURA 2000)
Budování turistické infrastruktury a propojování nabídek jednotlivých subjektů
Vývoj a výroba nových turistických produktů, podpora vzniku regionální literatury a propagace lokálního turismu, důraz na regionální marketing
Značení cyklotras a budování doprovodné infrastruktury pro cykloturistiku
Značení naučných stezek, budování odpočívadel a informačních panelů
Budování (rozšiřování stávajících) ubytovacích kapacit

PRIORITA 6 – Ochrana životního prostředí a krajiny
SPECIFICKÝ CÍL 6A – Chránit a šetrně využívat přírodní zdroje a krajinu
OPATŘENÍ SC 6A
Realizace energetických úspor (Zelená úsporám, kotlíkové dotace – dotační poradenství)
Podpora opatření pro zadržování vody v krajině a protierozních opatření
SPECIFICKÝ CÍL 6B – Zajistit vysokou úroveň kvality životního prostředí, nakládání s odpady
OPATŘENÍ SC 6B
Revitalizace ploch s ekologickými zátěžemi (brownfields)
Zvýšení ekologických charakteristik krajiny
Ekologická výchova (občanů, ve školách)
Optimalizace nakládání s odpady (separace odpadů, budování nových sběrných dvorů a příp. rozšiřování či modernizace stávajících sběrných dvorů)
SPECIFICKÝ CÍL 6C – Chránit zeleň v obcích, přírodu a krajinu
OPATŘENÍ SC 6C
Ochrana krajiny (potoky, řeky, rybníky a vodní kanály)
Výsadba a obnova zeleně v intravilánech i extravilánech obcí
Péče o zvláště chráněná území a lokality soustavy NATURA 2000